70 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 1. DECEMBRA 2017

Leto LXX, št. 96, cena 1,85 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Težave z vpisi novih pacientov

Če se na Gorenjskem želimo postopoma približati normativu tisoč petsto glavarinskih količnikov na splošnega družinskega zdravnika in pediatra, potem bi se moralo število zdravnikov povečati za kar sedemdeset odstotkov.

Suzana P. Kovačič

Kranj – »Skoraj vsi zdravniki na Gorenjskem presegajo določilo za leto 2017, tj. 2100 glavarinskih količnikov na družinskega zdravnika in pediatra, in bi lahko odklanjali paciente. Imamo zdravnike, ki imajo tri tisoč in več glavarinskih količnikov (tak primer je pediatrija v tržiškem zdravstvenem domu). Težave z vpisom novih pacientov so povsod na Gorenjskem. Trenutno manjkata dva pediatra na Jesenicah, eden v Škofji Loki in eden na območju Radovljice, manjkata tudi dva družinska zdravnika v Kranju, eden na Bledu, v Škofji Loki, na Jesenicah in v Radovljici. Če pacient nima izbranega zdravnika, naj v zdravstvenem domu preveri, kje, pri katerem zdravniku so sploh še možne registracije. Trenutno vpisujejo v Tržiču in Bohinju, kjer sta dva nova zdravnika družinske medicine,« je povzel Jože Veternik, direktor Osnovnega zdravstva Gorenjske.

Še nekaj podatkov za primerjavo. Konec avgusta je bilo slovensko povprečje 2474 glavarinskih količnikov na družinskega zdravnika (približno 1900 pacientov po starem izračunu), na Gorenjskem pa 2533 oz. povprečno 2,4 odstotka več, kot je slovensko povprečje, in kar 20,6 odstotka več, kot je določeno za letošnje leto, ko lahko družinski zdravnik odkloni vpis. Slovensko povprečje je bilo 2277 glavarinskih količnikov na pediatra, na Gorenjskem kar 2772 oz. povprečno kar 21,7 odstotka več, kot je slovensko povprečje, in kar 32 odstotkov več, kot je določeno.

▸ 6. stran

Izbrani družinski zdravniki in pediatri na Gorenjskem imajo v povprečju več pacientov, kot je slovensko povprečje. Problem je, ker jih je premalo. / Foto: Tina Dokl

Ne želijo piti klorirane vode

Na pobudo krajanov Javorij, ki so se zbrali v Iniciativi za pravično, pošteno in pregledno poslovanje, je župan občine Gorenja vas - Poljane Milan Čadež v torek sklical zbor krajanov.

Okrog osemdeset krajanov Javorij je na zboru krajanov opozorilo predvsem na težave s pitno vodo in problematiko lokalnih cest, posebej pa so omenili tudi prostorsko stisko v šoli in vrtcu. / Foto: Tina Dokl

Mateja Rant

Javorje – »Glede na to, koliko se nas je zbralo, je bil zbor res potreben,« je ob pogledu na polno telovadnico v podružnični šoli Javorje ugotavljal prvopodpisani pod zahtevo za sklic izrednega zbora krajanov Javorij Matevž Demšar. Predstavniki civilne iniciative so težave v njihovi krajevni skupnosti (KS) strnili v kar 14 točk, pri čemer so poudarili predvsem problematiko pitne vode in lokalnih cest. Župan Milan Čadež je skupaj s sodelavci iz občinske uprave in vodstvom KS Javorje nakazal rešitve za nekatere težave.

▸ 8. stran

Priloge:

Zgornjesav'c
deželne novice
Kamničanka

AKTUALNO

Umolknila bo televizija za gluhe

V Sloveniji je štiri leta delovala televizija za gluhe in naglušne TIPK TV, z letom 2018 pa bo zaprla svoja vrata, ker pristojne državne institucije zanjo niso imele posluha, saj naj bi zavrnile vse možnosti sofinanciranja. 3

GORENJSKA

Nov način prijave gostov in nočitev

Z današnjim dnem se obeta več sprememb za tiste, ki se ukvarjajo s turistično dejavnostjo. Vzpostavljen bo nov register nastanitvenih obratov, obenem pa bo treba podatke o gostih in prenočitvah začeti poročati na nov način. 5

KMETIJSTVO

Se smrekov lubadar vendarle umirja?

Letos se je količina od lubadarja napadenih dreves v primerjavi z lani povečala le na blejskem in slovenjegraškem gozdnogospodarskem območju, povsod drugje pa so bile količine podobne lanskim ali so bile celo manjše. 12

EKONOMIJA

Podjetje z družinsko ustavo

V podjetju Lotrič Meroslovje so v skrbi za nadaljnje uspešno poslovanje sprejeli družinsko ustavo, ki zmanjšuje tveganja pri prenosu lastništva in upravljanja na drugo ter tretjo generacijo. »Sedaj je naša pot bolj jasna,« pravijo. 13

VREME

Danes bo pretežno oblačno, jutri čez dan pa se bo delno zjasnilo. V nedeljo bo delno jasno, dopoldne bo megla. Jutro bo mrzlo.

-3/0 °C

jutri: delno jasno

VSAK PRVI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Na hrbtni strani morajo imeti odtisnjen naslov naročnika. Mali oglas, oddan po telefonu ali brez kupona, zaračunavamo po ceniku, s popustom za naročnike (20 %). Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglasnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj ali po telefonu 04/201 42 47; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju pa smo vam na razpolago v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, v sredo od 7. do 16. ure.

MALI OGLAS **december /17**

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

❑ prodam ❑ kupim ❑ oddam ❑ najamem
❑ podarim ❑ iščem ❑ nudim ❑ zamenjam

RUBRIKA: _____

Vsebina: _____

Tel.: _ _ / _ _ - _ _ - _ _ _

Mobitel: _ _ _ / _ _ _ - _ _ _

Nečitljivih kuponov ne objavljamo.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Dodaten termin za razprodano Čakalnico

Janez Hočevar - Rifle in Lado Bizovičar sta resnično zvezdnika, saj so malodane vse decembrske predpremiere njune smrtno resne komedije Čakalnica že razprodane. Enako velja tudi za predpremiero v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika Cerklje, ki bo 12. decembra. Zaradi izjemnega zanimanja je zavod Smejmo se razpisal dodaten termin in odbito fantazijsko komedijo si boste v Cerkljah lahko ogledali tudi 25. januarja ob 20. uri, dan zatem pa še v Dvorani na Češnjici v Železnikih. Če že razmišljate o decembrskih obdarovanjih, naj vas spomnimo, da je vstopnica odlično darilo. Podarite (si) večer, poln presenečenj in smeha, ki si ga boste zapomnili do konca življenja – in še dlje! Vstopnice za Cerklje so na voljo v spletni prodajalni Mojekarte.si in na vseh prodajnih mestih Moje karte (Petrol, OMV, Logo, kioski Delo, 3DVA ...), za Železnike pa v Restavraciji Lušina. Več informacij najdete na spletni strani www.smejmo.se.

Naročniku Gorenjskega glasa podarjamo dve vstopnici. V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Kdo je organizator smrtno resne komedije Čakalnica v Cerkljah? Odgovore s svojimi podatki pošljite do petka, 8. decembra 2017, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj, ali na: koticek@g-glas.si.

Nagrajenki

V nagradni igri, ki je bila objavljena 24. novembra 2017, prejmeta po dve vstopnici za koncert skupine Gipsy Kings Alenka Kelih iz Mojstrane in Antonija Drinovec iz Kranja.

Nagrajenkama čestitamo!

Levica: dvignimo plače

Na posvetu o dvigu minimalnih plač, ki ga je v Škofji Loki pripravila stranka Levica, so predstavili zahtevo za dvig minimalne plače najprej na 700 evrov neto. Minimalna plača, ki jo dobi zaposleni za poln delovni čas, naj za petino presega najnižje stroške življenja.

Danica Zavrl Žlebir

Škofja Loka – Na posvetu so sodelovali Luka Mesec in Miha Kordiš, poslanca Levice v državnem zboru, sociolog dr. Marko Kržan, svetovalec te stranke, David Švarc, sekretar sindikata poklicnih gasilcev, in občinski svetnik Martin Trampuš. Minimalna plača, ki jo danes prejema 120 tisoč zaposlenih v Sloveniji, od tega 40 tisoč v javnem sektorju, je prenizka, da bi ljudje lahko dostojno živeli. Zato je Levica sprožila peticijo za dvig minimalne plače. Njen »etapni cilj« je povečanje minimalne plače na 700 evrov neto do leta 2019, do leta 2020 pa na znesek 736 evrov neto, da bo vsaj deset odstotkov nad pragom revščine. Kot je dejal dr. Marko Kržan, danes veliko zaposlenih šele z dodatki pride do ravni minimalne plače, njihov cilj pa je doseči, da bi se dodatki izplačevali nad minimalno plačo. S tem želijo preprečiti revščino med zaposlenimi. Hkrati se morajo povečati tudi ostale plače, kar pa naj bi po tem, ko bodo uzakonili dvig minimalne plače, dosegli v dialogu med delom in kapitalom.

Na razpravi o minimalni plači (od leve): Martin Trampuš, David Švarc, Luka Mesec, Miha Kordiš in dr. Marko Kržan

Dvig minimalne plače je izvedljiv in ne bo prizadel slovenskega gospodarstva, so prepričani pobudniki. Stroške dela bo to povečalo za 120 milijonov evrov na letni ravni, kar je zanemarljivo ob čistem dobičku 3,2 milijarde evrov, kolikor ga ustvari gospodarstvo. Slovenski razvojni model namreč temelji na nizkih plačah in izžemanju delavcev. Smo podalpski podizvajalec za zahodnoevropske koncerne, tamkajšnji kapital gradi na socialnem, okoljskem, plačnem dampingu, ustvarjena dodana vrednost se steka v druge države, razmišlja Miha Kordiš. Sedaj smo v gospodarski konjunkturi in je ravno pravi čas, da se stvari spremenijo. Vlada sicer noče pristati na povečanje minimalne plače, a s pritiskom namerava Levica nadaljevati in cilj doseči, če ne sedaj, pa v naslednjem mandatu, je odločen Luka Mesec. Sindikalist David Švarc pa je spomnil, da se je leta 2010 v času Pahorjeve vlade še sredi krize minimalna plača dvignila za petino, kar so dosegli z velikimi delavskimi demonstracijami, ko je šlo leta 2009 na cesto 40 tisoč ljudi z zahtevo po minimalni plači in z grožnjo z generalno stavko. Prav tako se tudi do kolektivnih pogodb po njegovih izkušnjah pride z močjo, ki jo imajo s svojim članstvom za seboj sindikati. Delavci si morajo le upati in zahtevati, sindikati sami brez njih ne morejo nič, je dejal Švarc. Po besedah Luke Mesca pa svoje lahko naredi tudi politični pritisk. V razpravi, kjer je bilo med občinstvom tudi več delavcev, ki prejemajo minimalno plačo, so se dotaknili tudi drugih težav delavstva, predvsem kršenja njihovih pravic.

Radikalni islam največja nevarnost

»Nevarnost radikalnega islama je največja nevarnost, s katero se sooča Evropa,« je na pogovoru v Preddvoru dejal poslanec Branko Grims.

Simon Šubic

Preddvor – »Velikanska utvara je, da se je po 1,5 milijona ilegalnih migrantov, ki so se v letih 2015 in 2016 zlili v Evropo, vse skupaj končalo. Seveda ti še vedno prihajajo vsak dan po različnih poteh, vendar v razpršenem toku,« je na okrogli mizi o varnosti v Evropi in Sloveniji, ki jo je v Preddvoru organiziral SDS, opozoril državni poslanec Branko Grims in poudaril, da smo zaradi naveze med levičarji in radikalnim islamom še vedno priča tihi islamizaciji Evrope, zato je varnostna situacija izrazito slaba.

»Nevarnost radikalnega islama je največja nevarnost, s katero se sedaj sooča Evropa. Radikalni islam si podredi vse. Sem ne pridejo zato, da bi bili enaki, ampak zato, da bi bili gospodarji. To, kar se zdaj dogaja, ni beg beguncev, ampak organizirana invazija, ki jo poganjajo interesi in ogromne količine denarja Arabcev in globalnega kapitala,« je dejal Grims. Za okrepitev varnosti je treba najprej zaščiti zunanje meje, kar velja tako za Slovenijo kot Evropsko unijo, in radikalnemu islamu pokazati vrata. »Za Evropo je danes najbolj nevarno, da se sprijazni s tem, da je treba živeti s terorizmom. Nihče nima pravice reči, da se moramo navaditi živeti s terorizmom. Kdor je izvoljen na katerokoli funkcijo, ima samo eno nalogo: zagotoviti varnost. Če tega ni sposoben, mora oditi takoj. Brez varnosti namreč ni nič, kako je pomembna, se navadno zavemo šele, ko jo izgubimo. A tedaj je prepozno,« je še dejal.

Državna poslanca Vinko Gorenak in Branko Grims ter njun gostitelj Jernej Koprivnikar, predsednik občinskega odbora SDS Preddvor / Foto: Primož Pičulin

Drugi govorec na okrogli mizi, državni poslanec Vinko Gorenak, je izpostavil zadnji primer Sirijca Ahmada Šamija. »V Slovenijo je ta oseba prišla na ilegalen način. Ni begunec, saj Slovenija zanj ni prva varna država,« je poudaril. Zaradi preprečitve njegove deportacije na Hrvaško je SDS tudi vložil ustavno obtožbo zoper predsednika vlade Mira Cerarja. Premier bi si po Gorenakovem mnenju zaslužil tudi kazensko ovadbo zaradi preprečitve uradnega dejanja, ker je večer pred načrtovano deportacijo javno pozval, naj jo odložijo, s tem pa omogočil, da je Šami ostal v Sloveniji.

Umolknila bo televizija za gluhe

V Sloveniji je štiri leta delovala televizija za gluhe in naglušne TIPK TV, z letom 2018 pa bo zaprla svoja vrata, ker pristojne državne institucije zanjo niso imele posluha.

Danica Zavrl Žlebir

Ljubljana – »Zadnji dan v letu 2017 bo TIPK TV prisiljen ukiniti edino klasično televizijo za gluhe in naglušne v Sloveniji. Njena programska shema je bila namenjena izključno najbolj zapostavljeni in obenem skoraj največji ranljivi družbeni skupini v Sloveniji, program so pripravljali in ustvarjali izključno gluhi in naglušni, vsebine pa smo prilagajali v slovenski znakovni jezik, tudi s pomočjo podnapisov. Zaradi zavrnitve vseh možnosti sofinanciranja s strani pristojnih institucij nam ne preostane drugega, kot da televizijo ukinemo. Sredstev za delo ni, saj oglaševalci zaradi premajhnega ciljnega občinstva, ki ima omejen domet, ne želijo vlagati in oglaševati na naši televiziji, medtem ko drugih komercialnih možnosti nimamo,« se na javnost obrača Bojan Mord, direktor in urednik TIPK TV, oče treh gluhih otrok, gluhi učitelj, gluhi tolmač, gluhi novinar ter ambasador programa Erasmus+ 2017. Pojasni, da so v dveh letih na Ministrstvu za kulturo zavrnili vse njihove vloge na različne razpise za sofinanciranje programskih vsebin in druge oblike sofinanciranja. Posebna komisija, ki točkuje vloge na podlagi različnih kriterijev, je dodelila tako malo točk, da so naposled povsem izpadli iz financiranja. Posebno žaljivo se jim je zdelo, da so na podlagi merila pomen za slovenski jezik in kulturo od enega člana komisije dobili le eno od 20 možnih točk, kot da njihov znakovni slovenski jezik ne bi bil enak slovenščini. Eden od ciljev razpisa je tudi zagotavljanje pluralnosti in raznolikosti medijev in programskih vsebin, še posebej tistih, namenjenih ljudem s posebnimi potrebami. Gluhi in naglušni to zagotovo so. V TIPK TV tudi menijo, da je medijska zakonodaja zastarela, v svojih pogovorih z ministrstvom za kulturo pa se jim kljub večkratnim srečanjem ni uspelo dogovoriti ne za statusno ureditev ne za financiranje. Očitek namenjajo tudi nacionalni televiziji, ki so ji ponudili svoje sodelovanje, a brez uspeha.

Medijski razpis za konkretne programe

Kaj na vse to pravijo na Ministrstvu za kulturo? »Ministrstvo za kulturo se zaveda, da so slepi in slabovidni ter gluhi in naglušni ovirani pri pristopanju do medijskih vsebin, zato je tej skupini v skladu s 3. odstavkom 4. člena Zakona o medijih namenjen posebni razpis, s katerim se podpira ustvarjanje in razširjanje programskih vsebin v njim prilagojenih tehnikah. Zaradi ozko opredeljene ciljne skupine in zaradi omejenih sredstev so pogoji sodelovanja pri tem razpisu nekoliko strožji, zato TIPK TV, d. o. o., na tem razpisu ne more sodelovati. Po naših informacijah se je TIPK TV, d. o. o., prijavljal le na medijski razpis. V letih 2013, 2014 in 2015 (v tem letu je dobil dodatno še nekaj interventnih sredstev za nakup kamere) je bil njegov projekt izbran za sofinanciranje, v 2016 in 2017 pa strokovna komisija ni prepoznala prijavljenega projekta tega podjetja kot dovolj kakovostnega. Dejstvo pa je, da medijski razpis podpira konkretne projekte – programske vsebine –, in ni namenjen sofinanciranju delovanja medija. Zakon o medijih izdajatelju radijskega in televizijskega medija omogoča, da za program lahko pridobi status posebnega pomena, vendar pa mora izdajatelj programa izpolnjevati nekaj pogojev, ki jih TIPK TV, d. o. o., žal ni mogel izpolniti,« so pojasnili na kulturnem ministrstvu.

Deluje spletna TV

Za komentar smo zaprosili tudi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, kjer so sicer pristojni za skupine s posebnimi potrebami. Zapisali so, da pristojnosti za poseganje v konkretnem primeru nimajo. »Lahko le rečemo, da obžalujemo, da bo TIPK TV za gluhe in naglušne s 1. januarjem 2018 prenehala delovati. TIPK TV je nudila programske vsebine za gluhe in naglušne pa tudi usposabljala in zaposlovala je gluhe in naglušne kot svoje sodelavce. Neposredne povezave z njimi naše ministrstvo ni imelo. Vsekakor se z ukinitvijo vsakega medija, ki je namenjen določenim skupinam invalidov, v tem primeru populaciji gluhih in naglušnih, omeji dostopnost do informacij tej skupini. Poudarili pa bi, da uspešno deluje Spletna TV pri Zvezi društev gluhih in naglušnih, ki informira gluhe in naglušne v njim prilagojenih tehnikah (znakovni jezik, podnapisi) in že od leta 2007 uspešno deluje v slovenskem medijskem prostoru,« sklenejo na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

KOMENTAR
Danica Zavrl Žlebir

Gluha država

Na slovenski medijski sceni zadnja štiri leta deluje klasična televizija za gluhe TIPK TV, ki gluhim, naglušnim, gluhoslepim in uporabnikom slovenskega znakovnega jezika po Sloveniji omogoča predvajanje dnevnoinformativnih oddaj, ki so namenjene širši populaciji. Tolmačijo jih v slovenski znakovni jezik in opremljajo s podnapisi. »Glavni namen je ciljni publiki posredovati dnevnoinformativne oddaje nacionalnega pomena v njim razumljivem jeziku. Prav tako si prizadeva v živo predvajati več izobraževalnih in kulturnih vsebin, ki bodo predvajane v slovenskem znakovnem jeziku in podnaslovljene,« o dejavnosti zapišejo na svoji spletni strani. Gledalci lahko njihove vsebine vidijo pri več slovenskih operaterjih.

Videli pa jih bodo lahko samo še do konca leta, saj napovedujejo, da bodo z novim letom prenehali oddajati svoj program. Izpadli so namreč iz vseh razpisov za financiranje, ki jih medijem namenja ministrstvo za kulturo, oglaševalci pa razen redkih družbeno odgovornih niso pripravljeni komercialno podpreti medija s tako majhno ciljno publiko. Ob dvomilijonskem medijskem trgu, kjer se danes gnete veliko število medijev, gluho in naglušno občinstvo res ni posebno številno: kakih tisoč je na Slovenskem gluhih, ki uporabljajo znakovni jezik, tristo jih ima polžev vsadek, 65 je gluhoslepih, 70 tisoč prebivalcev uporablja slušni aparat. V društvih gluhih in naglušnih je včlanjenih okoli 6500 ljudi. Ko gledamo te številke, pa vendarle ni tako malo ljudi, ki ne morejo tako kot ostali spremljati vsakodnevnih zvočnih sporočil. Lahko sicer berejo tiskane medije ali informacije spremljajo prek spleta (pri Zvezi gluhih in naglušnih zanje deluje posebna spletna TV), gledajo tuje podnaslovljene filme in dokumentarne oddaje. Še vedno pa so prikrajšani za večino aktualnih informacij in oddaj, ki jih vsak dan dobimo prek televizije. Gluhi ustvarjalci TIPK TV, ki najbolj razumejo potrebe ljudi z enako ali podobno prikrajšanostjo, so jim zadnja leta prinašali take vsebine. Ti si želijo, da bi jih država upoštevala, da bi jim bila medijska zakonodaja naklonjena in da bi se zavedala dejstva, da ustvarjajo vsebine, namenjene ljudem s posebnimi potrebami, da gre za posebno ranljivo populacijo, ki si zasluži tudi posebno obravnavo. Na letošnjih razpisih za medije televizija za gluhe ni izpolnjevala pogojev za financiranje, skopo pojasnjujejo na ministrstvu in se sklicujejo na medijsko zakonodajo. A kot vemo, se pripravljajo njene spremembe in v tem procesu bi kazalo upoštevati tudi ljudi, ki imajo pri sprejemanju informacij drugačne potrebe od ostalih.

Jubilej vojaškega gorništva

Prejšnji teden v četrtek so na slovesnosti v Poljčah obeležili desetletnico delovanja Združenja vojaških gornikov Slovenije.

Marjana Ahačič

Poljče – Prejšnji četrtek so v Natovem centru odličnosti za gorsko bojevanje pripravili svečano akademijo ob 10. obletnici ustanovitve Združenja vojaških gornikov Slovenije. Združenje je organizacija, v katero so vključeni nekdanji in še aktivni pripadniki vojaških gorskih enot. Predstavljajo se kot ljubitelji in varuhi gorske narave, njihovi temeljni vrednoti sta mir in spoštovanje človekovih pravic. Negujejo spomin na padle in umrle vojake v gorah, prizadevajo si za prepoznavnost častitljive slovenske vojaške gorniške zgodovine. Temelj delovanja organizacije je spoštovanje strokovnih načel, pridobivanje novih znanj in prenašanje izkušenj na zainteresirano javnost. Združenje je tudi član mednarodne federacije vojakov gorskih enot, v katero so poleg Slovenije vključene še Avstrija, Bolgarija, Črna gora, Francija, Italija, Nemčija, Poljska, Španija, Švica in Združene države Amerike.

»Zanesljivo si ni pred desetimi leti nihče od ustanovnih članov predstavljal, da bo njihova pobuda naletela na tako plodna tla, da se bo razvilo tako veliko in pomembno združenje, ki povezuje številne občudovalce gora, gorske narave, spoštovalce tradicije, vojaškega gorništva in zgodovine gorskega bojevanja ter častilce spomina na vse padle in umrle v gorah,« je zbrane v Poljčah nagovoril predsednik združenja Slavko Delalut. »In vendar se je zgodilo prav to. Naše delovanje je postajalo vedno bolj določeno, opaženo, razvejano in cenjeno. Za vse to gre zahvala našemu članstvu, odločilno vlogo pa so odigrali tudi številni posamezniki, med katerimi želim posebej omeniti našega neumornega častnega člana Janeza Kavarja, ki se mu danes iskreno zahvaljujemo.«

Slavnostni govornik na slovesnosti ob desetletnici delovanja je bil Vasja Klavora, kirurg in publicist.

Foto: Gorazd Kavčič

Od leve: predsednik združenja Slavko Delalut z nagrajencema, dobitnikoma priznanja IFMS Stanetom Sovo in Alešem Simčičem, ter častnim članom združenja Janezom Kavarjem.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog/ Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Občinska komisija za transparentnost prodaje

Andraž Sodja

Bohinjska Bistrica – Soproga bohinjskega župana Franca Kramarja je izkazala interes za odkup preostalega deleža lokala na obali Bohinjskega jezera, kjer sta Kramarjeva najemnika že okoli trideset let, zato so se bohinjski občinski svetniki na seji prejšnji teden dogovorili o ustanovitvi posebne komisije za preučitev možnosti in pripravo izhodišč za prodajo deleža. Na predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja je bila na seji predlagana komisija v sestavi: predsednik Bojan Traven, podpredsednica Milena Cesar ter člani Mirko Jeršič, Jerneja Potočnik in Dušan Jovič, komisiji pa naj bi strokovno in pravno podporo zagotavljala občinska uprava. S tem so želeli zagotoviti transparentnost pri prodaji deleža lokala, ki se je v preteklosti že pogosto uporabljal za različna politična obračunavanja, čeprav prijave in ovadbe nikoli niso pokazale večjih nepravilnosti.

Na seji se je zadeva zapletla zaradi pomislekov svetnice SDS Marije Ogrin, ki je opozorila, da bi moral občinski svet po poslovniku najprej ustanoviti komisijo in jo nato šele imenovati. Po pogovoru je vodja komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja Vesna Arh ugotovila, da je dejansko prišlo do napake, saj so se za ustanovitev komisije dogovorili po prejšnji seji, a do sklepa ni prišlo, zato so predlagali sklep o ustanovitvi komisije s petimi člani, kar pomeni, da bodo ponovno opravili poziv strankam k podaji predlogov za komisijo, ki bo tako izglasovana na eni od prihodnjih sej.

Župan Franc Kramar se je s seje izločil, zato pa tudi ni želel komentirati dogajanja na njej.

Ministra sta se srečala v Planici

Planica – Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek se je v sredo v Planici sestal s hrvaškim ministrom za turizem Garijem Capellijem. Dogovorila sta se za nadaljevanje dobrega sodelovanja pri skupni turistični promociji obeh držav na oddaljenih trgih ter podprla sodelovanje na področju revitalizacije Vonarskega jezera na mejni reki Sotli. Počivalšek je po srečanju posebej omenil dogovor o nadaljevanju dobrega sodelovanja pri promociji na oddaljenih trgih, ki je po njegovem mnenju nujno. Slovenci so na Hrvaškem lani ustvarili okoli 9,5 milijona nočitev, letos pa je ta številka že presegla deset milijonov. Tudi število hrvaških gostov v Sloveniji iz leta v leto raste. Lani je 150 tisoč hrvaških gostov ustvarilo 350 tisoč nočitev, kar je občutno več kot leto pred tem. Hrvaški gostje so po številu ustvarjenih nočitev v Sloveniji na četrtem mestu, največ pa jih pride v gorske občine in v zdravilišča. V prihodnje Slovenija načrtuje nadaljnjo krepitev promocije za še večji izkoristek potenciala hrvaškega trga, je povedala Eva Štravs Podlogar, na ministrstvu pristojna za turizem. Ministra sta se v Planici srečala v prenovljenem objektu Kavka.

Pr' Hostar za popestritev

Prebivalci Koritnega pri Bledu so se tudi letos zbrali na domačiji Pr' Lesar na že tradicionalnem praznovanju vaškega semnja, poimenovanega Šimen.

Mateja Rant

Koritno – Druženje sovaščanov na vaškem semnju so v Koritnem letos pripravili dvanajsto leto, kot vsako leto pa zraven povabili tudi goste iz Koritnega pri Oplotnici. Semenj so letos po besedah Branke Smole popestrili z razvitjem zastave Krajevne skupnosti Ribno in ogledom Penziona Pibernik, kjer so snemali slovenski film Pr' Hostar. Kot ugotavlja Branka Smole, le malokateri Gorenjec ve, da je idilična majhna vasica, ki je služila kot prizorišče snemanja omenjenega filma, Koritno pri Bledu. »Koritnani pa smo z veseljem in ponosom v filmu prepoznavali domače loge.«

Skupinska fotografija na Pibernik-Hostarjevem dvorišču / Foto: Slavica Ažman

Za uvod v praznovanje Šimna so razvili zastavo Krajevne skupnosti Ribno. Ob tem je heraldik Iztok Šorli med drugim pojasnil, da je Koritno dobilo ime po koritih, pri katerih se je napajala živina. Zastavo so razvili podžupan Anton Mežan, predsednik KS Ribno Dušan Žnidaršič in predsednik Turističnega društva Ribno Jože Soklič. Potem so gorenjski in štajerski Koritnani »odhostali«, kot se je izrazila Branka Smole, do Penziona Pibernik. Koritnane sta po hostarskem pozdravu v pristni gorenjščini nagovorili sobarica Tatjana oziroma Mateja Terseglav in mat' Darinka oziroma Mira Bolte. Po ogledu penziona Pibernik in okolice je sledilo skupinsko fotografiranje na Pibernik-Hostarjevem dvorišču z obema zvezdama filma, nato pa so se vrnili na prizorišče Šimna, je razložila Branka Smole. Sledila je pokušina številnih dobrot, ki so jih pripravili domačini in gostje. Za zabavo je poskrbela domača folklorna skupina KUD Rudi Jedretič Ribno in instrumentalna zasedba gostov s Štajerske. »Govori se, da bo uspešnica Pr' Hostar dobila nadaljevanje. Trdnega zagotovila sicer Koritnani nismo bili deležni, zagotovo pa bo imel nadaljevanje Šimen na Koritnem – trinajsta epizoda sledi že v oktobru 2018,« je v hudomušnem slogu končala Branka Smole.

Decembra G(R)ajski Preddvor

Preddvor – Z jutrišnjim adventnim sejmom pred cerkvijo v Preddvoru, ki ga bodo ponovili tudi naslednjo soboto, 9. decembra, se začenjajo decembrska dogajanja v Preddvoru. Organizira jih Zavod za turizem Preddvor, poimenovali pa so jih G(R)ajski Preddvor. V petek, 15. decembra, bo sledila monokomedija Lucije Čirović S trebuhom za kruhom, v soboto, 16. decembra, bo v župnijski cerkvi koncert a cappella gospel zbora Bee Geesus, v nedeljo pa v kulturnem domu muzikal za otroke Mojčin lepi svet. Na nedeljo pred božičem, 24. decembra, bodo pred cerkvijo uprizorili božično igro Nebeška melodija, na božič, 25. decembra, pa bo potop božičnega drevesa v jezero Črnava, naslednji dan sledil tek Božičkov ob jezeru. 27. in 28. decembra pa otroke vabijo k delavnicam v TIC.

Pločnik za večjo varnost

Suzana P. Kovačič

Kovor – Uradno odprtje pločnika s postavitvijo javne razsvetljave in širitvijo cestišča na tem odseku na relaciji Kovor–Loka je bilo v soboto, po blagoslovu župnika iz Župnije Kovor Ivana Potrebuješa je sledilo družabno srečanje s pogostitvijo v Domu krajanov Kovor. Vrednost te občinske investicije je bila nekaj manj kot 190 tisoč evrov, od tega je 15 odstotkov prispevala Krajevna skupnost Kovor iz lastnih sredstev. Domačin Vinko Golmajer je povedal, da je z vidika večje varnosti v cestnem prometu pridobitev dobra za vse, župan Borut Sajovic pa se je ob ej priložnosti zahvalil domačinom, ki so se odpovedali kosu svoje zemlje za gradnjo pločnika. Tod mimo poteka tudi šolska pot. Župan je napovedal nadaljevanje pločnika vse do Zvirč jug prihodnje leto, v nadaljevanju tudi ureditev centra Kovorja s širitvijo cestišča ...

Uradno odprtje pločnika na relaciji Kovor–Loka. / Foto: Tina Dokl

Venčki in dobrodelna posmodulja

Bled – Članom Turističnega društva Bled se je še danes ob 18. uri v Višji strokovni šoli za gostinstvo in turizem Bled mogoče pridružiti pri izdelovanju adventnih venčkov. Udeleženci morajo s seboj prinesti zelenje, okraske in sveče, obod za venček in žico za povezovanje pa dobijo na delavnici. Nastale adventne venčke bodo jutri od 10. do 19. ure razstavili na terasi Kavarne Park, ob 17. uri pa bodo razglasili najlepše in podelili priznanja. Razstavo bo spremljala dobrodelna posmodulja, s katero bodo zbirali sredstva za družino v stiski.

GG | IZLET // 12. DECEMBER 2017

MUZEJ JASLIC IN ADVENTNA LJUBLJANA

Vabimo vas, da se skupaj odpravimo pogledat lepote adventnega časa. Najprej se bomo odpeljali na Brezje, kjer si bomo ogledali Muzej jaslic. To je edinstvena zbirka, ki vsebuje več kot tristo različnih eksponatov – jaslic z vseh koncev sveta. Nato se bomo odpeljali proti Cerkljam na Gorenjskem, kjer nam bodo na posebnih jaslicah pokazali najbolj zanimive stavbe tega kraja. Sledilo bo kosilo. V Ljubljani bomo obiskali Slovenski etnografski muzej. Ogledali si bomo razstavo z naslovom Med naravo in kulturo. Spoznali bomo veliko zanimivega o naši dediščini, predvsem o tisti, povezani z adventnim časom. Po obisku muzeja se bomo peš odpravili v središče Ljubljane, ki bo tudi letos lepo okrašena. Lahko se boste sprehodili med stojnicami. Obiskali bomo tudi ljubljansko stolnico oziroma cerkev svetega Nikolaja. Z nami na izletu bo tudi naš novinar Jože Košnjek.

Cena izleta je 30 EUR.

Cena vključuje: ogled Muzeja jaslic na Brezjah, ogled razstave jaslic v Cerkljah na Gorenjskem, ogled Slovenskega etnografskega muzeja v Ljubljani, voden ogled ljubljanske stolnice, kosilo, vodenje izleta in DDV.

Odhodi avtobusa:
z AP Škofja Loka ob 7.20, z AP Mercator Primskovo ob 7.40
z AP Globus Kranj ob 7.50, z AP Radovljica ob 8.15

Za rezervacijo čim prej pokličite na tel. št.: 04/201 42 41, se oglasite osebno na Bleiweisovi c. 4 v Kranju ali pišite na: narocnine@g-glas.si.
Za odjave, ki prispejo kasneje kot v petek, 8. decembra 2017, ob 10. uri, zaračunamo potne stroške.

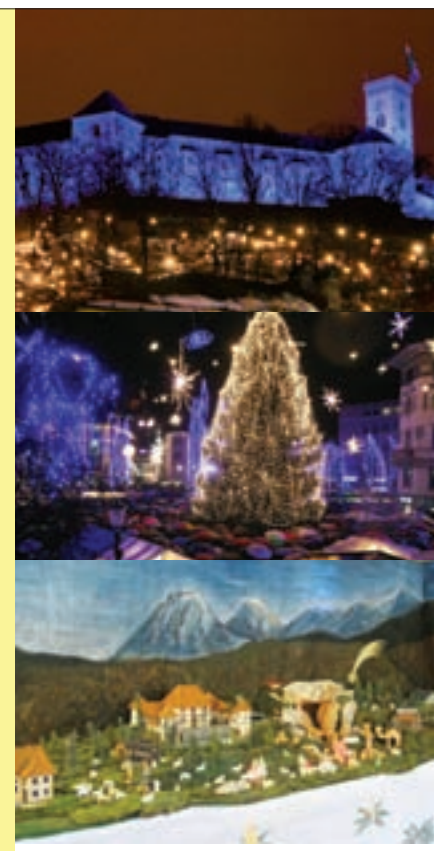

Gorenjski Glas

Nov način prijave gostov in nočitev

Z današnjim dnem, prvim decembrom, se obeta več sprememb za tiste, ki se ukvarjajo s turistično dejavnostjo. Vzpostavljen bo namreč nov register nastanitvenih obratov, obenem pa bodo izvajalci nastanitvene dejavnosti morali podatke o gostih in prenočitvah začeti poročati na nov način.

Urša Peternel

Kranj – Novosti so nedavno predstavili na kranjski izpostavi AJPES-a v okviru dogodkov Koktajl registrskih sprememb. Kot je pojasnila vodja izpostave Zdenka Kajdiž, so poslovni subjekti v turizmu podatke doslej morali poročati več institucijam, in to vsaki posebej: Statističnemu uradu RS, občinam in policiji. Da bi način poročanja poenostavili, s 1. decembrom vzpostavljajo Register nastanitvenih obratov, v katerem bodo na enem mestu in ustrezno evidentirani vsi nastanitveni obrati. »V Registru nastanitvenih obratov se bodo vodili podatki o zavezancih za vpis nastanitvenega obrata, kot so matična številka, naziv, naslov in podobno, ter podatki o nastanitvenih obratih. Obstoječe nastanitvene obrate bodo morali zavezanci vpisati v register v treh mesecih po njegovi vzpostavitvi, torej najkasneje do 28. februarja 2018. Zavezanci bodo predlog za vpis, spremembo ali izbris nastanitvenega obrata v ali iz registra lahko predložili neposredno prek spletne aplikacije na portalu AJPES ali pa se bodo zglasili na katerikoli izpostavi AJPES, ki bo za zavezanca opravila vpis prek spletne aplikacije,« je pojasnila Zdenka Kajdiž. V Register nastanitvenih obratov bodo vpisani gostinski obrati, ki gostom nudijo nastanitev (hoteli, moteli, penzioni, prenočišča, gostišča, hotelska in apartmajska naselja, planinski in drugi domovi ter kampi), prostori za goste pri sobodajalcih, kmetije, ki gostom nudijo nastanitev, in marine. Register nastanitvenih obratov bo javen, podatki iz registra bodo brezplačno dostopni na spletni strani AJPES.

Zdenka Kajdiž, vodja AJPES, Izpostava Kranj / Foto: Tina Dokl

Nov bo tudi način poročanja podatkov o gostih in prenočitvah. Kot je pojasnila Zdenka Kajdiž, bodo izvajalci nastanitvene dejavnosti po novem podatke o gostih in prenočitvah sporočali le AJPES-u prek spletne aplikacije eTurizem. Aplikacija bo vzpostavljena s 1. decembrom. »Izvajalci nastanitvene dejavnosti bodo morali dnevno sporočati podatke o gostih in prenočitvah, in sicer najpozneje v dvanajstih urah po prihodu gosta, mesečno pa statistične podatke za pretekli mesec. Za oddajo podatkov prek spletnega portala AJPES bo poleg vpisa v Register nastanitvenih obratov treba pridobiti še ustrezne pravice za poročanje,« je pojasnila. Zavezanci, ki so že poročali policiji, statističnemu uradu in občinam prek starega sistema, morajo v prehodnem obdobju, ki bo trajalo od 1. decembra letos do 28. februarja prihodnje leto, podatke začeti poročati prek spletne aplikacije eTurizem ali prek spletnega servisa AJPES s prvim dnem naslednjega meseca po vpisu v Register nastanitvenih obratov (torej s 1. 1. 2018, s 1. 2. 2018 ali s 1. 3. 2018). Novi zavezanci pa morajo s poročanjem AJPES začeti z dnem, ko je nastanitveni obrat vpisan v register. Od 1. 3. 2018 bo prijava gostov možna le še preko spletne aplikacije eTurizem na portalu AJPES, aplikacija eGost na spletni strani Policije pa bo prenehala delovati, je povedala Zdenka Kajdiž.

Na ogled tudi Pijetlova polka

V Pavlinovi galeriji v Domu Janeza Filipiča v Naklem je v soboto in nedeljo od desete do dvanajste ure na ogled samostojna razstava Barbare Pogačnik.

Suzana P. Kovačič

Naklo – Razstavo je Kulturno društvo (KD) Dobrava Naklo odprlo v torek. Avtorica Podbrežanka Barbara Pogačnik je članica njihove likovne sekcije in vodja likovnikov pri Kulturnem društvu Tabor Podbrezje. Predstavlja se z likovnimi deli, kot so motivi divjih živali in portretne slike, med drugim je upodobila tudi njej tako ljubo Ivano Kobilca. V zadnjem obdobju se Pogačnikova precej spogleduje z modernim slikarstvom, za sliko Pijetlova polka, ki je tudi na ogled, je leta 2015 prejela priznanje zlata paleta, ki ga podeljuje Zveza likovnih društev Slovenije. Njej blizu so tudi cerkveni motivi, v izboru sta sliki Marije begunke in Jezusa, ki rešuje iz morja sv. Petra. Izpod čopiča je nastal tudi šopek španskega bezga, Barbara Pogačnik kot človek mnogih talentov in znanj pa zna ustvariti tudi papirnat šopek; na ogled so še njena ročna dela.

Risbe, barve so Barbaro navduševale že v otroštvu. Likovni sekciji KD Dobrava Naklo se je pridružila že ob ustanovitvi sekcije leta 2009. Udeleževala se je slikarskih kolonij, ekstemporov, z deli sodelovala na razstavah v občini Naklo in izven nje. Imela je samostojno razstavo v Vogvarjevi hiši v Dupljah, obnovila je cerkvene motive na kužnem znamenju in kalvarijo na Tabru, obnovila kip Srca Jezusovega v Kovačevi kapeli v Podbrezjah, slikala portrete znanih Podbrežanov, ilustrirala knjigo o Urški zlatolaski ... Za dolgoletno delo na področju kulture in umetnosti ter društvenega in družabnega življenja je bila letos nagrajena z bronasto plaketo Občine Naklo.

Razstava bo na ogled še to soboto in nedeljo od 10. do 12. ure ter naslednjo soboto in nedeljo, 9. in 10. decembra, od 10. do 12. ure.

Barbara Pogačnik z avtorskimi deli v Pavlinovi galeriji / Foto: Tina Dokl

Prisrčno vabljeni v pravljično lep CELOVEC!

Praznik Kranja in Žirovnice

Mestna občina Kranj in občina Žirovnica svoj praznik obeležujeta na dan obletnice rojstva Franceta Prešerna.

Vilma Stanovnik, Urša Peternel

Kranj, Žirovnica – Največji slovenski pesnik dr. France Prešeren se je rodil 3. decembra 1800 v Vrbi na Gorenjskem. Šolal se je v Ribnici in Ljubljani, pravo je študiral na Dunaju, odvetnik v Kranju pa je postal dve leti pred smrtjo. V spomin na njegovo rojstvo svoj praznik obeležuje mestna občina Kranj, ob prazniku pa bo danes ob 19. uri v Kongresnem centru Brdo pri Kranju slavnostna akademija s podelitvijo nagrad in priznanj za letošnje leto. Naziva častnega občana bosta prejela dr. Milivoj Veličković Perat in dr. Dušan Petrač, nagrado MOK Kolesarski klub Kranj, listine o priznanju Sandi Murovec, Metka Štok, PGD Trstenik in medgeneracijsko društvo Z roko v roki, velike plakete Peter Drinovec, Alpinistični odsek Planinskega društva Kranj in Nogometni klub Triglav Kranj, veliko Prešernovo plaketo Petar Milić, Prešernovo plaketo Kulturno društvo Gimnazije Kranj, plakete MOK pa športno društvo Rdeči orel, Boris Margeta in Gorenjski glas.

Turistično društvo Kranj bo v sodelovanju z Gorenjskim muzejem, Zavodom za turizem in kulturo Kranj ter MO Kranj jutri, v soboto, ob 12. uri pripravilo slovesnost v Prešernovi hiši, kamor bodo pritekli tudi tekači s poti od Vrbe v Kranj. Jutri ob 18. uri bo pred Prešernovo hišo tudi tradicionalna podoknica, na dogodek pa vabijo pevke in pevci MePZ Petra Liparja DU Kranj z zborovodkinjo Nado Krajnčan.

Tretjega decembra praznujejo tudi v občini Žirovnica. Osrednja proslava ob občinskem prazniku bo v nedeljo ob 19. uri v Dvorani pod Stolom. Župan Leopold Pogačar bo podelil občinska priznanja. Naziv častni občan bo prejel Edvard Kavčič, plaketo občine Polonca Kus, nagrado občine pa Franci Jamar. Prireditve v sklopu praznika so se sicer začele že sinoči z odprtjem razstave slikarskih del v Osnovni šoli Žirovnica, drevi ob 18. uri bo v Prešernovi rojstni hiši v Vrbi recital Sonetni venec in Sonetje nesreče v izvedbi Anatola Šterna. V ponedeljek bo v Prešernovi rojstni hiši še Večer domačih pesnic, prihodnjo sredo pa predstavitev dveh knjig Natalije Šimunović.

Tudi Tržič v akciji Parkiraj izgovore drugam

Tržič – Občina Tržič se v začetku decembra pridružuje akciji Javne agencije RS za varnost prometa Parkiraj izgovore drugam, in sicer tako, da bodo mestna redarstva v času od 4. do 18. decembra intenzivno nadzirala razmere na parkirnih mestih, rezerviranih za invalide. Teh je v občini Tržič več kot sto.

Nepogrešljivi del priročnika je lunin koledar po mesecih s setvenimi podatki. Za primeren čas naših aktivnosti v skladu z luno nam daje napotke za: sajenje in setev, hujšanje z luno, ugodne dneve za ljubezen, za sekanje posameznih vrst lesa, za operacije, za parjenje živali,... Ne zamudite tudi horoskopa za leto 2018. V poglavju vrtni koledar po mesecih je Miša Pušenjak pripravila uporaben in natančen koledar opravil v sadnem, zelenjavnem in okrasnem vrtu.

Cena priročnika 7,30 EUR + poštnina

Priročnik lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če ga naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

Kovačnica je vedno večja

Ob drugi obletnici kranjske Kovačnice, t. i. coworking skupnosti oziroma sodelavnega prostora za povezovanje in združevanje, je Regionalna razvoja agencija Gorenjske, BSC Kranj odprla tudi nove, večje prostore, saj je za ustvarjanje v družbi vedno več zanimanja.

Vilma Stanovnik

Foto: Tina Dokl

Povečane in prenovljene prostore Kovačnice sta simbolično odprla kranjski župan Boštjan Trilar in direktor Regionalne razvojne agencije Gorenjske, BSC Kranj Rok Šimenc.

Kranj – S Kovačnico je Regionalna razvojna agencija Gorenjske, BSC Kranj ob podpori Mestne občine Kranj pred dvema letoma začela vzpostavljati novo obdobje za dinamično podjetništvo, saj tako imenovano coworking delo omogoča sodelovanje med različnimi strokovnjaki v ustvarjalnem delovnem okolju.

»Iskrene čestitke prav vsem, ki ste poskrbeli za delo in rast Kovačnice. Zase lahko rečem, da se mi zdi najbolj pomembno, da je Kovačnica valilnica podjetnikov in znanja, ki lahko bistveno pripomore k razvoju Kranja. Danes imamo v Kranju uspešna podjetja, obrtnike oziroma dejavnosti, vendar so to na neki način klasična podjetja, ki rastejo počasi. Tukaj pa se rojevajo ideje, ki lahko v razvoju naredijo eksplozijo in ki lahko Kranj in Slovenijo povežejo s svetom in ustvarjajo našo vizijo. To je ključni potencial Kovačnice in vseh, ki v njej delajo. Z idejami, znanjem, deljenjem znanja in z osnovnimi pogoji, ki smo jih ustvarili skupaj, lahko naredijo velik preskok,« je ob sredinem rojstnodnevnem druženju povedal kranjski župan Boštjan Trilar in dodal, da je vsakič, ko obišče Kovačnico, v njej ogromno pozitivne naravnanosti in optimizma.

Kovačnica samozaposlenim in tudi drugim omogoča, da si občasno ali stalno zagotovijo delovno okolje. Poleg tega se je v dveh letih delovanja v Kovačnici zvrstilo skoraj sto različnih dogodkov, ki se jih je udeležilo več kot dva tisoč obiskovalcev. Zelo obiskana sta njihova spletna stran in profil na Facebooku. Najpomembnejše pa je, da trenutno v Kovačnici dela že 19 najemnikov, zato so se odločili, da prostor povečajo. »Kljub obetajočim številkam lahko rečem, da je bistvo v kovaški družini, podjetnicah in podjetnikih, ki ta prostor ustvarjajo. Prav tako je pomembno, da imamo vedno več podpornikov. To pa ni le Mestna občina Kranj, pač pa tudi vedno več gorenjskih podjetij, ki so prepoznala priložnost pa tudi družbeno odgovornost,« je poudaril direktor Regionalne razvojne agencije Gorenjske, BSC Kranj Rok Šimenc in povedal, da so si za naslednje leto zadali cilj, da bo sodelovanje s podjetniki še večje.

Svoje izkušnje v podjetništvu je nato zbranim predstavil direktor in soustanovitelj podjetja 3fs, d. o. o., Andraž Logar, ki je med drugim povedal, da v podjetju vedo, kako pridobivati dobre kadre, kako jih motivirati in tudi zadržati. Svetovalno IT-podjetje 3fs je bilo namreč letos prepoznano za gazelo Gorenjske, Kranjčan Andraž Logar pa je eden najuspešnejših slovenskih podjetnikov in start-up mentorjev.

Druženju ob odprtju prenovljenih in povečanih prostorov na Župančičevi ulici je sledila tudi rojstnodnevna torta, ob njej pa tudi pogovori o načrtih, ki jih v Kovačnici nikoli ne zmanjka.

Težave z vpisi novih pacientov

1. stran

Glavarinski količnik je novejši termin, enostavna pretvorba na število opredeljenih pacientov ni možna; glavarinski količniki so vezani na starost pacienta (največji količnik dosegajo npr. dojenčki in starejše osebe), je pa to količnik, ki se uporablja za obračun po pogodbi z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Kdaj zdravnik lahko odkloni pacienta

Do sprejema sporazuma med ministrstvom za zdravje in sindikatom zdravnikov in zobozdravnikov FIDES kot posledice prekinitve stavke ob koncu leta 2016 je veljalo, da je izbrani zdravnik splošne družinske medicine in pediater na primarni ravni lahko odklonil registracijo novega pacienta, ko je dosegel desetodstotno preseganje povprečnega števila registriranih pacientov na zdravnika v dejavnosti na območju, kjer deluje. S sporazumom o prekinitvi stavke so bili sprejeti normativi iz Modre knjige, ki za družinske zdravnike in pediatre določajo ciljni normativ na zdravnika v višini 1.500 glavarinskih količnikov, kar je približno 1.200 pacientov na zdravnika. Ker pa bo ta normativ glede na veliko pomanjkanje zdravnikov in tudi finančnih sredstev po napovedih dosežen šele čez deset let ali več, je bil sprejet tudi dogovor o tem, kdaj lahko izbrani zdravnik odkloni vpis novega pacienta. Partnerji splošnega dogovora, h kateremu so pristopili deležniki s področja zdravstva, so sprejeli določilo, da lahko družinski zdravniki in pediatri v letu 2017 odklonijo opredeljevanje novih zavarovancev, ko dosežejo obremenitev 2.100 glavarinskih količnikov, a le v primeru, da pri delodajalcu niso izčrpane vse kadrovsko-organizacijske možnosti opredeljevanja zavarovancev.

Zakaj pomanjkanje ravno na Gorenjskem

»Težave so, kot vem, še hujše na Koroškem in Celjskem, manj jih je zagotovo v Ljubljani, morda na Primorskem. Za Gorenjsko je verjetno minus to, da smo v bližini Ljubljane, kjer je zagotovo več zdravnikov kot na Gorenjskem. Delo izven centra je tudi drugačno, bolj obremenjujoče, saj mora zdravnik družinske medicine pri nas delati redno ambulanto, tj. kurativo in preventivo, razporejen je čez dan hkrati ob svoji ambulanti še v izvajanje nujne medicinske pomoči, dežura, izvaja mrliške preglede ..., npr. v Ljubljani pa dela teh nalog in obveznosti nima,« pravi Veternik.

Na ministrstvu za zdravje so povedali, da je za načrtovanje in razporejanje konkretnih zdravnikov ter njihove razpoložljivosti v prvi vrsti odgovorno vodstvo posameznega zdravstvenega doma. A vendarle je pomanjkanje zdravnikov stvar države. V Sloveniji je zagotovljeno 0,51 zdravnika na primarni ravni (družinska medicina in pediatrija) na tisoč prebivalcev in glede na povprečje EU, zaostajamo za številom zdravnikov. Zdravniška zbornica Slovenije je zato v soglasju z ministrstvom v letih od 2013 do 2016 razpisala večje število specializacij iz družinske medicine ter pediatrije, vseh skupaj v teh letih 387. Letos bo specializacijo predvidoma zaključilo 58 specializantov družinske medicine, v letu 2018 pa skoraj dvakrat več. V letu 2018 bo možno širiti trideset do šestdeset novih ambulant družinske medicine v vsej Sloveniji, so še sporočili z ministrstva.

Pritiski na letalske tehnike

Kot pravijo v sindikatu letalskotehničnega osebja, se delavci pri Adrii Airways Tehnika, odkar je družbo prevzel poljski lastnik, spoprijemajo z vse večjimi pritiski. V vodstvu podjetja navedbe sindikata zanikajo.

Aleš Senožetnik

Zgornji Brnik – Odkar je Adrio Airways Tehnika novembra 2015 prevzel poljski Linetech (v lasti Avie Prime, katere petdesetodstotni delež je pred kratkim kupil Hartenberg Holding), se stopnjuje pritisk na zaposlene, pravijo v sindikatu delavcev podjetja. Kot pojasnjuje predstavnik sindikata Matej Jemec, sta podjetje že pred časom zapustila dva najmočnejša sindikalna zaupnika Tomaž Pečnik in Roman Repnik. Slednji je bil celo predstavnik delavcev v upravnem odboru, Pečnik pa eden od glavnih akterjev poskusa delavskega odkupa podjetja. Spomnimo. Leta 2013 so se v Adrii Tehnika odločili za delavski prevzem podjetja, vendar se je SDH odločil za prodajo poljskemu Linetechu.

Kot pravijo v sindikatu, so bili številni delavci deležni pisnih opozoril ob domnevnih kršitvah pravil podjetja.

Zaradi vse večjih pritiskov letalski tehniki zapuščajo podjetje, pravijo v sindikatu Adrie Airways Tehnika. (Fotografija je simbolična) / Foto: Gorazd Kavčič

Eden od njih tudi zato, ker se je dvakrat prezgodaj registriral na delovno mesto, enkrat dve in drugič pet minut prej kot dovoljuje hišni red. Glede slednjega v vodstvu sicer pojasnjujejo, da je šlo za nesorazmeren ukrep in da ni imel posledic.

Po mnenju Mateja Jemca je glavni namen podjetja znižati stroške dela letalskih tehnikov, ki predstavljajo visoko kvalificirano in dobro plačano delovno silo. Okoli dvajset odstotkov letalskih delavcev je od vstopa poljskega lastnika že odšlo iz podjetja. »Približujemo se temu, da bo na višku sezone v podjetju delalo le petdeset odstotkov zaposlenih letalskih tehnikov, kar je zakonski minimum. Evropska direktiva namreč zahteva vsaj polovico lastnega kadra. Preostali delež napolnjujejo pogodbeni delavci, ki večinoma prihajajo iz vzhodnoevropskih držav, kjer je delovna sila cenejša in so standardi nižji,« pojasnjuje Jemec.

V vodstvu podjetja sicer odgovarjajo, da se je število delavcev od prevzema poljskega lastnika povečalo. Pred dvema letoma so bili zaposleni 204 delavci, danes jih je 240. Desetodstotno rast pa načrtujejo tudi prihodnje leto. A kot pravi Jemec, se število zaposlenih povečuje na račun kadra v upravi podjetja, medtem ko se število licenciranih tehnikov zmanjšuje, kar je velika škoda, saj gre za visoko kvalificiran kader tehniške stroke. »Odhodov je bilo 37. Licenciranih mehanikov, ki so odšli po poti novih izzivov, pa je bilo osem. Delavci so odšli iz različnih razlogov, nekaj je bilo upokojitev, nekaj sodelavcev je poiskalo nove izzive,« pravijo v vodstvu.

Na očitke sindikata, da povečujejo delež sezonskih delavcev, pa v vodstvu odgovarjajo: »Narava našega dela je izredno sezonska. Da v visoki sezoni naši zaposleni ne bi bili preobremenjeni in je njihovo delo varno ter lahko zadostimo zakonskim zahtevam, se poslužujemo tudi najemanja t. i. agencijskih sodelavcev. Pri tem sodelujemo izključno z licenciranimi podjetji in nimamo slabih izkušenj. Za začasno najete delavce veljajo povsem enaka pravila in pogoji kot za redno zaposlene. Skrbimo, da je razmerje uravnoteženo. Gre za visokokvalificirano in licencirano osebje, ki svoje priložnosti za delo išče v podjetjih za vzdrževanje letal po celotnem svetu. Take delavce je izredno težko pridobiti za delo v Sloveniji, saj profila licenciranega letalskega mehanika šolski sistem v Sloveniji ne zagotavlja. Ravno iz potrebe po teh kadrih je v Adrii Airways Tehnika nastal izobraževalni center in skušamo zagotoviti ustrezen lastni kader.«

V teku so tudi pogajanja za novo kolektivno pogodbo. Kot je znano, je vodstvo podjetja spomladi želelo odpovedati veljavno kolektivno pogodbo, zaradi česar bi maja skoraj prišlo do stavke. Zadnji trenutek so veljavnost pogodbe podaljšali do konca letošnjega leta. Kot pa potrjujeta obe strani, so pogajanja za novo kolektivno pogodbo pred kratkim stekla in potekajo konstruktivno, tako da se oboji nadejajo pozitivnega izida.

Mesta bodo praznično zažarela

Danes se začenja najbolj čarobni mesec v letu. Tudi v večini gorenjskih krajev je dobro poskrbljeno za praznično vzdušje in prireditve, ki se bodo marsikje začele že ta konec tedna, ko bodo zasvetile praznične luči.

M. A., U. P., M. R., S. K., V. S., D. Ž., J. P.

Kranj – Gorenjska prestolnica je s praznično okrasitvijo in pestrim programom pripravljena na veseli december. Prižig luči bo jutri, 2. decembra, ob 17. uri. Pred Prešernovim gledališčem bo zbrane nagovori župan Boštjan Trilar, za glasbo pa bo poskrbela Alenka Godec. Začel se bo tudi Miklavžev sejem, ki se bo zaključil v torek, ko bo ob 17. uri sprevod Miklavža.

Slovesen prižig prazničnih luči bo jutri tudi v Radovljici, ko se bo program na Linhartovem trgu začel že dopoldne s prazničnim sejmom, ob 16.30 bo župan Ciril Globočnik slovesno prižgal praznično okrasitev starega mestnega jedra. Ob 17. uri bo na Linhartovem trgu z ulično predstavo nastopila skupina Čupakabra, hkrati se bo takrat začel zaključni dogodek Okusov Radolce z ulično ponudbo hrane in živo glasbo, ki se bo zaključil ob osmih zvečer. V Kranjski Gori bodo odprtje Alpske vasice na trgu pred cerkvijo pripravili v soboto ob 18.30, na dogodku bo nastopil pevec Vili Resnik, v nedeljo pa bo ob 17. uri tam tudi prižig adventnega venca, za glasbeno popestritev dogodka bo poskrbel Oto Pestner. Na Jesenicah bodo praznične lučke prižgali 5. decembra. Na Bledu bodo tudi letos pričarali zimsko pravljico s praznično vasico z gostinsko ponudbo ter ponudbo domače in umetnostne obrti, poštnim uradom dobrih decembrskih mož, jaslicami in ledenimi skulpturami. Praznična osvetljava bo zažarela danes ob 17. uri, ob tem pa bo mogoče spremljati tudi nastop Helene Blagne. Praznični program s koncerti ob koncih tedna in ob prazničnih dneh se bo odvijal vse do 7. januarja. V Kamniku bodo praznično osvetlitev prižgali danes, 1. decembra, ob 17. uri. Lučke bo prižgal župan Marjan Šarec, sledila pa bo zabava s skupino Čuki. Z miklavževanjem, predstavo Zakleti grad in obdarovanjem se bo v torek, 5. decembra, ob 16.50 začelo decembrsko dogajanje v Škofji Loki, na novo poimenovano Loka v snegu. Miklavž bo otroke pozdravil na Mestnem trgu, nato bodo v sprevodu odšli proti Loškemu odru, kjer bo predstava. Tega dne bo zažarela tudi praznična okrasitev.

Gorenjska prestolnica je že praznično okrašena, jutri se bodo prižgale tudi luči.

Praznično bo v naslednjih dneh in tednih tudi v preostalih gorenjskih občinskih središčih.

Kako ozdraviti slovensko zdravstvo

Žirovnica – Občinski odbor SDS Žirovnica danes, v petek, ob 18. uri pripravlja okroglo mizo z naslovom Kako ozdraviti slovensko zdravstvo. Potekala bo v Čopovi rojstni hiši v Žirovnici, gostji pa bosta Jelka Godec, poslanka v državnem zboru, in Alenka Forte, zdravnica in predsednica odbora za zdravje pri Strokovnem svetu SDS.

V zimski sezoni, od 26. 12. naprej, zaposlimo v našem družinskem hotelu v bližini Šmohorja (Hermagor)

prijazno sodelavko za
strežbo m/ž
(Servierin)

sobarico z delovnimi izkušnjami m/ž
(Zimmermädchen)

kuharja pomočnika z ustrezno izobrazbo m/ž
(Beikoch)

Plača po kolektivni pogodbi, po dogovoru tudi več, odvisno od kvalifikacije.
Potrebno je zelo dobro znanje nemščine.
Prosimo, javite se nam na:

Karnischer Hof, Familie Hiebl
tel. 0043 4283 2733
familienhotel@karnischerhof.at
www.karnischerhof.at

Pritrdili povečanju cene oskrbe z vodo

Danica Zavrl Žlebir

Šenčur – Pred mesecem dni je občinski svet v Šenčurju zavrnil spremembe cen oskrbe s pitno vodo, na novembrski seji pa je direktor Komunale Kranj Marko Kocjančič znova pojasnjeval potrebo po spremembi cen, ki so enotne v vseh občinah, kjer komunalne storitve ureja Komunala. Ostale občine so spremenjene cene že sprejele, le v Šenčurju in Cerkljah še ne. Cene oskrbe z vodo so nekaj višje, ker so se zaradi višjih stroškov najema omrežja povečale omrežnine. Te so prihodki občin in jih mora nekdo pokriti, največkrat uporabniki storitev.

Najemnine so višje zaradi novo zgrajene ali obnovljene komunalne infrastrukture, torej gre za razvoj občine, so po ponovni obrazložitvi dognali tudi v odboru za javno infrastrukturo pod vodstvom Sebastiana Moharja, kjer so prejšnji mesec nasprotovali podražitvi. Sedaj ocenjujejo, da sprememba cene na položnici, kjer se je cena odpadkov znižala, oskrba z vodo pa nekoliko povišala, za ljudi ne bo preveliko breme. Tudi župan Ciril Kozjek meni, da strošek ne bo pretiran za uporabnika, če pa bi to breme kot subvencijo občanom sprejela občina, bi to na letni ravni pomenilo okoli 115 tisoč evrov. Ob tem je svetnike spomnil na dejstvo, da se obnavlja vodovod v Srednji vasi. Dodatni argumenti niso prepričali vseh svetnikov, štirje so namreč glasovali proti sklepu o spremembi oskrbe z vodo, a je bil elaborat ob desetih glasovih za vseeno potrjen.

Občina toži nekdanjo koncesionarko

Cerklje – Občina Cerklje je pred časom vložila civilno tožbo zoper Janjo Kos, nekdanjo koncesionarko za izvajanje socialnovarstvene storitve pomoč družini na domu, ki ji je občina na zahtevo socialne inšpekcije, ki je v njenem delovanju ugotovila več nepravilnosti, prepovedala izvajanje storitve. Kot je pojasnila direktorica občinske uprave Cerklje Marta Jarc, so se za tožbo odločili zaradi »načrtnih, sistematičnih in ponavljajočih se objektivno lažnivih izjav« tožene stranke. Spor, ki je precej odmeval tudi v medijih, bo, kot kaže, epilog torej dobil tudi na sodišču. Župan Franc Čebulj je sicer že na septembrski seji predlagal občinskemu svetu izglasovanje sklepa za izdajo predloga za kazenski pregon na državo tožilstvo, vendar so svetniki izglasovali umik točke z dnevnega reda. Kot pa je na zadnji seji pojasnila direktorica, je soglasje svetnikov potrebno le za izdajo predloga za kazenski pregon, medtem ko za civilno tožbo to ni potrebno.

Venčki letos v pastelnih barvah

Stražišče – Na nedeljo pred prvo adventno so v trgovini in cvetličarni Pr' Krnc' postavili razstavo adventnih venčkov in novoletnih dekoracij. Tako je že vsaj deset let, pove Helena Rozman, glavna avtorica 150 izdelanih prazničnih aranžmajev. »Delo se začne že poleti, ko nabiram material in izdelujem osnove, po prvem novembru pa začenjam z dekoracijo polizdelkov,« pravi Rozmanova in pohvali dekleta v trgovini, ki ta čas prevzamejo glavnino dela. Tudi domači poprimejo za delo: moški, ko je treba postaviti kulise in urediti okolico trgovine, da ima ves december praznični nadih, in ženske, ki spečejo piškote, da jih ob nedeljskem obisku razstave skupaj s čajem in kuhanim vinom ponudijo obiskovalcem. Letošnja posebnost aranžmajev so pastelne barve, sledijo modi oblačil, poseben čar pa jim dajejo drobni dodatki. O novostih in trendih se avtorica med drugim pouči na predstavitvah in sejmih svojih dobaviteljev, ideje pa so povsem njene, pravi Helena Rozman, ki je zrasla z vrtnarstvom in cvetličarstvom.

Helena Rozman (levo) med svojimi prazničnimi dekoracijami

Uživali so v delu na njivi

Devetnajstletni Vid Žibert s Suhe pri Predosljah je že kot otrok sanjal o svoji kmetiji. Ko je bil star sedemnajst let, je najel prvo njivo. V svojo ljubezen do kmetijstva je vpel vso družino, pridelek pa pobirajo še po starem: skozi delo se tudi družijo.

Alenka Brun

Olševek – Bila je druga novembrska sobota. Vid je z nekdanjimi sošolci, prijatelji, sosedi, družino in drugimi, ki so pomagali, na njivi na Olševku pobiral repo. Naleteli smo na prizor, ki ga zadnje čase vidimo redkeje: kup razpoloženih in nasmejanih obrazov različnih generacij, ki uživajo v delu oziroma pobiranju repe.

Pr' Štefet na Suhi imajo nekaj malega kmetije in Vidov oče je že od mladih nog spremljal sinovo zanimanje, potrpežljivo odgovarjal na njegova vprašanja, ga spodbujal. Ko je bil Vid srednješolec, je dobil prav posebno veselje do zelenjave. Obiskoval je Biotehniški center v Naklem, pridobil izobrazbo kmetijsko-podjetniški tehnik, potem pa starša doma seznanil z odločitvijo, da ne bo študiral, da bo kmetoval.

V času, ko smo se pogovarjali z Vidom, se je njegova mama že odpravljala na Suho, da bo pripravila za delavce malico in kasneje kosilo – še po stari navadi. Smeje nam je razložila: »Že od zgodnjega otroštva je kazal ljubezen do kmetovanja. Tudi ko se je igral, je kmetoval: tla dnevne sobe so bile prekrita z njivami, imel je vse mogoče igrače v obliki kmetijskih strojev.«

V Vidov sedanji projekt je praktično vpeta vsa družina, še babice in dedki. Po zadnjem pobiranju pridelka v sezoni potem za vse, ki so sodelovali, pripravijo doma zabavo. Za tovrstno delo je kar težko dobiti ljudi, a mama je optimistična: »Se še najdejo, tudi mladi. Pritegne jih tudi druženje.«

Nasmejana druščina, ki je tisto soboto dopoldne z veseljem prišla na njivo.

Vid Žibert

Letos tako Vid že tretje leto pobira pridelek. »Ko sem se odločil, da bom prideloval in prodajal zelenjavo, sem prvo leto prosil soseda, ki se je s tem že ukvarjal, če mi lahko pomaga posejati izbrano kulturo. Njivo najamem za eno sezono, zaradi kolobarjenja. Recimo repo lahko na njivi, kjer jo sedaj pobiramo, pridelam ponovno šele čez sedem let. Letos sem se odločil, da bom poskusil še z rdečim zeljem. Lani sem imel kolerabo, črno redkev, zeleno zelje in repo; prvo leto pa le repo. Drugo leto bom verjetno dodal še kakšno kulturo,« razlaga Vid, ki je letos pridelal zelenjavo na osmih hektarjih. Doda še, da jo je zagotovo lažje pridelati kot prodati. Se pa, odkar se je spustil v kmetovanje, kar naprej izobražuje. Tako vsako leto ve več. Včasih teorija zdrži, včasih pa ga narava in kultura naučita novih zgodb.

Ne želijo piti klorirane vode

1. stran

Župan je obenem predstavil že izpeljane projekte v tej krajevni skupnosti – med večjimi sta bila prav gradnja kanalizacije in vodovoda. Predvsem na vodo iz vodovoda Podvrh–Četena Ravan–Zapreval je letelo največ pripomb krajanov, ki so se udeležili zbora. Po besedah Matevža Demšarja so zelo razočarani, saj je voda pogosto motna in v zadnjem obdobju ves čas klorirana. Kristina Knific iz oddelka za okolje, prostor in infrastrukturo je pojasnila, da ob načrtovanju vodovoda sicer niso načrtovali, da bo potrebno kloriranje, a je to nujno, ker so redna vzorčenja pokazala, da je voda bakteriološko oporečna, in je zato v skladu z zakonodajo potrebna dezinfekcija. Po besedah direktorice občinske uprave Elizabete Rakovec že načrtujejo nove ukrepe za dezinfekcijo vode, in sicer bodo namestili napravo za dezinfekcijo z ultravijoličnimi žarki. Ob tem je še poudarila, da so v preteklih letih prav na območju KS Javorje izpeljali največje projekte v občini, saj so za vodovod in kanalizacijo pridobili tudi nepovratna sredstva v višini 1,1 milijona evrov, naložbe pa so bile skupaj vredne okrog tri milijone evrov. »Sočasno z gradnjo kanalizacije smo obnovili tudi cesto, zgradili pločnike in uredili javno razsvetljavo.« Župan pa je spomnil, da so bili na takratnem razpisu za razvoj regij edina občina, ki so jim nepovratna sredstva dodelili za dva projekta, in oba sta bila vezana na KS Javorje. Župan in direktorica občinske uprave sta odgovorila še na očitke o slabem vzdrževanju nekaterih lokalnih cest na tem območju. Po besedah Elizabete Rakovec so se letos po odsekih lotili obnove ceste v Javorje. »Ta cesta v dvajsetih letih obstoja občine še ni doživela tako korenite rekonstrukcije.« Ta čas so krajevne skupnosti pozvale tudi, naj jim posredujejo nov nabor cestnih odsekov, ki jih bodo obnavljali v sklopu skupnega javnega naročila za celotno občino.

Na zboru krajanov so opozorili še na problem prostorske stiske v šoli in vrtcu v Javorjah. Po besedah Elizabete Rakovec jih je s tem seznanil že predsednik krajevne skupnosti, maja so prejeli tudi peticijo staršev. Ugotovili so, da v šoli manjka za eno nadstropje prostorov, zato načrtujejo njeno nadzidavo. »V primeru, da bomo gradili samo z lastnimi sredstvi, bo šola dograjena čez pet let, se pravi ravno takrat, ko bo v šolo stopila močna generacija otrok, rojenih leta 2016,« je razložil župan in dodal, da bo do poletja znano, ali se lahko nadejajo tudi nepovratnih sredstev za to naložbo. Glede gradnje poslovilne vežice, za katero krajani menijo, da se odvija prepočasi, pa je predsednik KS Ciril Alič pojasnil, da morajo najprej pridobiti zemljišče.

Testiranje na okužbo s HIV danes v Kranju

Kranj – Na današnji prvi december obeležujemo svetovni dan boja proti aidsu. Testiranje na okužbo s HIV je v Sloveniji dobro dostopno. Zaupno testiranje pri izbranem zdravniku je najenostavnejše, danes pa brezplačno testiranje poteka tudi v ambulanti Nacionalnega inštituta za javno zdravje v Kranju med 8. in 12. uro. Anonimno brezplačno testiranje na HIV je vsak ponedeljek med 12. in 14. uro na voljo na Kliniki za infekcijske bolezni in vročinska stanja UKC Ljubljana. So pa na voljo še druge možnosti.

Med nagrajenci tudi Župnijska karitas Križe

Tržič – Ob že potrjenih občinskih nagrajencih na oktobrski seji tržiškega občinskega sveta so svetniki na novembrski seji soglašali, da se diploma Občine Tržič podeli tudi Župnijski karitas Križe. Vsi občinski nagrajenci bodo priznanja prejeli ob občinskem prazniku na slavnostni akademiji, ki bo v soboto, 9. decembra.

Zanimanje za slamnike

V Slamnikarskem muzeju v Domžalah jim ne uspe sešiti toliko slamnikov, kot bi jih lahko prodali, zato se bodo v prihodnje poleg ohranjanja bogate industrijske dediščine še bolj posvetili tudi tečajem šivanja slamnikov.

Jasna Paladin

Domžale – V Slamnikarskem muzeju, ki od leta 2012 deluje pod okriljem Kulturnega doma Franca Bernika, so pred dnevi pripravili pogovor o prihodnosti muzeja in slamnikarske dediščine na Domžalskem. Ob tem so predstavili anketo o zadovoljstvu obiskovalcev slamnikarskega sejma, ki jo je opravil Igor Podbrežnik iz Zavoda za izobraževanje, raziskovanje in socialne storitve Lokvanj iz Kamnika. Rezultati ankete so pokazali, da obiskovalce sejma slamnikarska dediščina močno zanima, a muzej, kjer je na ogled stalna razstava z naslovom 300 let slamnikarstva na Domžalskem, čaka še veliko dela. Poleg slamnikarskega sejma sicer organizirajo še vrsto aktivnosti, med drugim občasne razstave, vodenje po razstavah, kulturno-vzgojni pedagoški program, Srečanja pod slamniki, promocijo slamnikarstva na tržnicah in mnogo drugega, sodelujejo tudi s študijskim krožkom Slamnikarstvo, Gorenjskim muzejem Kranj, Medobčinskim muzejem Kamnik, Kulturnim domom Franca Bernika Domžale, Občino Domžale ter nekaterimi posamezniki.

Tečaji za pletenje kit in šivanje slamnikov

Med njimi je tudi nekaj šivilj, a »slamnikarsko« znanje nezadržno izginja, saj ni več veliko takih, ki bi znali splesti kite in sešiti slamnike. V muzeju so že pripravili začetni in nadaljevalni tečaj šivanja slamnikov, temu pa se bodo v prihodnje še bolj posvetili. Kot pravi organizatorica muzejske dejavnosti Katarina Rus Krušelj, so lani v muzeju prodali 216 slamnikov, naročilo zanje pa se je precej povečalo, zato bodo potrebovali pridne in izučene šivilje, ki bodo znale splesti kite in sešiti slamnike. V tem v muzeju vidijo veliko priložnost in poslovni izziv.

Predstavitvi dejavnosti muzeja je sledil tudi pogovor v smeri, kako naprej, v katerem so obiskovalci v ospredje postavili potrebo po še večji promociji, da bi slamnikarska dediščina v mesto privabila tudi tuje turiste.

Zadolžili se letos ne bodo

Kamnik – Skupni izdatki občinskega proračuna za leto 2017 so po še tretjem rebalansu glede na sprejeti proračun nižji za 23,6 odstotka in znašajo dobrih 30 milijonov evrov oz. dobrih devet milijonov evrov manj od načrtovanega. Občina je prvotno nameravala vzeti posojilo v višini 7,5 milijona evrov za gradnjo Osnovne šole Frana Albrehta, a se zdaj zadolžili ne bodo. Za približno dva milijona evrov je manj denarja tudi s strani države za gradnjo sekundarnih vodov za kanalizacijo v Tuhinjski dolini. Je pa v občinski proračun med drugim »priteklo« več denarja iz naslova dohodnin, davka od prometa nepremičnin in turistične takse.

Andrejev sejem

Železniki – Na trgu pred cerkvijo sv. Antona v Železnikih bo jutri med 14. in 19. uro potekal 23. Andrejev sejem. Na voljo bodo artikli, primerni za obdarovanje, po 16. uri pa se obeta delavnica izdelovanja adventnih venčkov.

Zaupajmo mladim

Zapiski ob mojem bivanju v UKC Ljubljana na oddelku 600 in na intenzivni enoti.

Tam sem imela ob svoji bolezni dovolj časa za opazovanje pridnih in prizadevnih dijakov Srednje zdravstvene šole Ljubljana. Res sem jim sledila pri njihovih praktičnih opravilih – negi, oblačenju, posteljnih umivanjih bolnikov ter vsem ostalem, kar spada k praksi.

Mladi imajo veliko idej, le pustiti jim moramo. Dva dneva sta premalo za realno oceno, vseeno pa dovolj, da sem vesela, ker so mladi inovativni, saj v tem hitrem tempu življenja mi, starejši, kljub praksi včasih težko sledimo vsemu temu napredku današnjega časa. Pri mladih jaz vidim mnogo dobrih idej, zato jih upoštevajmo. Ni lepo, da vidimo samo slabe strani, saj je vedno več mladih, ki imajo veselje do poklica, ki so si ga izbrali, in tako bodo izpolnili svoje poslanstvo. Srečo si res največ kujemo sami. Okolica pa danes tudi veliko vpliva na mladi rod. Vem, da je mnogo težje mladim biti realen, saj je veliko več negativnih vplivov kot včasih, ko smo si mi postavljali življenje, zato z zaupanjem glejmo na svoj mladi rod, ki je nosilec svoje in tudi naše prihodnosti - s »korajžo« naprej, naša mladina! Bila sem že veliko po bolnišnicah, zato vem, da so razlike realno gledano majhne. Vsem sem iz srca hvaležna za vso pomoč.

Zaradi svoje bolezni sem bila na oddelku za intenzivno nego v sobi 618 in na kliničnem oddelku za žilne bolezni v sobi 604, kjer je bila na praksi skupina iz 3. letnika Srednje zdravstvene šole Ljubljana. Hvala za vse dobro, želim vam veliko uspehov na življenjski poti. Priznanje gre tudi vsem inštrukcijam ter prizadevanju celotnega osebja za dvig in dobro oskrbo bolnikov. Vsem hvala za vsa dobra dela v zdravstvu, vas hvaležno pozdravlja

Mihaela Skuber

Odgovor

na članek »Stečaj družbe Kolosej zabavni centri«, ki je bil v Gorenjskem glasu objavljen 28. novembra 2017

Navedbe v prispevku, da pod družbo Kolosej zabavni centri sodi tudi kinematograf Kolosej De Luxe Kranj, so popolnoma neresnične. Kolosej De Luxe Kranj je leta 2014 v upravljanje prevzela družba Reit, d. o. o., ki je eden od upnikov družbe Kolosej zabavni centri v stečajnem postopku.

Družba Reit, d. o. o., ki upravlja tudi kinematograf Kolosej Ljubljana, se zavzema za privlačno filmsko izkušnjo vseh obiskovalcev v Koloseju, stalno skrbi za največji nabor najbolj aktualnih filmskih naslovov ter posebno pozornost namenja slovenskim filmom, saj se zaveda pomembnosti podpore slovenski filmski kulturi in slovenskim filmskim ustvarjalcem.

Ursula Spruk,
direktorica filmskega programa in marketinga

Obrana Obranca

Državni zbor je po mnenju nekaterih nekdanjih ustavnih sodnikov in pravnikov z začetkom spreminjanja ustave zaradi financiranja osnovne šole izigral ustavno sodišče. Razprava je pokazala, da je to še vedno ideološko vprašanje, ki pa se dotika tudi cerkve.

Ta ideološka razprava me je spomnila na izlet konec oktobra na planino Obranca. Pri spomeniku padlima Ferdu Korenu in Viktorju Arzenšku, ki ga obkrožajo tudi spominske plošče ostalim padlim, je bil venec, ki ga je ob spominskem dnevu občine Jesenice 31. julija položila delegacija občine, ZZB in KS Blejska Dobrava. Letos je bila postavljena nova ograja. Skozi dolino, ki so jo verjetno razrili divji prašiči, sem se povzpel na vrh Čela, kjer ob razgledni klopci na blejsko-radovljiško kotlino in Julijske Alpe kraljuje večja smreka. Vedel sem, da je na tej smreki v smeri proti partizanskemu spomeniku visel skromen križ iz starih desk, na drugi strani pa nekaj let križ s korpusom Jezusa Kristusa. Ker je oba neznani storilec odstranil, verjetno letos spomladi, je bil z dovoljenjem lastnika planine na roženvensko nedeljo 1. oktobra nameščen in blagoslovljen nov. Ob mojem obisku pa tudi tega ni več bilo. Smreka je bila »obrana« križev kot hruška jeseni. Sprašujem se, kako je mogoče, da je po 27 letih demokratične Slovenije še vedno prisoten ideološki strah pred cerkvijo? Je »opij ljudstva« zamenjala kristjanofobija? »Obrano« smreko lahko uvrstimo med 2300 napadov na slovenske cerkve ter več kot deset fizičnih napadov na duhovnike, ki so se po podatkih slovenske policije zgodili v letih od 2005 do 2016. Intervju s slavnostno govornico dr. Maco Jogan na GTV ob letošnjem spominskem dnevu na Jesenicah mi je vzbudil nekaj asociacij, ko je govorila o odvzetem človeškem dostojanstvu, ker je bilo ljudem ob okupaciji odvzeto premoženje, odvzeta imena in imena krajev, o izgonih ljudi intelektualcev. Je (po)mislila tudi na čas po koncu vojne? Pozna imena naselij Sv. Križ, sedaj Planina pod Golico, pa Sveta Lucija, sedaj Most na Soči? Ali podatek, da je Pučnikova komisija obravnaval izgon 23 družin iz Zgornjesavske doline leta 1947? Govorila je o priborjeni svobodi. Je pozabila na temeljno ustavno listino RS, kjer piše, da so bile v Jugoslaviji hudo kršene človekove pravice in da so bile prve svobodne volitve v Sloveniji l. 1990. Tudi predsednik Borut Pahor je v nekem intervjuju pred volitvami dejal, da »se je razkol sredi druge svetovne vojne nadaljeval s totalitarnim sistemom po njej«. Je to bila svoboda v pravem pomenu besede?

Franc Pintar, Bled

Dimnikarji dražji ali cenejši

V članku z naslovom Dimnikarji dražji ali cenejši, ki je bil objavljen 4. novembra 2017 v Gorenjskem glasu, so opisane navedbe Ministrstva za okolje in prostor, da so časovni normativi postavljeni na strokovnih podlagah. Navedeno ne drži, zaradi česar v Sekciji dimnikarjev pri OZS navajamo nasprotna dejstva in okoliščine, ki v bistvenem dopolnjujejo navedeno v omenjenem članku. Prav tako ne drži navedba ministrstva, na široko povzeta v članku, da znesek za izvedene dimnikarske storitve že vključuje potne stroške, kadar je uporabnik od sedeža dimnikarske družbe oddaljen do 25 km.

Časovni normativi za delo dimnikarjev so le delno utemeljeni na strokovnih podlagah študije Univerze v Mariboru, pri tem pa Ministrstvo ni upoštevalo pomembnih vsebinskih pojasnil. Študija namreč upošteva in normira le dimnikarska dela pri uporabniku, v ločenem poglavju pa enoznačno navaja nenormirani del nalog dimnikarja. V tem okviru Ministrstvo tako ni upoštevalo vseh del, ki jih dimnikarske družbe morajo storiti v podjetju, izven doma uporabnika (npr. zapisniki, vodenje evidence, komunikacij z uporabniki, arhiviranje, obveščanje inšpekcij itd.), in stroške za nabavo in vzdrževanje potrebne opreme. Zato časovni normativi niso utemeljeni in postavljeni na strokovnih podlagah.

V cene dimnikarskih storitev potni stroški sploh niso vključeni, saj v strokovnih podlagah (študija univerze v Mariboru) niso normirani. Ministrstvo je potne stroške preprosto preložilo na dimnikarske družbe in jih delno priznalo le, kadar je uporabnik oddaljen več kot 25 km. Pri tem gre za očitno neupoštevanje določil zakona, ki pravi, da morajo potni stroški biti vključeni v ceno storitev.

Ključno je, da novi Zakon o dimnikarskih storitvah omejuje cene na trgu, in to na podlagi enostranskega in nepopolnega branja ter razumevanja strokovnih podlag. Posledice takšnega ravnanja lahko kratkoročno prizadenejo dimnikarske družbe, dolgoročno pa ima takšno omejevanje cen predvsem posledice na požarni, zdravstveni in okoljski varnosti pa tudi na učinkoviti rabi energije, kakovosti zraka in zaščiti potrošnikov. Zgolj nekritično povzemanje mnenj ministrstva v člankih žal javnosti in bralcem ne omogoča pravih informacij.

Simon Dovrtel,
predsednik sekcije dimnikarjev pri OZS

Ansambel Saša Avsenika
Slovenski oktet
the slovenian mastersingers - since 1951
v koncertu
Zimska pravljica
sobota,
23. DECEMBER, 20:00
ŠKOFJA LOKA,
Športna dvorana Trata
CENE VSTOPNIC
15 eur (do 6. 12.), po tem datumu 18 eur
PRODAJNA MESTA VSTOPNIC
Bife BS OMV Škofja Loka, Loška zadruga na Trati, Gostilna na Vidmu Poljane, Bazen Železniki, KGZ Sloga Kranj, po telefonu 051 697 736.
ORGANIZATORJA:
MEDIA BUTIK
KD SIMBA
KULTURNO DRUŠTVO ANSAMBLA SAŠA AVSENIKA, BEGUNJE NA GORENJSKEM 22 A, BEGUNJE NA GORENJSKEM

Kdo je kriv, bo odločilo občinstvo

V nedeljo bodo v Prešernovem gledališču uprizorili sodobno dramo Teror nemškega avtorja Ferdinanda von Schiracha v režiji Eduarda Milerja.

Igor Kavčič

Kranj – Četrta premiera v letošnji sezoni je slovenska krstna izvedba svetovne uspešnice Teror nemškega avtorja Ferdinanda von Schiracha, sicer odvetnika, specialista za kazensko pravo. S Terorjem, dramo je napisal leta 2014, je osvojil gledališke odre po vsem svetu ter veliko medijsko pozornost, saj bi jo težko prebirali in uprizarjali v bolj pravem času in svetu, kot je današnji. Drama odpira vrsto etičnih in moralnih vprašanj o politiki, pravu, človekovih pravicah in psihologiji sodobne družbe, ki živi v stalnem strahu pred novimi terorističnimi napadi, pred potovanji, pred življenjem samim. »Besedilo v izvrstnem prevodu Jaše Drnovška predstavlja aktualno tematiko terorizma, a ta ni predstavljena ''plakatno'', ampak plast za plastjo razpira vprašanja in dileme, kako reagirati v primeru terorističnega dejanja. Avtor pred gledalca postavlja izjemno spretne argumente, s katerimi se lahko strinjamo, a nam igralec že naslednji trenutek ponudi drugačen argument. Gledalec se tako odloča med štirimi različnimi stališči. Bistvena sporočilnost drame pa je, ali lahko eno človeško življenje tehtamo z drugim človeškim življenjem oziroma kdaj človek ostane človek in kdaj postane objekt,« je na novinarski konferenci povedala umetniška vodja Prešernovega gledališča Marinka Poštrak.

Med moralo in zakonom

Gre za zgodbo o vojaškem pilotu Larsu Kochu, ki je sestrelil ugrabljeno civilno potniško letalo in s tem ubil vseh 164 potnikov, vendar z namenom, da bi rešil sedemdeset tisoč obiskovalcev nogometnega stadiona, kamor so teroristi nameravali strmoglaviti ugrabljeno letalo. Igra se odvija na sodišču, kjer pilotu sodijo za umor. »Pilot je res tehtal življenje z življenjem, ampak je poskusil izbrati manjše zlo. Odločal se je tudi o tem, kaj bi se zgodilo, če ne bi ukrepal. V procesu – in to je moč tega teksta – pa vidimo, da stvari niso tako preproste,« je povedala dramaturginja Žanina Mirčevska. »Eden ciljev predstave je, da se vsak od nas vpraša, kaj bi storil na Larsovem mestu. Bi ukrepali, kot je on, ali bi spoštovali zakon. O tem so veliko razmišljali tudi igralci v procesu nastajanja predstave.

Igralska ekipa drame Teror, ki bo premierno uprizorjena v nedeljo. / Foto: Igor Kavčič

»Zanimivost besedila je tudi v tem, da liki trdno zagovarjajo svoja stališča, nikoli pa se ne vprašamo, kako se počutijo ljudje, ki so v terorističnem napadu izgubili svoje bližnje,« je povedala Vesna Slapar, ki igra vlogo priče, obtoženi pilot, igra ga Peter Musevski, je pojasnil svoj lik: »V vojski ni demokracije, sistem poteka vertikalno in v tem smislu, kaj storiti in kaj ne, nimam dilem. Ne soočam se s ''težavo'', kakšno je moje občutje, če pa že, potem občutje izražam skozi svojo dolžnost.« Darja Reichman igra tožilko, katere stališče je: »Ustava zagovarja, da je človekovo dostojanstvo nedotakljivo, da enega življenja ne smemo nikoli tehtati z drugim življenjem.« »Predstava kliče ljudi na odgovornost,« ocenjuje Aljoša Ternovšek, ki v predstavi igra odvetnika branilca obtoženega vojaškega pilota. Da je kvaliteta drame tudi v tem, da od gledalcev terja, da se aktivno vključijo v proces in na koncu sami odločijo o krivdi glavnega junaka. Drugi vojaški pilot Miha Rodman je posebej poudaril vprašanje, kako bomo v prihodnje oblikovali zakone, na kakšnih načelih bo delovalo sodstvo glede na izkušnje tovrstnega terorizma, ki so vendarle nove. Da pa očitno zakoni ne opredeljujejo dovolj dobro takih razmerij, sicer sodniki ne bi bili potrebni, pa razmišlja sodnik, ki ga igra Borut Veselko.

»Schirach je napisal delo, ki režiserju daje zelo malo manevrskega prostora za nekatere sicer gledališke atraktivnosti. Predstava lahko živi le od močnega orodja argumentov.« Odločali pa boste gledalci.

Igralska nagrada julija

Po predstavi bodo prvič doslej podelili tudi nagrado julija. Gre za nagrado za najboljšo igralsko stvaritev igralca domačega ansambla v pretekli sezoni, Prešernovo gledališče podeljuje v sodelovanju z Gorenjskim glasom. Dobitnik oziroma dobitnica prve julije bo izbrana na podlagi preštetih glasov po vseh abonmajskih predstavah, med petimi igralci z največ glasovi pa bo tričlanska strokovna komisija izbrala dobitnika oziroma dobitnico julije.

KRATKE NOVICE

Valičev arheološki dan

Kranj – Gorenjski muzej v ponedeljek, 4. decembra, vabi na 7. Valičev arheološki dan, ki bo med 10. in 17. uro potekal v Vojnomirovi dvorani Ullrichove hiše v Kranju. Tokratni arheološki dan bo posvečen spominu na začetnika slovenske povojne arheologije – raziskovalca in učitelja prof. dr. Josipa Korošca in dr. Paolo Korošec.
V dopoldanskem delu se bodo kot predavatelji zvrstili Verena Perko: Uvod, Prva generacija, Josip Korošec: Nekaj misli o arheoloških izkopavanjih staroslovanskega grobišča na ptujskem Gradu, Mojca Vomer Gojkovič: Zgodnji srednji vek Spodnjega Podravja, Andrej Magdič: Ostroge v zgodnjesrednjeveških grobovih kot oznaka družbene elite, sledili bodo Slavko Ciglenečki: Kranj in nova spoznanja v arheologiji preseljevanja ljudstev, Andrej Pleterski: Nadregionalni pomen Kranja, Jernej Rihter: Dolgoletna izkopavanja ob kranjski Župni cerkvi in urejanje arheoloških podatkov, Milan Sagadin: Odmevi karolinške in otonske umetnosti v zgodnjesrednjeveškem nakitu v Sloveniji in Rok Bremec: Tupaliče pri Preddvoru – nove raziskave in nova spoznanja. Po arheološki malici se bodo predavanja nadaljevala ob 15. uri, na sporedu pa bodo še Majda Pungerčar: Zbirka Marjana Marinca in dr. Karla Slanca. Dve izgubljeni zbirki za slovensko kulturno dediščino na Dolenjskem, Jože Romšak, Slavko Hočevar: Opazovanja in pripoved amaterskega zgodovinarja in zbiratelja in Janez J. Švajncer: Nacionalni pomen Vojnega muzeja Logatec z vidika Slovenske zgodovinske dediščine.

Ta veseli dan

Kranj – V nedeljo, 3. decembra, v svojo družbo ponovno vabijo muzealci, gledališčniki, glasbeniki in številni drugi kulturni delavci, ki na Ta veseli dan kulture pripravljajo razstave, vodenja, delavnice, predstave, koncerte in druge dogodke, ki bodo obiskovalcem ponovno na voljo brezplačno. Podroben seznam vseh prireditev s termini in podrobnejšimi informacijami je objavljen na spletni strani Ministrstva za kulturo: www.mk.gov.si/si/ta_veseli_dan_kulture_2017.

Krhkost stekla, moč zidu

Razstavo s tem naslovom so v sredo odprli v Galeriji Miha Maleš v Kamniku. Na ogled so grafike, slike in kipi lani preminulega slovenskega umetnika Vladimirja Makuca.

Igor Kavčič

Kamnik – Po uvodnih tonih violinista Bruna Čibeja je enega najbolj prepoznavnih slovenskih likovnih ustvarjalcev dvajsetega stoletja Vladimirja Makuca (1925–2016) predstavila kustosinja postavitve umetnostna zgodovinarka Saša Bučan: »Lahko bi rekla, da se v samem naslovu na neki način skriva tudi Makučeva življenjska in umetniška zgodba.« Makuc se je na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost šolal na slikarskem oddelku v petdesetih letih prejšnjega stoletja in je imel nekaj odličnih profesorjev – od Božidarja Jakca, Gabrijela Stupice, Rika Debenjaka do Maksima Sedeja, Marija Preglja, Slavka Pengova in Franceta Miheliča. V slovenski likovni prostor je vstopil relativno pozno, saj se je dolgo časa ukvarjal predvsem z restavratorstvom.

»Verjetno je prav njegov pozni vstop v umetnost, torej čas, ko je umetnik že postajal zrela in trdno na tleh stoječa osebnost, botroval dejstvu, da je Makuc poiskal motiviko že na samem začetku in se ta ni nikdar spremenila,« ugotavlja Bučanova, da pa je na pojav njegovih značilnih likovnih zapisov gotovo vplival tudi genius loci slikarja, torej kraški in primorski svet, od koder je umetnik izviral. Tudi po obisku grafičnega ateljeja Johnnyja Friedlaenderja leta 1960 v Parizu in tudi kasneje doma se ni obrnil k novodobnim trendom v umetnosti, ampak se je še bolj oprijel lastne poetike.

Ob eni od ptic Vladimirja Makuca: (od leve) Marko Arnež iz Galerije Prešernovih nagrajencev, slikarjeva vdova Tonka Makuc in kustosinja Saša Bučan / Foto: Igor Kavčič

Na razstavi so na ogled dela iz različnih obdobij njegovega skoraj šestdesetletnega ustvarjalnega opusa, od tega je osem slik, deset kipov in osem grafik. Medtem ko je grafike za razstavo posodila Galerija Prešernovih nagrajencev iz Kranja, pa so slike in kipi iz Goriškega muzeja, ki mu je Makuc v veliki meri zapustil svoja dela. Razstavljene grafike so le manjši del njegovega bogatega opusa, kipi pa so skorajda vsi, ki jih je ustvaril. Zanimivo je, da tudi pri slednjih ostaja zvest svoji motiviki s slik in grafik, tu opažamo motive bika, ptice, ženske figure, kamnite ograde ...

Makuc je bil eden najodličnejših slovenskih mojstrov globokega tiska, navduševal je z grafikami v tehniki suhe igle, posebnost pa so tudi njegove slike, v katere je vgrajeval steklene črepinje, pesek in naključne drobne predmete. Makučeva dela bodo na ogled do maja prihodnjega leta, že v nedeljo, 3. decembra, ob 11. uri pa Saša Bučan za obiskovalce organizira strokovno vodenje po razstavi. Izvedeli boste tudi, kdo je leta 1959 restavriral znameniti Mrtvaški ples Janeza iz Kastva v Hrastovljah.

Doma s srebrno kolajno

Članica kranjskega kluba Alliance Red Eagle Maja Povšnar je v Bogoti v Kolumbiji osvojila naslov svetovne podprvakinje, kar je najboljši rezultat v jiu-jitsu newazi v zgodovini Slovenije.

Vilma Stanovnik

Kranj – Slovenska reprezentanca v jiu-jitsuju se je minuli teden udeležila svetovnega prvenstva v kolumbijski Bogoti. Najboljši rezultat med našimi in najboljši slovenski rezultat v jiu-jitsu newazi v zgodovini Slovenije v članski kategoriji je dosegla Maja Povšnar iz Kokre pri Preddvoru, ki se je domov vrnila s srebrno medaljo.

Maja se je v slovensko reprezentanco v jiu-jitsuju uvrstila na podlagi junijskega, prav tako prvega vrhunskega rezultata, naslova evropske prvakinje v jiu-jitsu newazi. »V Bogoto smo se odpravili že nekaj dni pred tekmovanjem. To pa zaradi šesturne časovne razlike pa tudi zaradi težjih pogojev dihanja, saj je Bogota na nadmorski višini 2700 metrov. Tekma v kategoriji članic do 62 kilogramov je bila nato minulo nedeljo. Tekmovala sem v disciplini newaza, ki pomeni parterno borbo. Ta je skoraj enaka brazilskemu jiu-jitsuju, ki ga treniram v kranjskem klubu Alliance Red Eagle. Na prvenstvo sem se pripravljala s tekom, kolesarjenjem in hojo v hribe ter seveda s treningi brazilskega jiu-jitsuja in juda. Pripravljala sem se vsak dan, štirikrat tedensko tudi dvakrat na dan. Kljub odlični formi sem občutila težke pogoje tekmovanja, mučila me je vrtoglavica, prav tako pa telo ni dobilo dovolj kisika v mišice in po vsaki borbi so me mučili tudi krči,« je povedala Maja, ki je na tekmovanju dobila nekaj dobrih pa tudi slabe izkušnje.

»V prvem krogu sem bila prosta, nato pa me je čakala odlična tekmovalka iz Poljske, ki sem jo odpravila z razliko 12 : 0. V polfinalu sem se pomerila z domačinko, ki sem jo premagala z razliko 8 : 0 in se uvrstila v finale. Tam me je čakala prva nosilka kategorije, Belgijka. Borbo so ves čas očitno nepravično sodili v prid Belgijke, ki je na koncu zmagala z eno točk prednosti. Tako sem tekmovanje zaključila na drugem mestu. Kljub vsemu je to vrhunski rezultat in sem nanj ponosna pa priznam, da mi je malce hudo zaradi razpleta, kakršen je bil v finalu pa tudi zaradi nekaterih drugih sojenj na prvenstvu, ki so bila očitno v prid določenim državam in niso sodila na rang tekmovanja, kot je svetovno prvenstvo,« je tudi povedla Maja Povšnar.

Maja Povšnar je letos osvojila tretje mesto na profesionalnem svetovnem prvenstvu v brazilskem jiu-jitsuju v Abu Dhabiju, naslov evropske prvakinje v jiu-jitsu newazi, za konec pa še naslov svetovne podprvakinje v jiu-jitsu newazi. / Foto: arhiv Maje Povšnar

Kegljaški pokal za ekipo Reke

Ob prazniku Mestne občine Kranj in mednarodnem dnevu invalidov je Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Kranj pripravilo trinajsti mednarodni kegljaški turnir, ki je bil že sedmo leto posvečen tudi spominu na Borisa Žukeviča.

Vilma Stanovnik

Kranj – »Veselili me, da se zopet vidimo v tako velikem številu in da turnir tukaj v Kranju ohranja tradicijo. Organizatorji obljubljajo, da 13. turnir ni zadnji, in upam, da se bomo še srečevali,« je na priložnostnem odprtju tekmovanja na kegljišču minuli petek poudaril kranjski podžupan Boris Vehovec ter udeležence tekmovanja povabil, naj čim večkrat obiščejo Kranj.

Veliko podrtih kegljev in dobro počutje v Kranju je več kot osemdesetim kegljačem in kegljačicam z različnih koncev Slovenije in tujine zaželeli tudi predsednik Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Kranj Emil Muri, v imenu družine Žukevič pa je zbrane pozdravil Borisov sin Tomaž. »Zahvalil bi se organizatorjem, ki gojijo spomin na očeta, udeležencem pa želim veliko športnih uspehov,« je dejal Tomaž Žukevič.

Letos so največ uspeha na kegljišču imeli kegljači s hrvaške Reke, ki so s 1934 podrtimi keglji zmagali pred ekipo Osijeka, ki je podrla 1854 kegljev, in Zagrebom s 1874 podrtimi keglji. Med 18 ekipami se je dobro izkazala tudi prva domača ekipa Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Kranj, ki je nastopila z imenom Sava, s 1835 podrtimi keglji pa je osvojila četrto mesto. Med močno slabovidnimi kegljačicami (B2) se je z drugim mestom izkazala Škofjeločanka Alojzija Pirc. Drugo mesto v moški konkurenci popolnoma slepih (B1) je osvojil Kamničan Mitja Osolnik, Sandi Novak iz Dupelj je bil šesti, Slavko Muhič iz Škofje Loke pa je osvojil sedmo mesto. Med močno slabovidnimi (B2) je tretje mesto osvojil Kranjčan Jože Lampe. V kategoriji slabovidnih (B3) je peto mesto osvojil Kranjčan Marjan Žalar, Šenčurjan Ciril Podjed pa je bil deveti. V konkurenci slabovidnih in spremljevalcev (B4) je zmagala Kranjčanka Lidija Götz.

Letošnjega mednarodnega kegljaškega turnirja za slepe in slabovidne ekipe in posameznike se je udeležilo 84 tekmovalk in tekmovalcev iz Slovenije in tujine. / Foto: Tina Dokl

Ledni plezalci v Domžalah

Z današnjim sprejemom in predavanjem ter jutrišnjo tekmo se v Domžalah začenja nova sezona evropskega pokala v lednem plezanju.

Vilma Stanovnik

Domžale – Evropski pokal je letošnja novost na koledarju lednoplezalnih preizkušenj, ki potekajo pod okriljem Mednarodnega združenja planinskih organizacij. Na jutrišnji uvodni tekmi na prvi umetni steni za t. i. drytooling v Sloveniji v Domžalah bo cepine in dereze nabrusilo 45 tekmovalcev iz 12 držav, med njimi tudi slovenska sedmerica. Prav vsi bodo nastopili v kvalifikacijah, ki se bodo jutri začele ob 8.15, najboljša osmerica pa se bo za najvišja mesta pomerila še v finalu, ki bo ob 17. uri za tekmovalke, dobro uro kasneje pa še za tekmovalce.

Ob 19.30 bo slavnostna podelitev medalj in pokalov ter razglasitev najboljših tekmovalk in tekmovalcev skupnega odprtega slovensko-hrvaško-srbskega pokala v lednem plezanju. Dan se bo končal s koncertom raperjev Nipkeja in Trkaja, njun gost pa bo Challe Salle.

Pod pokroviteljstvom Občine Domžale tekmovanje organizirata Planinsko društvo Domžale in Komisija za gorske športe Planinske zveze Slovenije. Danes, na predvečer tekmovanja, bo ob 19. uri v Knjižnici Domžale predavanje Klemna Premrla, enega najboljših lednih plezalcev na svetu.

Na derbiju poraz Jeseničanov

Jesenice, Kranj – Hokejisti v AHL so v sredo odigrali tekme dvajsetega kroga. Derbi kroga je bil na Jesenicah, kjer so hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenice gostili ekipo italijanski klub Rittner Buam. Po podaljšku so domači hokejisti morali priznati premoč gostom, rezultat pa je bil 2 : 3 (0 : 0, 1 : 1, 1 : 1, 0 : 1). Jeseničani z osvojeno točko še naprej vodijo in imajo pred hokejisti ekipe Rittner Buam točko prednosti, a tekmo več. Hokejisti HK SŽ Olimpija so v dvorani Tivoli s 4 : 0 premagali ekipo MS Asiago Hockey in so na četrtem mestu. Naslednjo tekmo bodo Jeseničani odigrali 16. decembra, ko bodo gostovali pri hokejistih HK SŽ Olimpija. Tekmo 16. kroga v ligi IHL pa so v sredo odigrali hokejisti HK MK Bled, ki so pri hokejistih KHL Medveščak v Zagrebu doživeli poraz s 5 : 2. V vodstvu ostaja HK Triglav z 38 točkami, štiri manj ima SKHL Crvena zvezda na drugem mestu, HK MK Bled pa je z 21 točkami šesti. Naslednje tekme bodo hokejisti odigrali konec tedna. Jutri se bo v Ledeni dvorani Zlato polje ob 19.15 začela tekma HK MK Bled – HK Triglav, v nedeljo pa nato v isti dvorani ob 16.45 še tekma HK Triglav – HK Vojvodina.

Nataša Pagon bo v Pjongčangu hokejska sodnica

Lancovo – Mednarodna hokejska zveza je objavila imena glavnih in linijskih sodnikov ter sodnic, ki bodo delili pravico na hokejskih obračunih 23. olimpijskih iger v Pjongčangu od 9. do 25. februarja prihodnje leto. Slovenijo bo na olimpijskih tekmah ženske svetovne hokejske elite zastopala Nataša Pagon z Lancovega, ki ima bogate izkušnje s sojenjem na mednarodnih tekmovanjih.

Nogometaši Domžal z Olimpijo, Triglav k Rudarju

Kranj – V soboto in nedeljo bodo nogometaši v prvi SNL Telekom odigrali tekme 18. kroga. Triglav jutri čaka težko gostovanje, saj odhajajo k trenutno tretjemu na lestvici, velenjskemu Rudarju. Tekma se bo začela ob 15. uri. Težka tekma pa v nedeljo čaka tudi nogometaše Domžal, ki bodo v Športnem parku Domžale ob 16.50 gostili ekipo vodeče Olimpije, ki je v sredo odigrala drugo tekmo četrtfinala Pokala Slovenije in v Mariboru igrala neodločeno 1 : 1 ter se uvrstila v polfinale tega tekmovanja. V nedeljo ob 12.30 se bo na nogometnem igrišču Športnega parka Radomlje začela še prestavljena tekma 17. kroga druge SNL med nogometaši Kalcerja Radomlje in Mure.

Nova sezona za telemark smučarje

Kranj – Sredi tedna je petčlanska ekipa slovenskih tekmovalk in tekmovalcev v telemark smučanju odpotovala na avstrijski ledenik Hintertux, kjer bodo od danes do nedelje na sporedu uvodne preizkušnje letošnjega svetovnega pokala. Na dveh sprintih in enem paralelnem sprintu bodo tekmovali Špela Mičunovič, Katarina Malenšek, Maša Štrakl, Sašo Aleš in Jure Aleš. »Pričakujemo dobre tekme in kakšno uvrstitev med deset, če ne še kaj več. Največ pričakujem od Jureta, ki je na treningih smučal zelo dobro. Ima tudi novega opremljevalca smuči Croc, ki mu nudi dobre pogoje. Resnično upam, da bomo letos rezultatsko prišli čisto v ospredje,« je pred novo sezono povedal vodja naše telemark reprezentance Frenk Horvatiček.

Se smrekov lubadar vendarle umirja?

Po podatkih Zavoda za gozdove Slovenije se je letos količina od lubadarja napadenih dreves v primerjavi z lani povečala le na blejskem in slovenjegraškem gozdnogospodarskem območju, povsod drugje pa so bile količine podobne lanskim ali so bile celo manjše.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Po katastrofalnem žledolomu v letu 2014 se je v poškodovanih in oslabelih sestojih iglavcev pretirano razmnožil lubadar, zaradi katerega so lastniki gozdov morali v zadnjih treh letih posekati 5,7 milijona kubičnih metrov dreves, skoraj izključno smreke. Letos so gozdarji do konca oktobra izbrali za posek 1,6 milijona kubičnih metrov napadenih dreves, kar je 18 odstotkov manj kot v primerljivem lanskem obdobju, ko je bilo za posek izbranih 1,96 milijona kubičnih metrov dreves.

Kot ugotavljajo na Zavodu za gozdove Slovenije, so letos že spomladanski meseci nakazovali na postopno umirjanje lubadarja. V poletnih mesecih (junij, julij, avgust) so se poškodbe ponovno povečale. Hladen in moker september je preprečil obsežne nove napade, upočasnil pa se je tudi razvoj lubadarja v skorji napadenih dreves.

Manjši je bil tudi posek lubadark, letos je v obdobju januar–oktober znašal 1.577.000 kubičnih metrov, lani v enakem obdobju pa 1.827.000 »kubikov«. Napad lubadarja je bil letos v primerjavi z lani večji le na blejskem in slovenjegraškem gozdnogospodarskem območju, na ostalih območjih v Sloveniji pa so bile poškodbe po lubadarju podobne lanskim ali so bile celo manjše. Na gozdnogospodarskih območjih Postojna, Ljubljana, Tolmin in Kranj, kjer je žled leta 2014 najbolj prizadel gozdove, se je razmnoževanje lubadarja umirilo.

Bled: napovedi so se uresničile

V blejski območni enoti zavoda za gozdove so letos napovedovali, da bo lubadar napadel približno pol milijona kubičnih metrov dreves. V napovedi se niso zmotili, saj so do 28. novembra »evidentirali« 442 tisoč kubičnih metrov poškodovanih dreves smreke, številka pa bi bila še višja, če bi delovno zelo obremenjeni gozdarji pri označevanju napadenih dreves lahko sledili hitremu širjenju lubadarja in če jim zdaj sneg ne bi otežil nadaljnjega pregledovanja gozdov. Letošnja količina doslej odkritih lubadark je za 112 tisoč kubičnih metrov višja od lanske celoletne in predstavlja več kot eno četrtino celotne količine za posek izbranih dreves smreke v Sloveniji. Veliko delo so opravili tudi lastniki gozdov, ki so letos na blejskem območju posekali okrog 390 tisoč kubičnih metrov lubadark, kar je bistveno več kot lani.

»Lubadar je razširjen po celotni površini gozdnogospodarskega območja ne glede na nadmorsko višino. Za zdaj ni znakov, ki bi kazali na njegovo umirjanje, edina svetla točka so enklave, otoki, ki so bolje preskrbljeni z vodo in kjer ni lubadarja,« ugotavlja Andrej Avsenek, vodja blejske območne enote zavoda, in dodaja: »Upam, da je letošnja količina rekordna in da se bo krivulja vendarle počasi začela obračati navzdol. Ali se bo to tudi dejansko zgodilo, bo veliko odvisno od vremenskih pogojev, predvsem na prehodu zime v pomlad.«

Kranj: največji upad na ravnini

Na kranjskem gozdnogospodarskem območju so letos do 28. novembra za posek označili 134 tisoč kubičnih metrov dreves, letošnja količina pa je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem manjša za 40 tisoč kubičnih metrov. Do avgusta so bile odkazane količine lubadark na približno enaki ravni kot lani, septembra in oktobra pa so beležili izrazit upad. »Na podlagi teh podatkov sklepamo, da se napad smrekovih lubadarjev na našem območju umirja. Napovedovanje trenda za prihodnje leto je sicer nehvaležno, a glede na podatke in ocene na terenu pričakujemo še nadaljnje upadanje količine,« pravi Janez Logar, vodja kranjske območne enote Zavoda za gozdove Slovenije, in poudarja, da prihodnje leto še ne pričakujejo normalnih razmer, vendar pa količino okrog sto tisoč kubičnih metrov.

V zavodu za gozdove ocenjujejo, da bo letošnji napad lubadarja zajel približno 1,8 milijona kubičnih metrov smreke, ob tem pa pričakujejo, da se bo letošnji trend umirjanja lubadarja nadaljeval tudi v prihodnjem letu.

Umirjanje lubadarja so letos zaznali v vseh krajevnih enotah – v enoti Tržič so beležili 87 odstotkov lanskega napada, v enoti Preddvor 96 odstotkov, v enoti Kranj 54 odstotkov, v enoti Železniki 79 in in v krajevni enoti Poljane 67 odstotkov lanskega napada, lokalno pa so razmere precej različne. »Največji upad zaznavamo na ravnini Kranjskega in Sorškega polja, to je v gozdnogospodarskih enotah Cerklje in Škofja Loka. V alpskem delu na območju Kokre, Podstoržiča, Jezerskega, v delu Jelendola in delno na Jelovici se lubadar še ni umiril, žarišča pa se pojavljajo tudi na višjih nadmorskih višinah, kjer sanacija zaradi zahtevnejših spravilnih razmer traja dlje časa,« pravi Janez Logar in dodaja, da gozdarji pri pregledu gozdnih sestojev še vedno odkrivajo zelene smreke, ki od daleč ne kažejo znakov napada lubadarja, dejansko pa z njih že odpada skorja. Ob napadih lubadarja se pojavljajo tudi ličarji, ki jih lastniki gozdov zaradi izvrtin v skorji pogosto zamenjujejo za lubadarje, s svojimi rovi v lubju pa še dodatno slabijo smreke.

Predstavitev registra za turistične kmetije

Kranj – Kmetijsko gozdarski zavod Kranj bo za vse, ki se na kmetijah ukvarjajo s turistično dejavnostjo, pripravil predstavitev novosti pri vpisu v register nastanitvenih obratov in pri poročanju o gostih in prenočitvah. Predstavitev bo v ponedeljek, 11. decembra, ob 9. uri v sejni sobi KGZ Sloga na Primskovem v Kranju. Novosti bo predstavila vodja strokovne skupine za vzpostavitev registra nastanitvenih dejavnosti in e-poročanja v turizmu Zdenka Kajdiž iz Ajpesa, navzoči pa bodo tudi predstavniki finančne uprave, policije in statističnega urada. Kot je znano, je Ajpes z današnjim dnem vzpostavil register nastanitvenih obratov in spletno aplikacijo za poročanje podatkov o gostih in prenočitvah. Kmetije, ki se ukvarjajo s turistično dejavnostjo, bodo morale nastanitvene obrate v treh mesecih, to je do 28. februarja, vpisati v register, od 1. marca dalje pa tudi ne bo več možno sporočati podatkov o gostih in prenočitvah po starem sistemu.

O sadnem drevju in jagodičevju

Češnjica – Škofjeloška kmetijska svetovalna služba bo v sredo, 6. decembra, pripravila v zadružnem domu na Češnjici dve predavanji. Na prvem (ob 9. uri) bo kmetijska svetovalka Germana Pivk predavala o sajenju sadnega drevja, na drugem (ob 10. uri) pa bo svetovalka Erika Boltar predstavila pridelovanje jagodičevja – malin, ameriških borovnic in robid.

O predelavi mleka v mlečne izdelke

Poljane – V sejni sobi Loške zadruge v Poljanah bo v torek, 5. decembra, ob 9. uri predavanje kmetijskega svetovalca Dušana Jovača o pripravi mleka za predelavo ter o zorenju in skladiščenju mlečnih izdelkov. Enako predavanje bo še 9. januarja ob 9.30 v sejni sobi KGZ Sava Lesce v Lescah.

Ugotavljajo dejansko stanje

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov je začel postopke za ugotovitev dejanskega stanja tudi na območju devetih osuševalnih sistemov na Gorenjskem.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Lani aprila spremenjeni zakon o kmetijskih zemljiščih je določil, da mora vlada v dveh letih od sprejetja zakona z uredbo potrditi območja državnih namakalnih in osuševalnih sistemov, ki so bili vzpostavljeni pred letom 1999, pri tem pa mora evidence o sistemih uskladiti z dejanskim stanjem v naravi. Sklad kmetijskih zemljišč, ki od leta 2011 dalje opravlja javno službo upravljanja in vzdrževanja hidromelioracijskih sistemov (HMS), je že začel s postopkom za potrditev območij državnih osuševalnih sistemov. V okviru tega postopka so bile od 22. novembra do danes, 1. decembra, na izpostavah sklada že razgrnjene detajlne karte območij posameznih hidromelioracijskih sistemov. Na Gorenjskem so bile razgrnjene karte za devet območij: za HMS Hidromelioracija Dorfarsko polje na območju občin Škofja Loka in Kranj, Melioracija Tenetiše v občini Kranj, Melioracija zemljišč na posestvu Brdo, ki leži delno v kranjski in delno v preddvorski občini, Osuševanje Tenetiše II - Letenice na območju kranjske in nakelske občine, Melioracija Cerklje v občini Cerklje na Gorenjskem, Melioracija Gorenja vas v občini Gorenja vas - Poljane, Melioracijsko območje Suha - Blato v občini Bohinj, Melioracija Poljče v občinah Radovljica in Žirovnica ter Melioracija Blejsko Blato v občini Bled. Lastniki zemljišč na teh območjih osuševalnih sistemov so si v času uradnih ur izpostave lahko ogledali karte in podali predloge za izločitev in vključitev parcel in s tem tudi za morebitno spremembo meje območja, naslednji korak pa bodo sestanki med predstavniki občin, sklada in lastniki zemljišč, ki so predvideni v času od 11. do 15. decembra in na katerih naj bi pregledali predloge za morebitne spremembe. Po končanih postopkih ugotavljanja dejanskega stanja in uskladitve evidenc bo ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano z uredbo potrdilo območja osuševalnih sistemov, upravljanje in vzdrževanje sistemov bo prevzel sklad, ki bo za kritje stroškov zaračunaval nadomestilo.

Kot je povedala Marija Kalan iz Kmetijsko gozdarskega zavoda Kranj, so projekte osuševanja kmetijskih zemljišč izvajale kmetijske zadruge skupaj s tedanjo kmetijsko pospeševalno službo in kmetijsko zemljiško skupnostjo. Nekateri sistemi osuševanja niso bili do konca narejeni, nekateri kanali za odtekanje vode so po več kot tridesetih let že zasuti pa tudi vzdrževanje teh kanalov poteka zelo različno. Barbara Farčnik, koordinatorka v ljubljanski izpostavi sklada kmetijskih zemljišč in gozdov, je ob tem poudarila, da se evidence o osuševalnih sistemih marsikje ne ujemajo z dejanskim stanjem v naravi, nekatere parcele na območju osuševalnih sistemov so že celo pozidane.

Podjetje z družinsko ustavo

V podjetju Lotrič Meroslovje iz Selc so v skrbi za nadaljnje uspešno poslovanje sprejeli družinsko ustavo. Ta zmanjšuje tveganja pri prenosu lastništva in upravljanja na drugo ter tretjo generacijo.

Ana Šubic

Selca – Pred dobrimi 26 leti je Marko Lotrič z ženo Mojco v tastovi garaži odprl delavnico, iz katere se je v Selcih razvilo uspešno podjetje Lotrič Meroslovje. Mednarodno uveljavljena skupina na treh lokacijah v Sloveniji danes zaposluje že več kot 80 sodelavcev, v celotni skupini (osem podjetij v šestih državah) pa kar 110. Podjetje, osredotočeno na izvajanje kalibracij in preskušanj ter razvoj meroslovnih rešitev, posluje z 12.500 strankami v 36 državah. Po lanski, 14-odstotni rasti naj bi ta letos znašala blizu deset odstotkov. Da bi bilo poslovanje uspešno tudi v prihodnje, sta zakonca Lotrič in njuni trije otroci, ki so že zaposleni v domačem podjetju, pred nekaj meseci podpisali družinsko ustavo, pisni dogovor, v katerem so navedene ključne vrednote, smernice, zaveze in procesi odločanja. So eno redkih podjetij z družinsko ustavo, saj se to področje pri nas šele razvija.

Zakonca Marko in Mojca Lotrič ter njuni otroci Mitja, Katja in Maja (povsem desno) so v želji po nadaljnjem uspešnem poslovanju podjetja Lotrič Meroslovje podpisali družinsko ustavo. / Foto: arhiv družine Lotrič

Pot odslej bolj jasna

»Sedaj je naša pot veliko bolj jasna. Na družinsko ustavo ne gledam kot na neko obvezo. Vsi trije otroci jo vidimo v pozitivni luči, saj prinaša pot do rešitev v primeru, da se nečesa ne bi mogli dogovoriti s pogovorom,« je dejala hči Katja, tridesetletna diplomirana ekonomistka, ki je v podjetju odgovorna za področje računovodstva ter kadrov. Njen dve leti starejši brat, elektrotehnik Mitja, ki je že kot osnovnošolec rad zahajal v laboratorij, je že nekaj let direktor hčerinskega podjetja Lotrič certificiranje v Kranju, kjer izvajajo najrazličnejša preskušanja, tudi za avtomobilsko industrijo. V podjetju je od nedavnega zaposlena tudi najmlajša hči, 24-letna Maja, ki zaključuje magisterij iz poslovnih ved ter je odgovorna za področje marketinga in prodaje produkta Exactum.

»Vedeli smo, da se moramo družinske ustave lotiti pravočasno, ko se dobro razumemo in smo še zdravega uma. Vedno smo dajali velik pomen komunikaciji, včasih, ko otroci še niso imeli svojih družin, smo se pogovarjali na sobotnih zajtrkih,« je povedal Marko Lotrič. Družinsko ustavo so ob pomoči družbe EY Slovenija pripravljali dobro leto. »Gre za precej zahteven proces, ki ga mora voditi strokovnjak. Sam bi pomislil predvsem na nasledstvo ter deleže, a je v družinsko ustavo treba zapisati še precej več,« je dejal. Srečevali so se na skupnih sestankih, posebne sestanke so imeli tudi otroci sami in starša, za konec pa se je družina skupaj s tremi mentorji odpravila v toplice, kjer so tri dni v celoti preživeli skupaj, da so dorekli vse podrobnosti. V dobrem letu priprave družinske ustave se je družina še bolj povezala, zelo težko pa je bilo odpirati intimne in neprijetne teme, ki zadevajo ločitve in smrti.

Družinska ustava ni pravno zavezujoča

Družinska ustava ni pravno zavezujoč dokument. »Gre za interni dogovor, ki predstavlja osnovo za nadaljnje pravne pogodbe: darilno pogodbo, družbeniški sporazum, družbeno pogodbo in oporoko, kar sem podpisal tako jaz kot tudi vsi otroci,« je povedal Marko Lotrič. Vsi trije otroci so z enakimi deleži lastniško vstopili v podjetje, s čimer se je očetov delež zmanjšal na dobrih 60 odstotkov, mati pa je postala prokuristka. »O mojem nasledniku se nameravamo dogovoriti v petih letih. Sledila naj bi tri leta uvajanja na direktorsko mesto, nato pa bi bil še dve leti svetovalec,« je povedal Lotrič, ki bi se tako čez desetletje pri svojih 64 letih upokojil.

Čeprav obstajajo lepi vzorci družinskih ustav, so vedno potrebne prilagoditve, saj je vsako podjetje unikatno. Lotrič se je po nekaj nasvetov obrnil tudi na znano kulinarično družino Jezeršek, kjer so družinsko ustavo sprejeli že pred tem. »Z družinsko ustavo smo med drugim uvedli družinski svet, v katerem so poleg mene še žena in otroci. V okviru sveta se srečujemo enkrat letno, svet pa je med drugim pristojen za imenovanje skupščine. Slednjo sestavljamo lastniki – za zdaj smo štirje. Skupščina odloča o dovoljenih transakcijah, kreditih ter imenuje direktorja. Zapisan je postopek v primeru razhajanja glede izplačila dobička, pod kakšnimi pogoji in komu se lahko proda delež, da se ne smejo odpirati nova delovna mesta samo zato, ker nekdo od družinskih članov potrebuje službo, pa tudi, kakšne zaposlitvene kriterije morajo le-ti izpolnjevati. Z družinsko ustavo sta bila seznanjena tudi zet in snaha, saj je potrebnih več zavez, da podjetje ostane znotraj družine, ker pri nas ni predporočnih pogodb. Dorekli smo tudi okvirni načrt vstopa tretje generacije: vnuki dobijo simboličen lastniški delež, pri petnajstih letih jih bomo za teden dni povabili na seznanitev s podjetjem ... Družinska ustava je zelo čustven dokument, ki se s časom tudi spreminja – predvsem v zadnjem delu, kjer je z vsakim novim vnukom treba spremeniti deleže,« je Marko Lotrič razkril nekaj zanimivosti iz družinske ustave in dodal, da so jo predstavili tudi zaposlenim. Kot pravi, so jo dobro sprejeli, ne nazadnje lahko odločilno prispeva k stabilnosti podjetja, ki pa je pomembna tudi za poslovne partnerje.

Nadzor daje rezultate

Kranj – Finančna uprava (Furs) stalno nadzira delodajalce glede obračunavanja prispevkov za socialno varnost od izplačanih plač. Na svojih spletnih straneh mesečno objavlja seznam delodajalcev, ki ne predlagajo obračuna prispevkov. Javno objavljanje je dalo rezultat: na prvem seznamu aprila 2013 je bilo 4882 delodajalcev, na seznamu, ki je bil objavljen 10. novembra letos, pa jih je bilo le 3162 ali 35 odstotkov manj kot pred štirimi leti in pol. Finančna uprava je na začetku septembra napovedala še dodatni nadzor glede obračunavanja prispevkov za socialno varnost, sredi septembra je nadzor začela izvajati, pri tem pa so sodelovali tudi mobilni oddelki na terenu. Od najave poostrenega nadzora v začetku septembra se je do 10. novembra število delodajalcev, ki niso predlagali obračuna prispevkov, v primerjavi s povprečjem letošnjega leta zmanjšalo za 13 odstotkov, glede na enako lansko obdobje pa za 16 odstotkov. Finančna uprava bo nadzor glede obračunavanja prispevkov izvajala tudi v prihodnje.

V mehanični delavnici od malega

Na letošnjem tekmovanju Mehanik leta je zmagal Robert Eržen, ki na Grencu pri Škofji Loki vodi lasten avtoservis. Zmaga mu pomeni osebno potrditev, da gre v pravo smer.

Danica Zavrl Žlebir

Škofja Loka – Na tekmovanju, ki ga v sodelovanju s Srednjo poklicno in strokovno šolo Bežigrad, Obrtno zbornico Slovenije in sponzorji pripravljata medijski hiši Žurnal24 in specializirana revija Mehanik in voznik, so morali tekmovalci pokazati teoretično znanje, se izkazati pri zamenjavi grelnih svečk na dizelskem motorju, hitrostni premontaži pnevmatike, povezavi celotne napeljave svetil na avtomobilu, na koncu pa na slepo prepoznavati rezervne dele v pokritih škatlah. Robert Eržen se je pri tem najbolj izkazal in dokazal, da ima univerzalno znanje, povezano s servisiranjem avtomobilov. Kako tudi ne, saj je tako rekoč zrasel v domači avtomehanični delavnici, ki jo je pred dobrim desetletjem prevzel od očeta.

»Od malega sem delal v domači delavnici. Večkrat sem se spraševal, ali sem se za poklic avtomehanika odločil, ker smo to imeli doma ali ker mi je to delo res všeč,« pravi mehanik leta 2017. Naj bo tako ali drugače, že v škofjeloško strojno šolo je šel z veliko praktičnega znanja od doma. V šoli, pravi, je pridobil grobe osnove, glavnino znanja pa da praksa in to, kako se usmeriš. Pošali se, da je pri avtomehanikih podobno kot pri zdravnikih, ali se usmeriš v splošno prakso ali pa si specialist. Ker je bil pri Erženovih najprej servis za Renaultova vozila, se je specializiral za to znamko avtomobilov, se udeleževal tudi vseh izobraževanj in pridobil najvišji mogoči naziv koteh (koordinator tehnik). Danes je bolj »splošni zdravnik za avtomobile«, saj se je njegov servis pred tremi leti priključil mreži servisov Maxx.

»Mreža nudi tehnično podporo, marketing, izobraževanje ... Spomladi so pripravili interno tekmovanje, na njem sem zmagal in se tako uvrstil tudi na tekmovanje za mehanika leta,« pripoveduje Robert Eržen, ki je v domačem servisu poleg svoje mame Danice tudi edini zaposleni. Kaj mu prinaša sedanja zmaga? »Ne pričakujem, da bom z zmago kaj posebnega pridobil, pomeni pa mi potrditev, da grem v pravo smer,« odgovarja mehanik leta 2017. Že v soseščini je precej mehanikov, konkurence ni malo, a Robert meni, da je dela dovolj za vse, če nimaš previsokih materialnih pričakovanj. Dela je dovolj, razporejeno je po vseh mesecih in delovnih dnevih, nikoli pa ne traja le osem ur dnevno. Delavnico redko zapre že ob peti uri popoldne, ob čemer se pošali, da je celodnevno delo pač eden od privilegijev, ko delaš doma. Z avtomobili pa je Robert povezal tudi svoj hobi. Kot ljubitelj ameriških starodobnih avtomobilov se rad posveča njihovi obnovi. Dva je doslej že popolnoma restavriral, tretjega, chevrolet camaro iz leta 1969, pa ima pravkar v delu. Ohranil bo njegov »vintage« videz, pod pokrovom pa bo sodobna notranjost. »To pa je moj konjiček po peti uri popoldne,« pravi z žarom v očeh.

Mehanik leta 2017 Robert Eržen ob ameriškem oldtajmerju / Foto: Tina Dokl

Preslabo očistil steklo

Simon Šubic

Kranj – Policisti opozarjajo voznike, da morajo pred vožnjo dobro očistiti svoja vozila. Gorenjski prometni policisti so namreč v torek zgodaj zjutraj obravnavali voznika, ki je na vetrobranskem steklu pred vožnjo očistil minimalen prostor za pogled iz vozila in je nato skozi tak »kvadratek« na steklu vozil kombi.

»Pogled iz vozila v tem primeru je bil povsem neustrezen, dejanje pa nevarno in ogrožajoče za vse udeležence. Tako početje tudi sicer zelo povečuje možnost, da bo voznik spregledal pomembna dejstva v prometu in zato ne bo pravočasno reagiral, ravnanje pa povzroča tudi veliko tveganje za hujše prometne nesreče,« pravi Bojan Kos s Policijske uprave Kranj.

Nesreči na prehodih za pešce

Kranj – V tednu dni sta se zgodili dve prometni nesreči – na Bledu in v Kranju, v katerih sta voznika trčila v peški, ki sta pravilno prečkali cesto na prehodu za pešce. Policisti zato opozarjajo voznike, naj hitrost vožnje prilagodijo razmeram na cesti, dosledno upoštevajte omejitve, na območjih, kjer se običajno zadržujejo pešci, pa naj vozijo še posebej previdno. Pešcem pa svetujejo, naj pred in med prečkanjem ceste poskušajo predvideti ravnanja voznikov in naj ves čas spremljajo promet. »Če menite, da vas voznik ni opazil, ne začnite s prečkanjem ceste. V primeru, da ste že na cesti, pa se poskušajte umakniti. In upoštevajte, da nimate absolutne prednosti – vedno se je treba prepričati, da lahko varno prečkate cesto,« sporočajo s Policijske uprave Kranj

Povzročil nesrečo in napihal

Hotavlje – Škofjeloški policisti so v torek zvečer v Hotavljah obravnavali voznika, ki je zaradi vožnje preblizu desnemu robu smernega vozišča povzročil prometno nesrečo z materialno škodo. K nesreči je pripomoglo tudi predhodno pitje alkohola, so prepričani možje postave, saj je preizkus alkoholiziranosti pri vozniku pokazal rezultat 0,52 mg/l alkohola.

Med vožnjo po avtocesti uporabljala tablico

Kranj – Gorenjski prometni policisti so v sredo popoldne na avtocesti ustavili voznico, ki je med vožnjo v gostem prometu uporabljala računalniško tablico. Po avtocesti se je vozila z zelo zmanjšano hitrostjo – med 70 in 80 km/h – in nezanesljivo, nanjo pa jih je opozoril drug voznik. Kršiteljico bodo obravnavali v prekrškovnem postopku.

Uhajal je zemeljski plin

Komenda – V sredo nekaj pred 13. uro je na gradbišču v Poslovni coni Komenda delavec pri delu z delovnim strojem poškodoval podzemni plinovod in povzročil uhajanje zemeljskega plina. Prostovoljni gasilci iz Most in Kamnika so zavarovali kraj dogodka in pomagali pooblaščenemu vzdrževalcu plinovoda pri preprečitvi uhajanja plina. Sledi sanacija plinovoda.

Mediacija hitrejša in cenejša

»Mediacija ima vrsto prednosti, saj je od sodnega postopka hitrejša, cenejša in zlasti strankam daje možnost trajne, skupne rešitve problema,« pravi mediator Primož Šporar.

Simon Šubic

Kranj – V torek je v Sloveniji prvič potekal pro bono mediacijski dan, ki je bil za vse državljane z nerešenimi spori priložnost, da pri sodelujočih mediatorjih in mediacijskih organizacijah pridobijo brezplačne informacije o mediaciji kot načinu mirnega reševanja sporov, na voljo pa je bila tudi izvedba brezplačne mediacije. Pro bono mediacije je sicer izvajalo 25 mediatorjev oz. mediacijskih organizacij, med njimi štirje z Gorenjskega. »Podatke o nudenih informacijah smo šele začeli zbirati, ocenjujemo pa, da je bilo strank med 150 in 200. Zadovoljni smo s tem, da smo prvič organizirali tovrstni dan, in smo prepričani, da bo zanimanje za mediacijo še raslo. Vsekakor bomo pro bono mediacijski dan organizirali tudi v prihodnjih letih,« je povedal Kranjčan Primož Šporar iz Družbe za mediacijo in reševanje sporov, ki je bila pobudnica in organizatorica prvega pro bono mediacijskega dneva. Z njim smo se pogovarjali o prednostih mediacije.

Primož Šporar / Foto: Tina Dokl

Kdaj oziroma zakaj je mediacija boljša izbira od sodnih postopkov?

»Mediacija ima vrsto prednosti, saj je hitrejša, cenejša in zlasti strankam daje možnost trajne, skupne rešitve problema. Obenem je mogoča še pred sodnim postopkom in v najzgodnejših fazah nastanka spora, kar povečuje možnost, da prispeva k uspešni rešitvi.«

Pri katerih vrstah sporov je mediacija najbolj priporočljiva oziroma katere spore največkrat rešujete?

»Mediacijski postopki so mogoči pri številnih sporih, od družinskih, dednih, sosedskih, odškodninskih, tudi v gospodarstvu. Redka so področja, kjer mediacija ni primerna.

Kakšna je uspešnost mediacijskih postopkov in kako obvezujoč je za sodelujoče stranke končni mediacijski sporazum?

»Različne statistike navajajo, da je uspešnost mediacij približno 70-odstotna. Podatek za sodišču pridruženo mediacijo v Sloveniji za leto 2015 navaja, da je bilo od 3415 izvedenih mediacij uspešno rešenih 1661. Stranki se v samostojni mediaciji lahko sami dogovorita, kakšen bo učinek mediacijskega dogovora oz. kako zavezujoč bo. Neposredno izvršljivost lahko dosežeta na primer z njegovim zapisom v obliki notarskega zapisa.«

Kako uspešno se v praksi izvajajo mediacijski sporazumi? Kako prisiliti stranko v postopku, ki se upira njegovi izvršitvi, da jo upošteva oz. izvrši?

»Če je mediacija kakovostno izpeljana, potem težav z izvršitvijo ni, saj so stranke tiste, ki so same sprejele mediacijski sporazum, ki je zanje sprejemljiv, in zato tudi motivirane za njegovo izvršitev. Stranke v postopku sicer sodelujejo prostovoljno, vendar se zavežejo, da bodo sporazumno rešitev tudi izvršile.«

Mediacija je plačljiva – koliko stane postopek?

»Cene na trgu so različne – od nekaj deset evrov za mediacijsko srečanje naprej, enotnega cenika pa v Sloveniji ne poznamo. Vsekakor naj se stranke najprej prepričajo, pod kakšnimi pogoji je mediacija možna oz. koliko stane. V nekaterih primerih so mediacije tudi brezplačne. Na primer Občina Bohinj zagotavlja brezplačno mediacijo za svoje občane in občanke.«

Kdo je lahko mediator in katere vrste mediacij obstajajo? Kako izbrati pravo?

»Naziv oz. status mediatorja v Sloveniji ni zakonsko urejen, obstaja pa vrsta institucij, med njimi tudi sodišča, ki imajo liste mediatork in mediatorjev, ki izpolnjujejo pogoje. Za stranke je ključna razlika, ali je mediacija sodišču pridružena, torej je v okviru postopka na sodišču, v katerem sodeluje stranka, ali pa gre za t. i. samostojno mediacijo, ki jo stranki lahko predlagata oz. v njej sodelujeta brez sprožitve sodnega postopka. Večina načel mediacijskega postopka je v obeh primerih enaka, bistvena načela so določena z zakonom – prostovoljnost, neodvisnost mediatorja itd.«

Koliko mediacij se letno izvede v Sloveniji?

»Zanesljivih statističnih podatkov za izvajanje samostojne mediacije v Sloveniji ne vodi nihče. Ocenjujemo, da je takšnih mediacij letno nekaj sto. Mnogo večji je delež sodišču pridruženih mediacij, kjer imamo podatke za leto 2015, in sicer je bila mediacija ponujena v 13.145 primerih, izvedenih pa je bilo, kot že rečeno, 3415 mediacij.«

Preplah zaradi dima v Ekologiji

Skoraj šestdeset gasilcev je v sredo zvečer odhitelo v škofjeloško podjetje za predelavo nevarnih odpadkov Ekologija, kjer se je sprožil javljalnik požara.

Simon Šubic

Trata – V podjetju za zbiranje in predelavo nevarnih odpadkov Ekologija v Škofji Loki se je v sredo okoli 21. ure vklopil javljalnik požara, saj je zaradi napake na hidravlični stiskalnici iztekalo hidravlično olje v rezervoarju, pregreto olje pa je prostor zadimilo, so sporočili iz Uprave RS za zaščito in reševanje. Ker v obratu hranijo različne nevarne odpadke, je na intervencijo prispelo skoraj šestdeset gasilcev, ki pa večjega dela k sreči niso imeli. V Ekologiji sicer pojasnjujejo, da se je javljalnik požara sprožil zaradi smoga, in ne dima.

Vodja intervencije Tomaž Ažbe, sicer poveljnik PGD Trata, je pojasnil, da so v skladu s požarnim načrtom takoj po prejetem obvestilu, da naj bi bil v Ekologiji požar, na intervencijo poleg gasilcev s Trate pozvali še kolege iz gasilskih društev Škofja Loka, Stara Loka, Gosteče in Virmaše - Sveti Duh, kranjske poklicne gasilce pa so zaprosili za pomoč z avtolestvijo. Skupaj se je intervencije udeležilo 58 gasilcev. »Ugotovili smo, da je do zadimljenja prišlo zaradi iztekanja hidravličnega olja zaradi okvare na hidravlični stiskalnici. Požara ni bilo,« je razložil Ažbe. Gasilci so preprečili nadaljnje iztekanje, stroju izklopili elektriko, prostore prezračili in naredili ph-test tekočine. »Ker smo bili o dogodku pravočasno obveščeni in smo takoj ustrezno reagirali, do hujših posledic ni prišlo, prav tako ni bilo nobene nevarnosti za okolje in ljudi,« je še dodal.

V podjetju Ekologija so potrdili, da je prišlo do izlitja približno petih litrov hidravličnega olja iz strojne komponente. »Ob pojavu smoga je javljalec požara v podjetju obvestil pogodbeno varnostno službo, ki je ob prihodu in prvih ugotovitvah aktivirala gasilce, ki so nemudoma intervenirali in zadevo tudi uspešno pregledali ter sanirali. Po njihovi oceni namreč ni prišlo do požara, tudi ne do večjih nevarnosti, celoten prostor, kjer se je dogodek pripetil, je bilo treba le prezračiti. Šlo je za smog, in ne dim,« so sporočili in poudarili, da je po pregledu požarnega inšpektorja, ki jih je obiskal prav v sredo, požarna varnost v skladu s predpisi, ustrezno pa je deloval tudi protipožarni sistem.

Gasilci so v obratu Ekologije hitro preprečili nadaljnje iztekanje hidravličnega olja. / Foto: PGD Škofja Loka

»Vsekakor je treba poudariti, da celotna zadeva ni bila nevarna ne za okolje in ne za ljudi. Zato je vsakršna skrb javnosti in lokalnega okolja odveč,« še pravijo v Ekologiji, kjer so preko noči varnostno ugasnili tudi elektriko v celotnem kompleksu, včeraj zjutraj pa so serviserji napravo pregledali in napako sanirali. Obenem se gasilcem zahvaljujejo za hitro in uspešno posredovanje.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Živijo posebno življenje

Rojstvo danes desetletne Nine je bilo prelomnica v njihovem življenju. Nina je otrok s težavami v razvoju in Jerneja in Klemen Renko sta se odločila, da bosta naredila vse, da bi bila nekoč samostojna. Po znanje sta odšla v tujino in z njo tudi po sedem ur na dan delala po programu, ki temelji na celostnem pristopu. Med drugim sta pridobila certifikat profesionalne mame in očeta. Znanje prenašata naprej.

Maja Bertoncelj

Škofjeločana Jerneja in Klemen Renko sta predavala v Vrtcu Škofja Loka v Šoli za starše. Njuna življenjska zgodba je posebna za slovenski prostor. Imata dve hčerki, mlajša Nina je deklica s težavami v razvoju. Da bi ji nudila čim več, sta po znanje odšla v tujino. Izobraževala sta se tudi na inštitutu IAHP (The institute for the Achievement of Human Potential), pridobila certifikat profesionalne mame in očeta, pridobljeno znanje pa v zadnjem letu kot Special team posredujeta drugim staršem in študentom, vse več zanimanja je tudi pri terapevtih. Na predavanju sta predstavila metode in programe, s katerimi skozi igro spodbujamo otrokov razvoj in razvijamo njegove potenciale.

Celosten pristop je ključen za napredek

Rojstvo danes desetletne Nine je bilo prelomnica v njunem življenju. »Ko se je rodila, nismo opazili ničesar posebnega. Kmalu po rojstvu pa so se začele kazati posebnosti. Pri enem letu je imela že kar nekaj diagnoz. Hitro se je pokazal zaostanek v razvoju. Z diagnozami se znajdeš doma, imaš predpisane terapije, a ugotoviš, da je to za takšne težave zagotovo premalo. Začela sva iskati, kdo naju bo naučil, kaj naj počneva z njo doma, da bi šel razvoj najbolj optimalno naprej,« je povedal Klemen Renko. Jerneja pa je dodala: »Ne gre za to, da bi dvomili o strokovnosti terapevtov, strokovnjakov pri nas. Preprosto naju je gnala intuicija, da to ne more biti tako slabo, kot so napovedovali, hkrati pa nisva dobila odgovorov, ki naju bi zadovoljili. Govorili so nama, da je naša Nina otrok s posebnimi potrebami, naj se čim prej navadiva na to in živiva normalno življenje. To mi ni šlo skupaj. Ne moremo živeti normalnega življenja, če imamo otroka, ki se ne more igrati z vrstniki in hoditi z njimi v šolo. Lahko pa živimo posebno življenje. Iskala sva alternativo in jo našla v tujini. Tam sva dobila potrditev, da razmišljava prav, da smo starši tisti, ki lahko za otrokov razvoj naredimo največ. V kombinaciji s terapevti lahko naredimo velike premike naprej. Če doma delamo s svojim otrokom, imajo tudi terapevti veliko boljše rezultate. Hitrost razvoja je produkt otrokovega potenciala in stimulacije. Mi smo Nino trenirali, kot da bi bila vrhunska športnica.« Klemen pravi: »Najprej sva definirala, kakšno znanje potrebujeva, in potem iskala človeka, ki to znanje ima. Ne zato, da bi on delal z Nino, temveč da naju nauči, kako bova midva z njo delala doma.«

V šolanje sta vložila veliko časa in ne nazadnje tudi denarja. Najprej sta opravila izobraževanje na že omenjenem ameriškem inštitutu IAHP, nato sta se v Varšavi izobraževala po metodi Masgutove, Jerneja je opravila še osnovno izobraževanje montessori. Ker ima Nina največ težav na področju govora, se izobražujeta še pri izraelskem terapevtu. V vsa izobraževanja sta šla s ciljem, da se tam naučita delati z Nino, ne da jo vozita na terapije. To jima ob pomoči staršev dobro uspeva. »Ohraniti je treba trezno glavo in verjeti, da se da, ker se res da, a le z disciplino in trdim delom. Nina je dokaz za to. Z njo smo delali tudi po sedem ur na dan, sedaj, ko je v šoli, je programa manj, še vedno pa ima vsak dan načrtovane aktivnosti,« je dejala Jerneja. Nina je obiskovala redni oddelek Vrtca Škofja Loka, izobraževanje nadaljuje na Osnovni šoli montessori v Ljubljani.

Renkova sta se odločila, da bosta znanje, ki sta ga v vseh teh letih dobila in preizkusila na svoji hčerki, delila naprej. Med starši je veliko zanimanja, sprejmeta pa le tiste, ki so z otrokom na dan pripravljeni izvajati vsaj tri ure programa. »Ko prideš na ameriški inštitut, ni izgovorov, da imaš službo in ne vem kakšne obveznosti. Vprašanje je samo, ali boš delal ali ne,« pojasni Klemen. Za vsakega otroka pripravita individualni razvojni program, ki vključuje

Družina Renko: Jerneja, Nina, Klemen in Vita / Foto: arhiv družine

senzorno, motorično in intelektualno področje. Gre za celostni pristop. Sledi delo doma, nato pa evalvacija ter postavitev novih ciljev.

Starši smo najboljši otrokovi učitelji

Program ni namenjen le otrokom s težavami v razvoju, tem več tudi tistim brez posebnih težav, katerih starši jim želijo v prvih letih življenja, ki so najbolj pomembna, dati kar največ, da bi razvojno hitreje napredovali. Osnovno načelo zakoncev Renko je: Starši smo najboljši otrokovi učitelji. »Če smo starši, še ne pomeni, da smo avtomatsko najboljši otrokovi učitelji. Smo pa najboljši učitelji takrat, ko smo pripravljeni raziskovati, se zanimamo za otroka, razmišljamo o tem, kako mu lahko najbolj optimalno pripravimo okolje, da bi se učil, bil z nami, kar se da največ dobil iz tistega, kar mu trenutno nudimo. Nismo pa najboljši učitelji, če sedimo pred televizijo, otrok pa ima v rokah tabličnі računalnik, četudi računa nanj. Mi smo najboljši učitelji takrat, ko z njim to počnemo skupaj in se imamo fino, uživamo mi in uživa tudi otrok,« poudarja Jerneja, ki je po poklicu učiteljica slovenščine. Morda bi kdo pomislil, da je za otroka to naporno. Renkova pravita: »Otroku je treba na prikupen način pokazati različna znanja. Opažam, da je velik problem staršev, kako motivirati otroka. Načinov motivacije je veliko. Naša Nina uživa sleherni dan. Individualni program ima že od drugega leta. To je njeno življenje. Hoče še in še. Je zadovoljna, samozavestna, želi si novega znanja. Starejša sestrica Vita pa vse to opazuje in se ji zdi samoumevno, da se je v življenju za uspeh treba truditi.«

Za noben trenutek, nobeno minuto, ki jo vlagata v izobraževanje, v Ninin razvoj in malo drugačno družinsko življenje, jima ni žal. »Otroci so sedaj majhni, še prehitro bodo zrasli, odšli na pot samostojnosti in potem boste imeli čas zase. Sedaj pa se ustavite in bodite z njimi. To je naše poslanstvo,« zaključi Jerneja.

Aktualno

Kuga je nevarna nalezljiva bolezen, ki še vedno ogroža zlasti nerazviti svet. **Stran 18**

Zanimivosti

Naravovarstvenik Anton Komat opozarja: Brez malih kmetov bomo sužnji. **Stran 19**

Obletnice

V roki puškica, doma pa ljubica – leto 1917 na soški fronti in v zaledju Gorenjske ... **Stran 20**

Od petka do petka

Po dogovoru med delodajalci in sindikati bodo trgovine še naprej lahko obratovale tudi ob nedeljah. / Foto: Tina Dokl

Gospodarski minister Zdravko Počivalšek je razložil, da vlada ne želi kupiti Mercatorja. / Foto: Tina Dokl

Foto: Gorazd Kavčič

Minister Zoran Klemenčič je eden od treh kandidatov za novega komisarja Sveta Evrope za človekove pravice.

Dogovor o trgovinah

V skladu s podpisanim aneksom h kolektivni pogodbi za trgovinsko dejavnost bodo prodajalci lahko delali največ petnajst nedelj na leto, za deset največjih praznikov pa bodo trgovine zaprte.

Simon Šubic

Dogovor o nedeljskem obratovanju trgovin

Delodajalske in sindikalne organizacije, ki so podpisnice kolektivne pogodbe za trgovinsko dejavnost, so ta teden dosegle dogovor o ureditvi delovnega časa v trgovinah. Kot so razkrili na včerajšnji novinarski konferenci po podpisu aneksa h kolektivni pogodbi, so se dogovorili, da so trgovine ob nedeljah še vedno lahko odprte, vendar pa lahko delodajalec delavca razporedi na največ dve nedelji v mesecu in ne več kot na 15 nedelj v letu, dodatek za nedeljsko delo pa bo dvakratnik urne postavke, ki pa ne sme biti nižji od 5,4 evra na uro bruto. Dela ob nedeljah se ne sme naložiti delavcu, ki ima otroka do treh let starosti, in delavkam, ki še dojijo otroka ali imajo hudo bolnega otroka. Glede dela na praznike so se dogovorili za deset največjih praznikov, ko bodo trgovine obvezno zaprte, na druge praznike pa delodajalec lahko delavca razporedi, vendar mu mora izplačati višje dodatke, in sicer 2,5-kratnik urne postavke, kar znaša 12,6 evra na uro bruto. Stroški za delodajalca, ki bodo nastali zaradi tega dogovora, se gibljejo med 300.000 evri za manjša podjetja in vse do tri milijone evrov letno za večja podjetja. Ob tem sta obe strani včeraj zagotovili, da zaradi nove ureditve nedeljskega dela trgovin odpuščanj ne bo. Predstavnik sindikata delavcev trgovine Ladi Rožič je tudi poudaril, da so se dogovorili tudi o kazenskih sankcijah, ki bo v primeru kršitve dogovora znašala 500 odstotkov od osnovne plače delavca. Kot je dodal, so po preučitvi predloga zakona o trgovinah poslanca Andreja Čuša, ki predvideva zaprtje trgovin ob nedeljah, ugotovili, da je slab, saj vsebuje veliko izjem, zaradi katerih bi bile trgovine lahko v resnici ob nedeljah odprte, poleg tega pa ne vsebuje kazni, zato v sindikatu menijo, da se ne bi veliko spremenilo. »Zelo sem vesel, da so se socialni partnerji po 14 letih sposobni sploh kaj dogovoriti oziroma pogovoriti, zato sem vesel, da smo s tem zakonom nekaj dosegli. Po drugi strani pa gre še za en nov, lahko rečemo, gnil kompromis,« pa na zadnji dogovor trgovskih družb in sindikatov odgovarja Čuš, ki bo s svojim predlogom vztrajal.

Vlada ne želi kupiti Mercatorja

Gospodarski minister Zdravko Počivalšek je v sredo na seji komisije državnega zbora za nadzor javnih financ povedal, da si vlada želi stabilnega lastništva v Mercatorju, a o podržavljenju podjetja ne razmišlja, saj Mercator potrebuje partnerja, ki se bo lotil prestrukturiranja. Minister sicer ne izključuje možnosti nakupa do 25-odstotnega deleža Mercatorja, o čemer pa se še niso pogovarjali, zelo pa ga zanima, ali v pogodbi o prodaji Mercatorja Agrokorju obstaja protikorupcijska klavzula, zato od SDH pričakuje takšno poizvedbo. Protikorupcijsko klavzulo bi namreč lahko uporabili, ker se je izkazalo, da je Agrokor ob nakupu Mercatorja prikazal neresnične bilance. »Obstajata dve poti, da se v Mercatorju nekaj spremeni: z odločitvami zdajšnjega lastnika, to je v upravljavskem smislu preko izrednega pooblaščenca hrvaške vlade, ali z ukrepi upnikov, na kar kot vlada nimamo vpliva,« je še dejal minister. Tudi izredni član uprave Mercatorja Gregor Planteu se strinja, da bi zdravo lastništvo pripomoglo k stabilizaciji poslovanja Mercatorja, ki je zdaj v ekonomski lasti bank. Po njegovih besedah trenutni dolgovi Mercatorja znašajo okoli 800 milijonov evrov.

Konec rušenja črnih gradenj?

Ustavno sodišče je v ponedeljek odločilo, da sta dva člena zakona o graditvi objektov, ki določata inšpekcijske ukrepe pri črnih gradnjah, v nasprotju z ustavo, ker pred izvršitvijo inšpekcijskega ukrepa odstranitve objekta ne omogočata sodne presoje, ali gre morda za nesorazmeren poseg v pravico do doma. Ustavno sodišče je za odpravo protiustavnosti določil enoletni rok.

Klemenčič ostaja kandidat

Pravosodni minister Goran Klemenčič, ki je pred dvema tednoma uspešno prestal interpelacijo, je bil po tajnem glasovanju predstavnikov držav članic Sveta Evrope oz. Odbora namestnikov ministrov uvrščen v ožji izbor treh kandidatov za komisarja Sveta Evrope za človekove pravice, so pred dnevi sporočili z ministrstva za pravosodje in poudarili, da je Klemenčič prejel široko podporo. Poleg njega sta v ožjem izboru še kandidatka Bosne in Hercegovine Dunja Mijatović in kandidat Francije Pierre-Yves le Borgn. Izbrane tri kandidate bo v decembru zaslišal še pododbor Parlamentarne skupščine Sveta Evrope za človekove pravice in izdelal preferenčni seznam, na podlagi katerega bo parlamentarna skupščina Sveta Evrope predvidoma januarja izbrala novega komisarja za človekove pravice.

Slovenci v zamejstvu (588)

Etnografski muzej v Reziji

Jože Košnjek

med sosedi

Od leta 1995 naprej deluje v Reziji kulturno društvo Muzej rezijanskih ljudi. Ukvarja se z zbiranjem, hranjenjem in urejanjem rezijanskega ljudskega izročila. Leta 2013 je društvo kupilo tipično domačo Plocovo hišo na Solbici. Ker je vas Solbica zgrajena na skali, je katastrofalni potres leta 1976 kot edino rezijansko vas ni preveč poškodoval. Oktobra so v Plocovi hiši odprli nov etnografski muzej »Muzeo tih rozijanskih ljudi«. Muzejsko hišo sestavljata manjša hiša, v kateri je rekonstrukcija tipične rezijanske kuhinje in spalnice, v glavni stavbi pa se bodo vrstile tematske razstave. Prva etnološka zbirka Naš muzeo, ki so jo leta 1998 postavili v montažni hiši na Bili, je na začetku vsebovala okrog 500 predmetov. V naslednjih letih se je število dokumentov, fotografij in drugih predmetov, ki so jih darovali domačini, povzpelo na tisoč. V Reziji so tri stvari, na katere so posebej ponosni, pravi ravnateljica Narodopisnega inštituta Urban Jarnik iz Celovca Martina Piko Rustia. Prva sta ples in glasba, druga je brusaštvo in tretja pravljice. Prav pravljice so tema prve razstave v novem muzeju. Njen naslov je Zverinice tu-w Reziji. V štirih jezikih, v rezijanskem narečju, v knjižni slovenščini, v italijanščini in v angleščini, so predstavljeni zgodovina Rezije, rezijansko narečje, pravljice in pravljičarji, raziskovanje pravljic in pomen pravljic nekoč in danes. »To je zgodovinski dan za Rezijo in za njene ljudi,« so zapisali v Novem Matajurju, tedniku Slovencev v videmski pokrajini. »V novem muzeju se stapljata preteklost in prihodnost in je tudi zato pomemben prispevek k ohranjanju in ovrednotenju rezijanske kulture in jezika.« Žal nekateri v Videmski pokrajini še vedno poskušajo dokazovati, da je rezijanščina neko slovansko narečje, ki nima nobene zveze s slovenščino.

Še ena spodbudna vest, ki zadeva Slovence v Videmski pokrajini. Na sestanku sredi meseca na Brdu so se predstavniki Slovenije in Videmske pokrajine, njihovo delegacijo je vodil odbornik za kulturo dežele Furlanije in Julijske Krajine Gianni Torrenti, našo pa minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc, dogovorili za rešitev problema financiranja pouka slovenščine v Kanalski dolini. Leta 2018 bodo slovenska društva prejela namenska sredstva iz sklada za slovensko manjšino.

Solbica slovi po brusačih. Prihajali so tudi v naše kraje in še mnogo dlje, celo do Egipta. Njim v čast so postavili spomenik.

Po svetu

Mugabe in sloni

Če bi se vprašali, na kateri od celin so najbolj kršene človeške pravice, potem je to gotovo Afrika. In če bi enako vprašanje zastavili v oziru na elementarne »pravice živali«, ki jih zagovarja vse več ljudi, je odgovor enak ...

Miha Naglič

Sloni niso Mugabe

V afriških diktaturah, kjer so v veliki meri kršene človeške pravice, so v še večji meri zanikane tudi pravice živali, tudi najbolj osnovna – pravica do preživetja. »Zimbabve že vrsto let vodi /zdaj že odstopljeni/ diktator, ki je ubijal svoje politične nasprotnike in vodil program zaščite živali kot nekakšno javno dražbo živih živali. Spomnite se, prav v Zimbabveju je ameriški zobozdravnik Walter Palmer ustrelil Cecila, enega najbolj proučevanih in najbolj znanih afriških levov. Palmer je Cecila zvabil iz narodnega parka in ga ubil. Čeprav je za uboj leva plačal veliko vsoto, je s tem močno očrnil ugled vseh ameriških lovcev. Washington je pod prejšnjo administracijo razumljivo trdil, da Zimbabve, ki velja za eno najbolj koruptivnih držav na svetu, ne skrbi za svojo slonjo populacijo po načelih trajnostnega razvoja. Tamkajšnje oblasti so domnevno vpletene tudi v divji lov na slone in v nezakoniti izvoz slonjih oklov. Zimbabvejski predsednik Robert Mugabe pa je leta 2015 praznoval rojstni dan tako, da se je mastil s pladnjev, ki so bili zloženi na ubitem slonjem mladiču.« Kar je dovoljeno diktatorju (zdaj že bivšemu), je dovoljeno tudi bogatim tujcem, ki za ta privilegij dobro plačajo. »Gre za vrhunec dvoličnosti – Afričani ne smejo ubijati slonov, čeprav bi to marsikomu omogočilo preživetje, bogati beli Američani pa bi lahko imeli proste roke, da slona ustrelijo in se z njegovim oklom bahajo v domači dnevni sobi.« Tako je Wayne Pacelle, predsednik ameriške organizacije za zaščito živali The Humane Society of the United States, komentiral odločitev notranjega ministrstva ZDA, da lahko ameriški lovci iz Zimbabveja in Zambije v domovino spet uvažajo dele slonov, ki so jih ustrelili med lovskimi počitnicami. Večinoma gre za slonje rilce, okle in repe. Pacelle dodaja: »Zimbabve je z lovsko industrijo sklenil pokvarjen, zločinski dogovor ubijanja živali v zameno za denar. Nekaj je popolnoma jasno: sloni so uvrščeni na seznam ogroženih živalskih vrst, mednarodna skupnost je združena v boju za zajezitev trgovine s slonovino, ZDA pa želijo svojim lovcem dati zeleno luč za njihovo ubijanje. Kakšno sporočilo s tem dajemo svetu? Revni Afričani, ki se bojujejo za preživetje, ne smejo ubijati slonov, pa bi s prodajo njihovih delov zaslužili vsaj nekaj denarja, ki ga nujno potrebujejo, premožni beli Američani pa lahko slone ubijajo iz lastnega zadovoljstva in nečimrnosti?« – Jeff Christfield, African Wildlife Foundation: »Ameriška vlada je bila v zadnjih letih vodilna v boju za zajezitev upadanja števila najbolj ikoničnih afriških živali, kot so slon, nosorog in lev. Res škoda, da je ta položaj zdaj pripravljena opustiti. Res je, da dobro voden in skrbno načrtovan lov lahko prispeva k ohranjanju živali. A ameriško politiko na tem področju na žalost vodijo profesionalni in ljubiteljski lovci ter orožarski lobi, ne pa znanost in strokovnjaki.« Sprememba v ameriški politiki bi lahko znova zagnala že skoraj opuščeno trgovino s slonjimi okli. »Poteza ZDA bi lahko uničila vsa dolgoletna prizadevanja in delo, ki je bilo opravljeno pri ukinitvi preprodaje slonovine. Kitajska je vodilna na tem področju, do konca leta bo zaprla vso trgovino s slonovino na svojem ozemlju. Do zdaj so bile tudi poteze Američanov v tem oziru občudovanja vredne, zato je ta trgovina počasi ugašala. Zadnja stvar, ki jo potrebujemo, je, da bi zdaj, ko je v zadnjih izdihljajih, dobila svež veter v jadra.« (Vir: Anja P. Jerič, MMC RTV SLO) Zanimivo bi bilo izvedeti, kakšno je v tej zadevi mnenje predsednika Trumpa.

Mugabe ni slon

»Še vedno je naš spoštovan osvoboditelj. V zadnjih 37 letih je ogromno prispeval k razvoju države. Ljudje Zimbabveja so si želeli, da si oddahne.« To je izjavil tiskovni predstavnik zimbabvejske vladajoče stranke ZANU-PF Simon Khaya Moyo po odločitvi, da bosta nekdanji predsednik Robert Mugabe in njegova žena Grace lahko ostala v državi in ju ne bodo sodno preganjali. Vrh tega bosta dobila milijon dolarjev in imuniteto. Mugabeja torej ne bo doletela usoda njegovih slonov ...

Mladić ni Mugabe

»Današnja sodba je opozorilo vsem, ki izvajajo tovrstne zločine, da se ne bodo izognili pravici, ne glede na to, koliko moči imajo ali koliko časa bo trajalo. Odgovarjali bodo.« Tako je Zeid Al Husein, visoki komisar ZN za človekove pravice, komentiral obsodbo Ratka Mladića na dosmrtni zapor zaradi genocida v Srebrenici in obleganja Sarajeva. – Mladić ni Mugabe, čeprav bi mu mnogi Srbi rade volje dodelili milijon dolarjev in dosmrtno imuniteto.

Lov na slone je star »šport«: Theodore Roosevelt, 26. predsednik ZDA v letih 1901–1909, slikan na slonu, ki ga je ustrelil v Afriki. / Foto: Wikipedija

Robert Mugabe (1924) in njegova druga žena Grace (1965), ki je bila najprej njegova tipkarica. / Foto: Wikipedija

Nagrobniki v Potočarih pri Srebrenici v spomin na 6100 žrtev genocida, ki ga je v tem kraju leta 1995 vodil general Ratko Mladić. / Foto: Wikipedija

Sedemdeset let Gorenjskega glasa (20)

Gremo na izlet

Jože Košnjek

Po mnogih rečeh se pozna Gorenjski glas. Ne bi jih našteval. Ena od njih so zagotovo – izleti. Avtobus je običajno že na dan objave napovedi izleta poln. Letos smo morali kar nekaj izletov ponavljati: v Trst, na Brezje in na Višarje in nazadnje na slovenski Kras. Zakaj smo tako uspešni? Gremo tja in popotnikom povemo tisto, česar drugje ni mogoče slišati ali prebrati. Pa mogoče tudi zato, ker naredimo vse, da je izletnikom prijetno. Ni nam odveč prijeti za glasbilo in zaigrati ter zapeti, pomagati pri maši, če smo takrat v cerkvi, in najti za vsakogar prijazne besede ...

Izleti so stalnica našega časopisa. Prvi so bili organizirani kmalu po začetku izhajanja časopisa. Bili so nagrada za najbolj zveste ali za nove naročnike. Poti so vodile celo na znamenite drsalne revije v Celovec in na Dunaj. Naši naročniki so potovali po Sloveniji in po zamejstvu, najpogosteje po Prešernovih stopinjah, pod skrbnim vodstvom bradatega Črtomirja Zorca. Kasneje, že v letih, ko sem bil tudi sam član Gorenjskega glasa, je naš časopis odkrival skrite, nam neznane in neznansko lepe dele domovine. Spominjam se, da smo se z vlakom peljali do Podčetrtka in se tam kopali v takrat še lesenem bazenu. Med izletom v Italijo so naši naročniki obiskali tudi Assisio, kjer je deloval znameniti pater Frančišek Asiški. Ker ga je dolgoletna novinarka in pogosta voditeljica izletov Danica Dolenc po mnenju politike preveč kovala v zvezde, je moral glavni urednik Igor Slavec na zagovor. Poleg Danice so bili še posebej Božena Avsec, Andrej Mali, Tomaž Gruden »maskote« naših izletov. Andrej je spremljal na Koroško, še posebej v Celovec in okolico Vrbskega jezera, blizu pet tisoč naših naročnikov in bralcev.

Leta 1987, ob 40-letnici Gorenjskega glasa, so izletniki potovali v neznano. Bili so na Trubarjevi Rašici in v samostanu Pleterje. Se kdo prepozna?

Grega Flajnik, organizator izletov Gorenjskega glasa, v akciji, tokrat sredi Trsta

Gorenjski glas je pred leti pri organizaciji izletov naredil korak dlje. Izletništvo je postalo del njegove redne dejavnosti, za vodenje pa je bil izbran pravi človek: športno in kulturno navdahnjen Grega Flajnik, vodja tehnike v Gorenjskem glasu. Tradicionalnim enodnevnim ali dvodnevnim potovanjem je dodal kolesarske izlete. Vesel sem, da zlasti pri načrtovanju izletov v zamejstvo in tudi pri drugih poteh smem sodelovati z njim. Vsak, prav vsak izlet je pripravljen tako, da popotnikom in tudi nam, ki gremo zraven, polni dušo in širi obzorja. Letos smo bili v osrčju še vedno skrivnostne Kočevske, v adventnem času pa gremo na Brezje in v Ljubljano na ogled krajev, ki so povezani s tem časom.

Prepričan sem, da boste še naprej v tako velikem številu potovali z nami. Ste odlična družba in take nima nihče!

Aktualno

Kuga se vrača

Ta nevarna nalezljiva bolezen še vedno ogroža zlasti nerazviti svet.

Dr. Jurij Kurillo

»Kuge, lakote in vojske reši nas, o gospod!«

Te dni smo izvedeli, da se odpravlja iz Ljubljane na Madagaskar skupina pogumnih študentk medicine in zdravnic, ki želijo uporabiti svoje znanje za zdravstveno pomoč tamkajšnjim domačinom. In prav te ogroža v zadnjem desetletju med drugim tudi zelo nalezljiva bolezen, kuga. Po poročilu Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) je bilo tam od letošnjega avgusta do oktobra 1800 domnevnih in dokazanih bolnikov s kugo, od katerih jih je 127 umrlo.

Kuga? Mar ni to bolezen srednjega veka, ki naj bi pobrala na milijone ljudi? Ne, kuga žal tudi dandanes domuje v različnih deželah sveta. Poleg Madagaskarja je največ obolelih v Demokratični republiki Kongo. Po podatkih SZO so po svetu od leta 2010 do leta 2015 našteli 3248 bolnikov s kugo, od katerih jih je 584 umrlo. Bolezen se pojavlja tudi v Zimbabveju, Vietnamu in Indiji pa tudi na Kitajskem, v Peruju in celo v Združenih državah Amerike v Novi Mehiki, Arizoni, Koloradu, Utahu in Kaliforniji.

Pandemije kuge

Iz dolge človeške zgodovine so nemara bolj znane pretekle pandemije kuge, ki so se pojavile nekako v treh valovih. Prva je bila t. i. Justinijanova kuga, ki je po Evropi razsajala po letu 546 s posameznimi izbruhi kar dvesto let in tako povzročila okoli 25 milijonov žrtev. Druga pandemija, imenovana črna smrt, je prišla iz Kitajske leta 1334 in se je od tam po trgovskih poteh razširila tudi v Evropo. Tam je izbrisala kar cela človeška naselja. Takratne razmere ob kugi v Firencah leta 1348 nazorno opisuje Giovanni Boccaccio v svojem znameniti zbirki novel z naslovom Dekameron (v prevodu A. Budala): »Le malo bolnikov je ozdravelo, skoraj vsi so pomrli po treh dneh. Spričo take potrtosti in bede je v našem mestu malone propadla spoštovana oblast zakonov, tako božjih kot človeških ...« Tretja, sodobna pandemija se je prav tako začela na Kitajskem leta 1860 in je potem prodrla prek morskih pristanišč na druge celine. Da je šlo pri opisanih epidemijah res za kugo, so dokazale najnovejše genetske raziskave, ki so jih v zadnjih letih opravili nekateri arheologi na izkopanih okostjih iz različnih preteklih obdobij.

Kuga tudi v Kranju in Škofji Loki

Kuga ni prizanesla niti našim krajem, saj jo omenja že Valvasor v svoji Slavi vojvodine Kranjske. Kakor piše v svojem temeljitem delu Kuga na Slovenskem dr. Vladimir Travnar, je »veliko umiranje« v dolgih stoletjih mnogokrat prizadelo tudi področje današnje Slovenije, ko so bila izbrisana cela naselja od Štajerskega do Tolminskega. Tako je denimo kuga razsajala tudi v Kranju v letih 1553, 1557, 1625 in 1627, v Škofji Loki pa leta 1580 in 1582. Za pomoč so se ljudje zatekali tudi k »nebeškim silam« in so zato nastale mnoge cerkvene zgradbe in kužna znamenja. V Kranju so sezidali že leta 1478 na Pungertu cerkev, posvečeno kužnim patronom sv. Roku, sv. Boštjanu ter sv. Fabjanu. V njej je pozneje ustvaril zelo zgovorno sliko bolnice in otroka s kugo ugledni avstrijski slikar Johann M. Kremser-Schmidt. Zdaj je zaradi varnosti prekrita in žal nedostopna obiskovalčevemu pogledu.

Bolnica s kugo; izsek iz stenske slike priprošnjikov proti kugi Johanna M. Kremser-Schmidta, cerkev sv. Fabijana, sv. Boštjana in sv. Roka na Pungertu v Kranju / Foto: Lojze Žibert

Pa še ena zanimivost ob letošnjem letu protestantizma: ko so leta 1530 verniki iz Loke pri Zidanem Mostu hoteli sezidati cerkev sv. Roku in sv. Sebastijanu v zahvalo obvarovanja pred kugo, se je temu uprl njihov župnik Primož Trubar, ki je imel kot protestantski simpatizer čaščenje svetnikov za praznoverje. Kapelico so protestanti pozneje celo zažgali.

Odkrili povzročitelja, nato še zdravilo

Kuga se kaže v treh bolezenskih oblikah: kot bubonska kuga z močno otečenimi bezgavkami, kot septična in kot najtežja, pljučna kuga, ki lahko nastane tudi po kapljični okužbi. Pri vseh oblikah je bolnik izredno močno prizadet z visoko temperaturo in motnjami zavesti ter okvarjenim delovanjem različnih notranjih organov. Smrtnost je lahko tudi devetdesetodstotna. Posebno pomembna je najstrožja izolacija bolnika, kar pa so zdravniki izvajali že ob epidemijah v preteklih stoletjih.

Da je človeštvo spoznalo pravo naravo te bolezni, je morala priti doba bakterioloških odkritij konec 19. stoletja, ko sta sodelavec pariškega Pasteurjevega inštituta Alexandre Yersin in istočasno japonski znanstvenik Šibasaburo Kitasato leta 1894 odkrila povzročitelja, bacil, ki se je sprva imenoval *pasteurella*, nato pa v čast odkritelju *yersinia pestis*. Yersin je tudi ugotovil, da najdemo enako bakterijo tako pri bolnikih s kugo kot pri okuženih podganah, od koder jo na ljudi prenašajo bolhe. Danes ponekod po svetu ugotavljajo, da lahko preidejo na ljudi okužene bolhe prav tako z divjih glodavcev v narodnih parkih ali pa s psov in mačk, živečih v človeških naseljih. Te zoonoze se je mogoče nalesti tudi s stikom ali z uživanjem okuženega mesa.

Moralo je miniti še pol stoletja, da je znanost odkrila zdravila proti tej smrtno nevarni bolezni. To so bili sprva sulfonamidi, pozneje pa klasični, zdaj pa tudi novejši antibiotiki. Taka terapija mora biti vsekakor zadosti zgodnja, sicer utegne biti bolnikovo življenje še vedno močno ogroženo.

Opojnost gora Marka Žerovnika

Marko Žerovnik je izdal knjigo Opojnost gora, hvalnico naravi in predvsem goram, nad katerimi se avtor kljub dopolnjenemu petinosemdesetemu letu starosti še vedno navdušuje.

Aleš Senožetnik

»Življenje raste in sega vse do nevidnega sveta, kjer se človeška duša umiri v opojnosti gora,« se glasi kratek delček pesmi Neskončni krog, ki odpira knjigo geografa dr. Marka Žerovnika iz Komende, ki pri svojih 85 letih še vedno premore dovolj energije in pristnega navdušenja nad svetom, ki ga obdaja, da še vedno piše in ustvarja.

Skupaj z ženo Angelco že vse življenje zahajata v gore, ki jih je Marko vzljubil že v mladih letih. Na eno izmed prvih tur se je pri trinajstih podal na Veliko planino, kjer so ga tik po drugi svetovni vojni presunile razbitine zavezniškega bombnika, ki se je razletel po planini. Vse odtlej se je vzpenjal na vrhove, ne samo slovenskih gora, temveč tudi mnogih gorstev po svetu. Povzpel se je na streho Evrope Mont Blanc pa na domovanje grških bogov Olimp, najvišji vrh Afrike Kilimandžaro, obiskal pa je tudi obe največji gorstvi na svetu – Ande in Himalajo.

Ob predstavitvi knjige v sredo zvečer v Galeriji mežnariji v Mengšu mu je novinar Jožef Pavlič, ki je vodil pogovor, postavil tudi vprašanje, kaj bi rekel na to, da sta alpinizem in gorništvo osvajanje nekoristnega sveta. »Gotovo takšno razmišljanje ni nastalo med planinci, temveč med tistimi, ki tega sveta niso nikoli doživeli od blizu,« je bil jasen dr. Marko Žerovnik, ki s knjigo Opojnost gora ni popisal le številnih prigod, ki so se mu pripetile med neumornim obiskovanjem gora, temveč knjiga predstavlja tudi svojevrstno hvalnico naravi in človeka, ki jo iz vsega srca občuduje. Kako si naj sicer drugače razlagamo verz iz že omenjene pesmi: »Živeti z naravo, jo opazovati in se z njo pogovarjati – za človeško dušo zares večje sreče ni.«?

Marko Žerovnik v svoji novi knjigi popisuje svoja srečevanja z gorami.

Čeprav ga je nekajkrat tudi sreča rešila pred smrtjo, je naravi in goram ostal zvest do današnjih dni, krepko v devetem desetletju življenja. Pred dvema letoma sta z ženo Angelco obiskala Venezuelo, kjer sta opravila tudi nekaj težavnejših vzponov. Na vprašanje, kako si pri teh letih še upa v visokogorje, je odgovoril: »Ključni sta tako fizična kot psihična pripravljenost. Ko si enkrat v gorah, pa ne razmišljaš več o tem, kaj bi šlo lahko narobe. Če bi, namreč obstaja nevarnost, da bi si premislil.«

Zanesljivo sta tudi obiskovanje gora in posledično dobra kondicijska pripravljenost veliko pripomogla k temu, da je še vedno vitalen in radoveden, predvsem pa ostaja plodovit avtor. Številnim knjigam, od geografskih priročnikov do potopisov z različnih poti po svetu, ki jih je že napisal, bo namreč kmalu dodal še eno. Kot se nakazuje že v knjigi Opojnost gora, avtorja zanima tudi poezija. Zbirka pesmi pa je že v nastajanju.

Zanimivosti

Brez malih kmetov bomo sužnji

Vsaka družba bi za svoj obstoj morala varovati tri dragocene vire narave – rodovitno zemljo, pitno vodo in tradicionalna semena, v svoji novi knjigi opozarja Anton Komat. In kako ravnamo v Sloveniji? Podatki so zelo skrb vzbujajoči, a rešitve še obstajajo, pravi.

Jasna Paladin

Anton Komat, naravovarstvenik, pisec in svobodni raziskovalec iz Domžal, je te dni izdal že svojo trinajsto knjigo. Zemlja, voda, seme je naslov knjige in trojica temeljev varne prihodnosti, ki bi jo morala čuvati vsaka država, zato naj bi bila knjiga kar nekakšna prehranska biblija oz. strategija razvoja vsake »pametne« države.

»Knjiga je nastajala dve leti, k pisanju pa so me spodbudile besede, ki sem jih pred leti slišal po radiu: 'Lačni pa že ne bomo, bomo pa njivo prodali!' Povedano je name delovalo kot vedro ledene vode in spreletela me je drgetajoča misel: Kaj bo z ljudmi, ki tako noro razmišljajo?« In žal v Sloveniji razmišljamo precej noro, ugotavlja v svoji knjigi, iz katere izstopajo prav skrb vzbujajoči podatki. »Od osamosvojitve smo zabetonirali 100 tisoč hektarov rodovitnih tal, kar je četrtina kmetijskih površin! V zadnjih desetih letih je propadlo 16 tisoč malih kmetij! Imamo največjo površino nakupovalnih središč na prebivalca v EU, najnižjo stopnjo samooskrbe s hrano v EU; uvažamo namreč kar dve tretjini hrane in 85 odstotkov semen,« ugotavlja Komat in nadaljuje. »Zelo daleč smo padli. Raje kupujemo hrano v supermarketih, ker je cenejša, a gre za način kolonizacije dežele. Zaradi nizkih cen v supermarketih propadajo mali kmetje, konkurence na trgu s tem ni več, prav tako ne samooskrbe, saj postajamo odvisni od uvoza, in ko bo enkrat v celoti tako, bodo cene hrane skokovito narasle in kar se nam zdi danes poceni, bo postalo zelo drago. Prav tako se ne zavedamo, da ob enem evru za hrano v resnici namenimo še dva za uničeno okolje in zdravje, to pa potem že ni več tako poceni. Narod, ki izgubi prehransko samostojnost, postane suženj izsiljevanja korporacij in Slovenci se že gibljemo zelo na robu. Po prehranski varnosti smo med zadnjimi v Evropi, s tem pa je ogrožena tudi naša nacionalna varnost!«

Pravi, da neodvisne svetovne študije kažejo na to, da mali kmetje porabijo le 25 odstotkov virov, a nahranijo 70 odstotkov ljudi, medtem ko je razmerje pri velikih korporacijah ravno obratno, saj večino hrane namenijo krmi za živino in biogoriva, za ljudi jo ostane zgolj četrtina. Zemlja je v tem trenutku najbolj dragocen vir na svetu, česar se bogati že zavedajo. Številne multinacionalke namreč kupujejo prav zemljo, največji lastnik naj bi bilo tako avtomobilsko podjetje Hyundai, ki naj bi imelo po svetu v lasti zemljišč za velikost Nemčije.

V jedru vseh kriz – gospodarske, finančne, podnebne, zdravstvene ... – je hrana, in če danes po svetu zaradi iskanja boljšega življenja migrira na stotisoče ljudi, jih bo čez nekaj desetletij zaradi lakot na milijarde. Anton Komat opozarja, da bomo preživeli le, če ne bomo pozidali vse rodovitne prsti, če bomo skrbeli za vire pitne vode in če bomo ohranjali avtohtona semena.

Anton Komat s svojo novo knjigo opozarja na prehransko odvisnost Slovencev in pomen malih kmetov. / Foto: Gorazd Kavčič

Knjiga je resda polna skrb vzbujajočih podatkov in črnih scenarijev, a kaže tudi na rešitve. »Skrajni čas je, da se znova začnemo povezovati. Potrebujemo državni program, s katerim ne bomo sanirali le bank, ampak temelje našega preživetja – male kmetije. Skrajni čas je za nacionalni program samooskrbe na lokalni ravni,« poziva Komat, ki je v osmih občinah Zgornje Gorenjske že sodeloval pri vpeljevanju lokalne samooskrbe. Pravi, da so rešitev lokalne tržnice, oskrba šol in vrtcev iz lokalnega okolja, skupinski vrtovi in še marsikaj, le zavedati se moramo, da v tej smeri ne bo šlo več naprej.

Solidarnost, ne dobrodelnost

V Infocentru Triglavska roža Bled so predvajali dokumentarni film Route to connect (Pot povezovanja), ki prikazuje potovanje skupine umetnikov po balkanski begunski poti, a v obratni smeri.

Mateja Rant

Na tritedensko potovanje iz Slovenije do grškega otoka Lesbos po tako imenovanem humanitarnem koridorju se je sredi maja lani na pobudo Jeroena Wilsa, ki je tudi sam deloval kot prostovoljec na balkanski begunski poti, odpravilo osemnajst umetnikov iz vse Evrope. Jeroen Wils je na poti posnel film, skozi katerega je prikazal nekaj obrazov in osebnih zgodb, ki stojijo za statistikami o beguncih, in se ob tem spraševal, kaj se je zgodilo s človečnostjo na južnih mejah Evropske unije.

Sam je namreč balkansko pot označil za humanitarno tragedijo. »Prispe natrpan vlak, na peronu je nekdo zakuril ogenj s plastičnimi skodelicami in smetmi. Prostovoljci pomagajo babicam in majhnim otrokom sestopiti po visokih stopnicah polnega starega vlaka. Peron se napolni z otroki, ki nosijo dojenčke, zmedenimi očeti, mladeniči, ki iščejo svoje družine, dečkom, ki kliče ime nekoga, ki se je izgubil v kaosu, v reki ljudi, ki bežijo na sever. To ni bilo leta 1944. To sem napisal septembra 2015 med svojim nenehnim potovanjem gor in dol po balkanski poti z mnogimi drugimi neodvisnimi prostovoljci. Delali smo tisto malo, kar je bilo mogoče ob srečanju z eksodusom ljudi, ki so iskali zavetje pred vojno, ki je divjala na Bližnjem vzhodu,« je svoje izkušnje z balkanske begunske poti opisal Jeroen Wils. Pol leta kasneje se je po isti poti, kot so k nam prihajali begunci, le v obratni smeri odpravila skupina umetnikov in klovnov.

V Infocentru Triglavska roža Bled so predvajali dokumentarni film Route to connect avtorja Jeroena Wilsa.

»Naše umetniške predstave so se izkazale za dobro metodo, da smo se približali ljudem in pridobili njihovo zaupanje, kar je prek institucij precej težje. Nam je tako uspelo izvedeti, kaj resnično potrebujejo.«

K vračanju po begunski poti so Jeroena Wilsa med drugim spodbudile fotografije beguncev, ki smo jih po njegovem dojemali kot nomadske duhove brez obraza in imen. Sam se je pridružil stotinam prostovoljcev z vsega sveta, ki so pomagali beguncem, ko so ti začeli množično prečkati meje na Balkanu. »V letu 2015 se je zgodilo, da je v 24 urah mejo prečkalo tudi po 16 tisoč ljudi. Delali smo noč in dan, včasih nismo spali tudi po tri dni skupaj,« se spominja. Na začetku, pravi, je bil tako zaposlen, da niti pomislil ni na fotoaparat ali kamero. Poleg zbiranja pomoči v hrani in sanitetnem materialu so beguncem posredovali tudi pravno pomoč in osnovne informacije, kje sploh so. »Pogosto sem prehodil del poti z njimi ali smo skupaj posedali ob ognju. Tako so se stkale številne prijateljske vezi.«

Po zaprtju humanitarnega koridorja je večina beguncev obtičala v Grčiji. »Ne morejo ne naprej ne nazaj, nimajo nobenih pravic, so brez kakršnihkoli informacij,« je razložil Jeroen Wils in dodal, da v taboriščih begunce združujejo po narodnostih. »Ko se je v taboriščih začelo nasilje, so me sami prosili, naj vzamem kamero in Evropejcem povem, kaj se dogaja. Takrat sem začel snemati.« In tudi film Route to connect je po njegovih besedah plod teh prizadevanj, da pove, kdo sploh so ti ljudje, o katerih se širijo tudi številne govorice. »Sam z njimi delam že tri leta, v tednu dni sem govoril z več kot tisoč ljudmi, a nisem doživel niti enega primera nasilnega vedenja ali nespoštljivega odnosa,« je poudaril. Prepričan pa je, da dobrodelnost ni pravi pristop, saj se takoj vzpostavi hierarhičen odnos, ključ je po njegovem v solidarnosti z begunci. V Grčiji, Srbiji in Makedoniji imajo pred prihajajočo zimo še ogromno težav. »V Srbiji je stotine beguncev, ki živijo v gozdovih.« Z ozaveščanjem, tudi prek omenjenega filma, si zato prizadevajo za trajno rešitev, saj bi radi tem ljudem povrnili tudi spoštovanje.

Obletnice

Puška na fronti, ljubica doma

V gradu Khislstein v Kranju je na ogled osrednja letošnja razstava Gorenjskega muzeja z naslovom V roki puškica, doma pa ljubica – leto 1917 na soški fronti in v zaledju Gorenjske. Avtorici Barbara Kalan in Anja Poštrak nas z oblikovalko Tjašo Štempihar popeljeta v leto 1917, v čas pred znamenitim prebojem pri Kobaridu ter s tem koncem soške fronte, med njim in po njem.

Igor Kavčič

V zadnjih letih se kar vrstijo spominjanja in ob tem nove raziskave ter razmisleki o dogajanjih pred sto leti, ko je večinoma na evropskih tleh, a tudi z vključitvijo držav z drugih celin potekala prva svetovna vojna. Z novimi publikacijami, monografijami, dokumentarnimi filmi in v prvi vrsti z muzejskimi razstavami – tudi v Sloveniji, ki je bila s soško fronto in zaledjem eno od pomembnih vojnih žarišč, v vojaške enote pa je bilo na obeh sovražnih si straneh vključenih tudi na tisoče slovenskih vojakov. Padlo jih je okrog 35 tisoč. V Gorenjskem muzeju so leta 2014 tako pripravili razstavo Mirno vojaki spite večno spanje, ki je bila posvečena spominu na padle vojake, leto zatem je sledila razstava Njim, ki junaki so najbolji, svetinje zlate dajte v dar s poudarkom na medaljah in odlikovanjih, še posebno slovenskih vojakov in častnikov (ta čas je na ogled v Muzeju Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici), od konca letošnjega oktobra do prihodnjega septembra pa je v gradu Khislstein na ogled obsežna razstava s pomenljivim naslovom V roki puškica, doma pa ljubica.

Obveza za boj, hrepenenje po domu

Razstavo je sicer spodbudila stota obletnica bitke pri Kobaridu, še bolj kot sam potek fronte pa tokrat v ospredje stopa dogajanje v zaledju soške fronte, v katero je bila vključena tako rekoč celotna Gorenjska. Še zlasti razgibano dogajanje je bilo konec poletja in jeseni leta 1917, ko se je Avstro-Ogrska, okrepljena z Nemško vojsko, pripravljala na odločilno 12. ofenzivo. Že naslov V roki puškica, doma pa ljubica razkriva dva pola, ki jih obravnava avtorski tandem Barbara Kalan in Anja Poštrak. »Obe besedi, tako puškica kot ljubica, sta pogosto uporabljeni v ljudskih pesmih, povezanih z vojno, v naslov pa sva jih vključili, ker sva želeli pokazati na dve plati, ki jih predstavljava na razstavi,« pojasnjuje Poštrakova. Vojak, ki je na fronti nosil puško in se bojeval za svojega cesarja, je imel doma bližnje, ki so željno čakali novic in upali na njegovo vrnitev. Tudi življenje domačih se je moralo do določene mere prilagoditi vojnim razmeram, ki so vladale v zaledju. Če puškica predstavlja vse tisto, kar je gorenjskega fanta čakalo na fronti, je ljubica tista, ki mu prinaša dom, mirno življenje ... Doživljanje posameznika je bilo razpeto med osebna čustva slovesa in družbeno potrditvijo ter obvezo, ki je bila sodelovanje v vojaški službi. Pri snovanju razstave sta se avtorici zanašali na različne vire. »Ko gre za fronto in vojno, je o tem veliko zapisanega, o tem, kako je vojno doživljalo civilno prebivalstvo v zaledju, pa je manj znanega. Najini viri so bili tako predvsem župnijske kronike nekaterih gorenjskih župnij, časopisni viri in podatki, ki jih hranijo v Zgodovinskem arhivu Ljubljana, v enotah v Kranju in Škofji Loki,« pove Kalanova.

Cenzura s fronte

Na dvopolnost razstave kaže tudi osrednji znak s podobo vojaka, ki se poslavlja od ljubljene, v stilizirani grafični podobi pa ju obkroža blisk raztreščene granate. Razstava je na ogled v šestih med seboj povezanih sobah in se začne z razmerami v zaledju v času priprav na 12. ofenzivo in zaključi s koncem soške fronte. Najprej nas avtorici povedeta v zaledje fronte na Gorenjsko. Izvemo marsikaj o življenju običajnega prebivalstva, o odnosu do cerkve in vere ter želje ljudi, da se vojna že enkrat konča, na drugi strani pa o vojnih posojilih in industriji, v katero so se takrat usmerjale tudi nekatere tovarne na Gorenjskem. Na Jesenicah so v železarni izdelovali bajonete, granate, nosilce za bodečo žico, v Kropi žeblje za vojaške okovane čevlje, v Peku so izdelovali čevlje, kar je prinašalo tudi dobiček. Nekaj izdelkov je tudi razstavljenih. »Denarja je bilo dovolj, a z njim ni bilo česa kupiti. Cene so narasle, trgovci so tudi staro, uležano blago prodajali po večkratni ceni. Draginjo je narekovalo pomanjkanje živil,« ob sprehodu po razstavi pripoveduje Anja Poštrak. Če so prvo leto vojne polja zaradi odsotnosti moških ostala neobdelana, so kasneje za delo poprijele ženske in otroci. Na ogled je tipična ženska delovna obleka tistega časa.

Postavile so razstavo V roki puškica, doma pa ljubica: oblikovalka Tjaša Štempihar in zgodovinarki Barbara Kalan in Anja Poštrak. / Foto: Tina Dokl

Primanjkovalo je kovinskega denarja, zato so natisnili bankovce za dve kroni, ki so veljali za drobiž. Tak na pol pretrgan bankovec je torej veljal dvakrat po eno krono. Dve na dvakrat po eno krono lahko »razdelite« tudi sami na razstavi. Vojska je za svoje potrebe po vaseh odvzemala cerkvene zvonove, ki so jih nato pretopili v topove. V cerkvenih kronikah je moč zaslediti zanimive zapise na to temo.

»Medtem ko je zaledje delalo za fronto, pa so informacije v obratni smeri prihajale pod močno cenzuro. Članek, ki je poročal, da je naša vojska izgubila dvesto vojakov, je bil izbrisan, cenzuro pa je preživel tisti, ki je poročal, da naši počasi, a uspešno napredujejo. ''Zelo trpim in sem lačen,'' prav tako ni šlo skozi, zato pa je bilo primerno poštno sporočilo vojaka s fronte: »Zdrav sem in dobro se mi godi,''« pove Barbara Kalan. Kar je bilo domačim dovolj, saj so tako vsaj vedeli, da je njihov mož, sin, brat še živ. K pozitivni morali so spodbujale tudi propagandne razglednice, tik za fronto so v kinodvoranah vrteli filme o zmagah. Še eden izmed številnih izvirnih oblikovalskih prijemov Tjaše Štempihar je pogled skozi cenzuro – pogledamo skozi majhno luknjico v zadnjo sobo, v kateri vidimo resničnost – fotografije padlih vojakov, razstavljene osebne predmete, fotografije mrtvih konj, kupe vojaške opreme ob cestah ...

Cesarjeva terenska postelja

A še preden zares vstopimo v sobo, ki nakazuje padec fronte in umik italijanske vojske iz soške doline, nas muzealki povedeta skozi zadnjo, odločilno 12. ofenzivo na soški fronti, imenovano tudi čudež pri Kobaridu. Z lahkoto nas prepričata, da niti ni šlo za čudež. Avstroogrski vojski so se pridružili Nemci, oboji skupaj pa so se zelo dobro pripravili na bitko. V dobrem mesecu je v Posočje na dan peljalo povprečno sto vlakov. Skupaj so opremo iz zaledja na položaje skozi Ljubljano prepeljali z 2445 vlaki. V tem času se je prebivalstvo v zaledju podvojilo. Ob podatkih, ki pričajo o pripravah, so predstavljene tudi uniforme vseh treh udeleženih vojska. Prava redkost je na primer nemška pilotska uniforma, zagotovo pa je eden izmed najbolj zanimivih predmetov zložljiva terenska postelja cesarja Karla I., ki si je v naše kraje prišel ogledat priprave na ofenzivo. Spoznamo nekatere vojskovodje, tudi znamenitega Svetozarja Borojevića von Bojno.

Največja soba nam postreže s podatki o soški fronti in treh bitkah v letu 1917 s poudarkom na zadnji, 12., in tako imenovanem preboju pri Kobaridu. Bitka se je začela 24. oktobra, še isti dan je bil Kobarid avstrijski, v treh dneh so Italijane potisnili do reke Tilment, konec decembra pa se je fronta ustavila daleč v notranjost Italije na reki Piavi. Soba v rdeči barvi in s trikotnimi oblikami simbolizira bitko in visokogorsko področje, kjer so potekali boji. Izraz Caporetto (Kobarid) je za Italijane še danes sinonim za popoln poraz – s to besedo so na primer označili nedavno neuvrstitev nogometašev na svetovno prvenstvo prihodnje leto.

Sledi soba, ki nas nekako navdaja z duhom tistega, kar je ostalo od soške fronte, hkrati pa je z različnimi predmeti predstavljeno življenje vojakov na fronti. Predmete sta avtorici zbrali v različnih muzejih, več kot sto jih je za razstavo posodil Srečko Rože, ki ima v Lokvi zasebni Vojaški muzej Tabor.

V izteku nas Kranjčane avtorici »pocrkljata« še z dogajanjem v Kranju leta 1917. Zgovorne fotografije, kopica zanimivih podatkov, med drugim tudi dnevnik Fanike Jugovic, nas v zaključku privedejo k razmisleku. Leta 1917 je občina Kranj postavila tako imenovani brambni ščit z namenom, da vsak, ki je v sklad za vojne sirote prispeval nad sto kron, lahko vanj zabije žebelj. Svoj žebljiček v »brambni ščit« lahko zabijemo obiskovalci. Brez prispevka, dovolj bo le, če s tem na simboličen način posredujemo svoje mirovno sporočilo proti vojni. O tem govori tudi zadnji citat, ki so nam ga namenile snovalke razstave – V vojni ni nič dobrega, razen njen konec.

Muzealski tandem Barbara Kalan in Anja Poštrak sta pripravili odlično razstavo, pomemben prispevek je dodala tudi oblikovalka Tjaša Štempihar. Nekatere njene interakcijske intervencije nam razstavo naredijo še bolj doživeto. Kot dodatek k razstavi, lahko bi bilo tudi obratno, so Barbara, Anja in Tjaša pripravile zajeten razstavni katalog, lahko bi rekli kar knjigo na 184 straneh z 229 fotografijami. Preden se lotite branja, pa se na Ta veseli dan kulture, v nedeljo, 3. decembra, ob 16. uri oglasite v gradu Khislstein. Po razstavi vas bosta vodili avtorici.

V sobi desete, enajste in dvanajste soške bitke

Iz dveh kron lahko naredimo dva »kovanca« po eno krono.

Domoljubni kotiček – »realno« stanje na fronti s cenzuro?

Na robu

Miranova zgodba, 4. del

Kot odvržena prtljaga

Milena Miklavčič

usode

»Dedec se je samo nesramno režal in se vpričo mene igral s svojim onetom. Grde in nečloveške besede so mi strle srce. Zagrabil sem jokajočega sina in stekel z njim ven. Onadva pa sta se na ves glas smejala in se norčevala iz mene. Prvič, odkar sem se vrnil od vojakov, se je sin stisnil k meni in se me oklenil z ročicami. Takrat sem ugotovil, da ga imam veliko raje, kot sem sprva mislil. Nisem pa vedel, kaj naj storim. Naj babo hudičevo ubijem ali naj grem stran od nje?«

Miran je hitro spoznal, da je kot osel šel ponovno na led. Ženska me je prinesla okoli, ga je prešinilo. »Kaj pa, če je bila Sonja le hudobna in je otrok, ki se je še kar naprej drl, vendarle moj?« se je sam pri sebi spraševal. Nič kaj ni bil pri volji, da bi ponovno pospravil stvari v culo in šel drugam. Na otroka se je navadil, na Sonjo pa tudi.

»Nisem vedel, kaj naj storim. Dedec se ni nehal igrati z onetom, obrnil sem se, stopil do otroka in ga vzel v naročje. Milo se mi je storilo pri srcu, ko sem ga stisnil k sebi. Nehal se je jokati, objel me je z ročicami okoli vratu in mi rekel ata. Pritekle so mi solze, takšnih čustev, kot sem jih doživel takrat, nisem še nikoli poprej. Otroka sem oblekel in ga peljal v trgovino, kjer sem mu kupil liziko. Hvaležno se me je oklepal, četudi sprva ni vedel, kaj z liziko početi. Kazalo je, da jo je imel prvič v roki. Ko sva se vrnila, so bila vrata zaklenjena, vreča z mojim imetjem pa je ležala na pragu. Še enkrat sem pobožal sina ali ne-sina po laseh, ga poljubil na čelo in odšel. Niti ozrl se nisem. Pa kaj bi se? Sonja me je izpljunila kot smet,« nadaljuje, medtem ko nepremično strmi skozi okno. Grbanči čelo, sem in tja tudi kaj po tihem mrmra. Potrpežljivo čakam, da se ponovno oprime niti svoje zgodbe.

Meseci, ki so sledili, so bili prava drama. Spal je pod mostovi, na kozolcih. Odvisen je bil od dobrih ljudi, ki so mu dali nekaj hrane. Ni in ni mogel priti k sebi. Včasih se mu je zdelo, da ima privide. Potem pa je ugotovil, da se mu meša le zaradi lakote.

»Končno sem se toliko spametoval, da sem se vrnil v avtobusno podjetje, kjer sem bil zaposlen. Izplačali so mi plačo za pol meseca in mi predlagali, naj se pri njih ponovno zaposlim. Od hvaležnosti so se mi zasolzile oči. Odhitel sem do prve trgovine in si kupil kravato. Ne vem, zakaj točno kravato, a tako me je pičilo. Od podjetja sem dobil tudi manjše stanovanje, ki je bilo neopremljeno. Po treh mesecih ležanja na tleh sem vzel kredit za nekaj pohištva. Prav ponosen sem bil, ko sem ga dobil. Potem sem srečal Tončko. Neko drugo Tončko, ne tiste, kot sem jo nekoč. Našel sem jo ob železniških tirih. Stala je kot kup nesreče. Povedala mi je, da se hoče vrečo pod vlak zato, ker je nosečа z inštruktorjem. Delala je vozniški izpit, možakar, ki jo je učil, pa jo je že drugi dan zapeljal v gozd, kjer se mu je vdala. ''Ali se ne bo poročil s teboj?'' sem jo vprašal. Odkimala je. Menda je imel bolno ženo, za katero je moral skrbeti. Zasmilila se mi je v dno srca. Pa tudi že kar nekaj časa nisem bil z žensko. Malo nežnosti bi se mi prileglo, sem razmišljal. Odpeljal sem jo k sebi. Ko se je slekla, sem videl, da je je bilo že precej skupaj. Ulegla se je v posteljo, jaz pa sem si postlal na tleh. A me je sredi noči povabila k sebi. Malo nerodno mi je bilo, ko sem se onegavil z žensko, ki ji je nekdo drug zaplodil otroka. Zdelo se mi je, kot da naju otrok opazuje. S Tončko sva se kar dobro razumela. Nerodno je bilo le, ker ji nisem mogel ustreči, da bi se z njo poročil. Razjezila se je, ko sem ji povedal, da sem še zmeraj poročen z neko drugo. Napodila me je k Sonji. A sem prišel z dežja pod kap. Njen ljubimec jo je zapustil in spet me je želela prisiliti, da bi ostal pri njej. Moj tako imenovani sin me ni prepoznal. Ko me je zagledal, se je skril pod posteljo. Sonja se je razjezila nanj. Meni pa je povedala, da je otroka zadnji, ki ga je imela, ves čas tepel. Ostal sem pet dni, ki sva jih preživela v postelji. A mi seks z njo ni več dišal. Očitno tudi njej ne, saj je bila takoj pripravljena, da se ločiva.

Ko sem se vračal k Točki, me je bilo pošteno strah. Malo tudi zato, ker sem ''usekal plavega'' in bi me lahko vrgli iz službe. Niso me. Vseeno sem z njimi prekinil, saj je Tončka tako vztrajala. Bila je prepričana, da so sprevodniki kurbirji in pijanci. Dobil sem službo v mlekarni, kjer sem se naučil izdelovati sir. Delo mi je kar dobro šlo od rok, tudi plača ni bila slaba. Vso plačo sem izročal Tončki. Dejala je, da potrebuje denar za otroka pa za nov voziček, posteljico. Čeprav otrok ni bil moj, sem se ga začel veseliti. Neke noči je dobila popadke. Poklical sem šefa iz mlekarne, ki je imel fička. Malo je godrnjal, a je Tončko vseeno odpeljal v porodnišnico. Ne vem, kaj je šlo narobe, otrok se je rodil s carskim rezom. Ko sta s hčerko prišli domov, sem vzel dopust, da sem ji po najboljših močeh pomagal. Ni in ni bila zadovoljna. Ves čas me je zmerjala in komandirala. Ponoči, ko je otroče jokalo, sem vstajal, jo nosil sem in tja. Ona pa je spala, niti premaknila se ni, četudi sem jo poskušal predramiti. Spet sem šel v službo. Sodelavci so me zafrkavali. Zdel sem se jim trapast, ker skrbim za kukavičje jajce. Molčal sem in gledal v tla. Pojma niso imeli, kako sem hrepenel po ljubezni in družini. Ko sem se 15. maja vrnil z nočnega dela, je bilo stanovanje prazno. Tončka mi ni ukradla le pohištva, pobrala je tudi ves denar. Spet sem začel nova.

Nekoč me je pot zanesla v cerkev. Zavil sem v spovednico. Pogovor z župnikom mi je dobro del. Kar oddahnilo se mi je, ko sem vse grehe stresel na njegove rame. ''Vidim, da si dobrega srca,'' mi je rekel župnik. Namesto pokore mi je dal nalogo. Poznal je neko invalidko, tudi nosečo, ki so jo napodili od doma. Prosil me je, naj jo vzamem k sebi, dokler ne bo rodila. Že sem mislil ziniti, da nikakor, pa me je nekaj božjega ustavilo. Župnik jo je še isti večer pripeljal k meni. Suzana je bila res ena velika reva: precej močnega života, zelo je škilila, na nogi pa je imela zaradi sladkorne bolezni dve odprti rani, ki sta grozno smrdeli. Več mesecev se je tudi zdravila na Poljanskem nasipu. Gledala me je kot boga, jaz pa sem se počutil kot tisti, ki se prostovoljno uleže sredi ceste na tla, upajoč, da ne bo pripeljal noben avto. Živela sva kot brat in sestra. Rodila je hčerko, kot očeta so v rojstni list vpisali moje ime. Ni mi bilo prav, a sem bil tiho. Ko smo se vrnili iz porodnišnice domov, nas je pričakal Suzanin oče. Zapodil se je vame, me začel tepsti in brcati. V krvi sem obležal na tleh, Suzano pa je odvlekel s seboj. A se je čez nekaj dni vrnila. Objel sem jo in stisnil k sebi. Je bila to ljubezen? Pojma nisem imel. Skrbel sem zanjo in za hčerko, lepo smo se imeli. Po kakšnih sedmih letih je Suzana ponovno zbolela. Sledilo je več kot deset hospitalizacij, dvakrat je poskušala narediti samomor. Ljubil sem jo bolj kot samega sebe, zato sem ob vsem, kar se je dogajalo, nečloveško trpel. Kljub vsemu sem bil presrečen, da lahko izmeček, kakršen sem bil, občuti ljubezen. Hčerki sem bil oče in mati. Ni mi bilo lahko. A je otrok rasel kot konoplja, ves čas pa mi je tudi vračal ljubezen. Suzana ni nikoli več prišla k sebi. Zaprli so jo v zavod, meni pa so rekli, da je tako najbolje, ker bi lahko postala nevarna sebi in drugim. Hčerka je odšla po svetu, jaz pa sem ostal sam, bolan in betežen.«

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Franc Ziherl - Dimež, slavni kranjski rokovnjač

Peter Colnar

Seveda je danes lahko govoriti o enem najbolj slavnih kranjskih rokovnjačev Francu Ziherlu - Dimežu. Pred dvestotimi leti, rodil se je 2. decembra 1827 na Gorenji Savi pri Kranju, pa je bilo to še kako nevarno. Razpisane nagrade in vsa prizadevanja kranjskega glavarja Tomaža Poukerja niso odtehtale nevarnosti, da bi se na posestvu zgovornega pojavila ogenj in dim. Kranjski rokovnjači so bili neke vrste cigani, ki so se večinoma zadrževali na prostem (v gozdovih) in živeli v divjih zakonih. Kot berači so z ženami in otroki krožili po deželi in izsiljevali ljudi. Svoje žrtve so brezobzirno ropali in jim grozili z ognjem.

Franc Ziherl - Dimež je bil nezakonski otrok Jere Ziherl. Njeno domače ime je bilo Dimca. Pri oblasteh je bila zapisana kot ženska, ki ima najtesnejše zveze z rokovnjači. Dimežev oče naj bi bil Travnov Janez. Zanj je kranjski okrajni glavar pisal, da naj bi pripadal eni najstarejših gorenjskih rokovnjaških družin, Jero pa je omenjal kot njegovo priležnico. Možakar je po besedah kranjskega okrajnega glavarja s svojo lopovsko druščino ustrahoval celo Gorenjsko in še sosednje pokrajine.

Dimežev izvirni greh je bil v njegovem času pogosto vojaško dezerterstvo. Vojaško pravosodje je zaradi že zbranih dokazov primer prepustilo kranjskemu okrajnemu sodišču. Dimeža so oblasti obtoževale številnih kraj, vlomov, ropov in celo umora. Proces se je zavlekel v leto 1857, ko je bil obsojen na 18 let zapora. Kazen naj bi prestajal v Osijeku, vendar se je na veliko grozo kranjskega glavarja Paukerja že leta 1859 – seveda brez privoljenja oblasti –vrnil v gorenjske loge, kjer je nadaljeval svojo rokovnjaško dejavnost. Ob tem so Novice zapisale: »... bi pač bilo bolje, ako takih tolovajev, ki so ljudem strah in groza, ne morejo varno zapertih imeti, da bi jih poslali naravnost v kertovo deželo.«

Požigi, kraje in ropi so bili na dnevnem redu. Spet se je začel lov. Tokrat je policija za pomoč pri prijetju Dimeža za plačevanje informacij odobrila tristo goldinarjev, vendar do točnih podatkov o Dimeževih trenutnih skrivališčih nišo prišli. Kmetje so se bali, da bi jim tolovaj zažgal hišo, če bi ga naznanili. Med velikim pogonom pa so se v Kranju začeli vrstiti podtaknjeni požari. Seveda so jih vsi pripisovali grozovitemu rokovnjaču. Ogenj oziroma dim pa je bil nazadnje usoden tudi za Dimeža. In sicer se je 21. januarja 1862 zadušil v opekarni v Trzinu. Že mrtvega so načeli plameni. Novičar je stvar komentiral: » ... da je unidan v cegelnici dim zadušil Dimeža, glasovitega roparja ...«

Zanimivi Gorenjci in dogodki tedna iz dežele Kranjske:

- **Na Dunaju se je 28. 11. 1915 rodil gozdar Ciril Kafol. Umrl je 19. 12. 1988 na Jesenicah.**
- **Dne 28. 11. 1926 je bil Tržič z odlokom proglašen za mesto.**
- **V Preboldu se je 30. 11. 1872 rodil doktor znanosti, kritik, literarni zgodovinar, mecen, pravnik, prevajalec in publicist Fran Vidic. Leta 1933 je postal načelnik kamniške Meščanske korporacije, leta 1936 pa član banovinskega sveta za kamniški okraj. Skupaj s 25 talci (večinoma Kamničani) je bil 31. 1. 1944 ustreljen kot povračilo za likvidacijo sodelavca gestapa.**
- **V Planini pri Postojni se je 2. 12. 1868 rodil skladatelj Oskar Dev. Deloval je kot sodnik v Škofji Loki, Kranju in Mariboru ter tam vodil zbore.**
- **V Vrbi na Gorenjskem se je 3. 12. 1800 rodil slovenski pesnik dr. France Prešeren.**

Voščene lutke

Alenka Bole Vrabec

mizica, pogrni se

Najbolj so znamenite tiste, ki jih najdemo v muzejih Madame Tussauds. Vsak muzej ima svoje značilnosti glede na zgodovinske osebe, priljubljene junakinje in junake iz sveta filma, glasbe, gledališča in športa, pri čemer je treba dodati tudi kabinete groze ... Nam je najbližje mesto Dunaj, kjer so muzej voščenih lutk odprli 2011, najdemo pa ga v bližini Velikega kolesa. Kdo je pravzaprav bila ta madame Tussaud, kiparka v vosku?

Dva meseca pred njenim rojstvom je v bitki padel njen oče, vojaški poveljnik iz Alzacije. Na svet je prijokala Anna Marie Grosholtz v Strassburgu, poznavalci pa si niso edini, ali je bilo to 1., 7. ali 12. grudna. Pisalo se je leto 1761. Mati se je odselila v Bern in postala gospodinja v hiši zdravnika in oblikovalca voska Philippa Curtiusa. Curtius je bil znan kot sijajen mojster voščene plastike, saj je za lastne potrebe izdeloval voščene telesne organe. Ko se je odselil v Pariz, je kmalu za njim, leta 1767, odšla tja tudi mati Anne Marie. Curtius je kmalu opazil, kako nadarjena je Anne Marie za oblikovanje voska. Stara sedemnajst let je naredila podobo filozofa Voltaira. Postala je učiteljica sestrične Ludvika XV., imela naj bi stanovanje v Versaillesu in v vosku oblikovala številne glave iz kraljeve družine. Po izbruhu francoske revolucije ni bilo več plemiških naročnikov. Morala je delati posmrtne maske glav, ki so padale pod giljotino. Curtius je leta 1794 umrl in ji zapustil zbirko voščenih predmetov, ki jo je dopolnila z lastnimi figurami. Poročila se je z inženirjem Tussaudom, ki pa je bolj pil kot delal, in sinova Joseph in François, rojena 1798 in 1800, sta bila odvisna od materine spretnosti. Iz Anglije je dobila vabilo Paula Philidorja, čarodeja in mojstra za fantazmogorije, ga sprejela in odšla na pot z dveletnim sinom, manjši je ostal pri očetu.

Zaradi Napoleonovih vojn se ni mogla vrniti v Francijo. Triintrideset let je s svojimi lutkami romala po Angliji, Škotski in Irski, dokler s pomočjo obeh sinov leta 1835 v Londonu ni odprla lastnega muzeja. Stara je bila triinsedemdeset let, ko so Londončani drli na Baker Street. Krhka, majhna rjavolaska z železno voljo je dala na ogled tudi voščene glave morilcev in posiljevalcev, skratka srh vzbujajoče vzdušje je neustavljivo privlačilo Angleže. Napisala je svoje spomine in leta 1842 ustvarila zadnjo mojstrovino, samo sebe v naravni velikosti. Leta 1850 je mirno umrla v spanju, potomci pa so nadaljevali njeno delo ... Če vas bo zamikalo, da bi delali figure v snegu, se nato lahko ogrejete brez alkohola ...

Punč iz mandarin

Za 4 osebe potrebujemo: *2 cimetovi palčki, 2 vrečki šipkovega čaja, 4–6 žlic medu, pol l soka mandarin, 1 ščep cimeta v prahu, krhlje mandarin za okras.*

Pol litra vode, ki smo ji dodali cimetovi palčki, zavremo. Vzamemo z ognja in damo v zavretek 2 vrečki čaja. Čez 5 minut vrečki odstranimo in prilijemo mandarinov sok. Še enkrat zavremo in dodamo ščep cimeta v prahu. Malce ohladimo in dodamo med. Punč prelijemo v ognjevzdržne kozarce, okrasimo s krhlji mandarin in ponudimo z domačimi kolački.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Parkeljni dandanes bolj kot svojo v ljudskem izročilu zapisano vlogo – prestrašiti poredne otroke, preden jih sveti Miklavž vseeno nagradi – svojo moč in vizualno kreativnost pokažejo na turističnih prireditvah, kot je bila na primer pretekli konec tedna v Ratečah. V veselje obiskovalcev, seveda. Veljalo bi razmisliti o poletni različici parkeljnov, da bi čez pol leta na državnozborskih volitvah prepoznali in v klešče prijeli tiste, ki so bili zadnja štiri leta poredni. I. K. / Foto: Primož Pičulin

V Čebelarskem muzeju v Radovljici ta čas ni videti pravih, živih čebel, a je v bogati muzejski zbirki kljub temu na ogled marsikaj zanimivega. Posebno najmlajši radi »gledajo« tudi z rokami, zato so zanje v muzeju pripravili veliko lutko čebele. Nekaterim je všeč, drugim se zdi, ker je enake barve kot prava, torej siva, malo premalo privlačna, nekateri pa se jo celo malce ustrašijo, čeprav ne piči ... M.A. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (410)

Umor Franca Ferdinanda

Miha Naglič

»Po vstopu skozi vrata taborišča, nad katerimi je bil napis Arbeit macht frei, so ju fotografirali, odvzeli vse osebne predmete in ju prisilili, da sta mirno stala, medtem ko so jima grobo ostrigli lase. Nato so ju gola postavili pod skupinske tuše in ju oblekli v črtasti uniformi. Max je moral nositi zelen trikotnik, ki je kazal, da je politični zapornik, Ernsta pa so označili z rdečim, kar je kazalo, da gre za navadnega kriminalca. Hitler je osebno določil, da za Hohenbergova fanta ne bo nobenih popuščanj. Kasneje je zadevo prepustil rajhmaršalu Hermannu Göringu, ta pa je naročil SS-oberfirerju Hansu Loritzu, ki je bil poveljnik taborišča, naj brata izloči iz oddelka za posebno obravnavo in naj za njiju uvede bivanje pod posebej težkimi pogoji. Max in Ernst sta se tako vsako jutro ob pol petih pridružila drugim zapornikom na velikanskem zbirnem mestu med barakami, kjer so jih SS-ovski oficirji poimensko klicali in razdelili v posamične skupine. Taborišče je bilo obkroženo z električno bodečo žico, ki je povezovala stražne stolpe s strojničnimi gnezdi. Max in Ernst sta bila vedno pod posebnim nadzorom, saj so zaporniške oblasti sledile Hitlerjevim navodilom po posebno poniževalnem ravnanju. Njuni dnevi so minevali ob praznjenju vojaških stranišč. Da bi ju posebej ponižali, so ju kot vola vpregli v lesen voz in ju pretepali med vožnjo od barake do barake. Za praznjenje stranišč sta morala uporabljati posebne žlice, SS-ovci pa so ju pri tem izzivali in metali kamenje, tako da jima je smrdljiva brozga pljuskala v obraz. Pri tem pa so se jima rogali s klicanjem 'vaša cesarska visokost'. Podobno kot drugi zaporniki sta bila deležna minimalnih obrokov hrane, spati pa sta morala na lesenih posteljah brez odej ...« (Str. 262)

Tako so v taborišču Dachau ravnali s sinovoma staršev, ki sta umrla v sarajevskem atentatu. Umor Franca Ferdinanda in njegove žene Zofije je spremenil vse: bil je povod za največjo svetovno vojno dotlej, v njej so razpadli habsburški, ruski in otomanski imperij, usodno je vplival na mnoge narode in na življenja posameznikov, tudi sinov slovitega Habsburžana. Dragocenost te knjige, ki je odlično branje, pa je predvsem v tem, da našega nekdanjega prestolonaslednika prikaže v drugačni, boljši luči. Kot moža, ki se je poročil po lastni izbiri in iz ljubezni, ki je imel bolj napredne pogleде na svet kot njegov ostareli stric Franc Jožef, a mu ni bilo dano, da bi jih uresničil ...

Greg King in Sue Woolmans, Umor Franca Ferdinanda, prevedla Martin Pišlar in Robert Štrucl, Orbis, Ljubljana, 2017, 348 strani

SONČKI SPET GRELI

S koncertom Sončki dobrote so v Železnikih zbrali več kot dva tisoč evrov za naglušnega dečka Gala. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano na Češnjici, je uživalo v glasbenih in plesnih nastopih ter skečih.

Ana Šubic

Dvorana na Češnjici v Železnikih je minulo soboto gostila tradicionalni, že 9. dobrodelni koncert Sončki dobrote. Priredila ga je istoimenska skupina, ki odslej deluje kot sekcija KUD France Koblar Železniki, kar ne preseneča, saj so jim njegovi člani vedno pomagali pri izvedbi koncertov in prispevali za njihove dobrodelne akcije. »Organizatorji smo bili enotni, da je bil to eden boljših koncertov, če ne celo najboljši. Dvorana je bila polna, obiskovalci, bilo jih je okoli 230, pa navdušeni nad programom,« je dejala članica sekcije Sončki dobrote Majda Tolar. Zadovoljni so bili tudi z izkupičkom, saj so s prostovoljnimi prispevki zbrali 2100 evrov, ki jih bodo namenili močno naglušnemu osemletnemu Galu iz Železnikov. Organizatorji so bili hvaležni tako darežljivim obiskovalcem kot tudi vsem nastopajočim, ki so se v celoti odrekli honorarju. Koncert je sicer skupna zamisel skupine Sončki dobrote in njihovih prijateljev iz Pivke – Seksteta Sonček, ki ga tokrat zaradi zadržanosti nekaterih članov ni bilo med nastopajočimi.

Hribovska banda iz Davče / Foto: Andrej Tarfila

Koncert je začela Hribovska banda, skupina mladih fantov iz Davče pod mentorstvom Marka Bevka. Fantje, ki jih družita prijateljstvo ter veselje do igranja kitare in petja, so predstavili prvo lastno skladbo, ki so ji dali naslov Hribovska banda, nato pa so skupaj z dvema davškima dekletoma zaigrali še skeč o ljubezenskih težavah. Obiskovalci so bili nad mladimi iz Davče zelo navdušeni, nasmejali pa so se tudi članicama KUD France Koblar, ki sta v svojem skeču dali vedeti, da tudi v starosti ne gre brez takih in drugačnih težav.

V programu, ki je trajal skoraj dve uri, so sicer prevladovale glasbene in plesne točke. Nastopili so: Moška vokalna skupina Cerkljanski zven, kitarski Duo Jasa, ki ga sestavljata glasbenika in življenjska sopotnika Monika Breuss in Luka Vehar, ter Folklorna skupina KUD Mali Vrh Nemilje - Podblica s spletom gorenjskih plesov Tramplan. S tremi vižami, med njimi sta bili dve narečni, so se predstavili Raubarji, ki so sicer redni gostje na škofjeloškem večeru narečnih viž. Navdušili so še Veseli Begunjčani, ki so v družbi ostalih nastopajočih z Avsenikovo Planico tudi sklenili tokratni dobrodelni koncert.

Folklorna skupina KUD Mali Vrh Nemilje - Podblica / Foto: Andrej Tarfila

Raubarji nameravajo v kratkem izdati prvi album.

Med navzočimi sta bila tudi Kristina Klaneček in Jože Gergar, domačina, ki so jima pomagali z lanskim koncertom in sta se ob tej priložnosti zahvalila za pomoč. Z zbranim denarjem so s pohištvom opremili stanovanje, v katero sta se preselila zaradi Kristinine invalidnosti.

Na prireditvi pa so bili tudi stari starši in nekateri drugi sorodniki dečka, ki mu bodo namenili letošnji izkupiček. Kot je zapisala njegova mati, bo denar namenila za premagovanje ovir na poti v Galovo samostojno življenje, za dodatne terapije in tehnične pripomočke, ki bodo njegov svet tišine naredili prijaznejši in predvsem bolj razumljiv.

Rojstnodnevna zabava še v radijskem studiu

Po sobotnem praznovanju pri Avseniku v Begunjah so na Radiu Gorenc minulo sredo, prav na 55. obletnico začetka delovanja, pripravili še rojstnodnevno zabavo v studiu. Med 6. in 17. uro so gostili več kot deset ansamblov, skupaj torej več kot sto gostov. Čeprav imajo nov veliki studio, je ta vseeno pokal po šivih. Na 55. rojstni dan so jih obiskali Gadi, Ansambel Saša Avsenika, skupina Flirrt, Čuki, Andrej Šifrer, Trio Šubic, Tone Košmrlj, ansambel Lunca ..., ki so peli in igrali v živo, humoristu Boštjanu Megliču - Peški pa se je v Jutranji peškariji pridružila Lucija Ćirović.

Foto: arhiv Radia Gorenc

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.
Naročniki Gorenjskega glasa, izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: ***040 514 975***
Gorenjski Glas
www.gorenjskglas.si

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Spraševali se boste, le kje ste naredili napako. Drobne stvari so najbolj skrite in najbolj bolijo. Vse skupaj morate vzeti za izkušnjo, iz katere ste se nekaj naučili. Nihče ne bo tako dobro poskrbel za vas kot le vi sami. Tako je.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Že nekaj časa se ukvarjate z enim in istim vprašanjem. Dobro veste, kdo pozna odgovor. Zberite pogum in nikar ne odlašajte, saj čas hitro mineva. Zima vam prinaša zelo veliko lepega na vseh področjih. Škoda vam je čisto vsake minute.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Priložnost je življenje zdaj in ta trenutek. Ne čakajte predolgo v iskanju včerajšnjega dne. Pred vami je več različnih zmag, tudi v ljubezni in financah. Pri obdarovanju ne smete pozabiti na nekoga, ki mu veliko pomenite.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Pred vami so ugodne spremembe, zaradi katerih se bo tudi spremenilo vaše finančno stanje. Obeta pa se vam tudi večje presenečenje, ki ni povezano z vašimi ambicijami. Prijatelji vas bodo žal razočarali. Zakaj je to potrebno, se ne boste spraševali.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Vso slabo voljo in negativne misli boste zavrgli in boste vnaprej pripravljeni samo na dobre stvari in sprejemali samo tisto, kar bo vam osebno odgovarjalo. Povabljeni boste na zabavo, nikar ne iščite nepomembnih izgovorov.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Pri financah bodite tokrat bolj pazljivi, da po nepotrebnem ne ponovite starih napak. Dobili boste cel niz dobrih novic in sporočil ter se že vnaprej veselili zmag. Večkrat boste presenečeni. Kmalu ne boste več žalostni in osamljeni.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Imeli boste nekaj finančnih težav, ki pa vam jih bo uspelo ugodno rešiti že do sredine tedna. Na osebnem področju se boste počutili malce osamljeno, čeprav vam družbe ne bo manjkalo. Z nakupom, ki ga imate v načrtu, boste več kot zadovoljni.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
Odločili se boste za večje spremembe v svojem življenju in naredili velik korak za uresničitev svojih želja in pričakovanj. Radi ste čakali, da so se drugi odločali namesto vas, a zato bili tudi za marsikaj prikrajšani. Presenečeni boste.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Cel teden in še naprej vas bo obkrožala dobra, pozitivna družba in počutili se boste sprejetega, kar vam bo precej dvignilo osebnega duha, ki je že kar predolgo stal v senci. Delovno boste kmalu izpregli in se posvetili zgolj sami sebi.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Začele se vam bodo dogajati dobre stvari. Ker ste po naravi nejeverni, boste kar nekaj časa v dvomih, a dejstva bodo tista, ki vas bodo končno prepričala. Presenečenje vas čaka na delovnem mestu. Spoznali bodo vaše vrednote.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Pozornost ste posvečali nepomembnim stvarem, zato ste izgubili občutek, kaj je pravzaprav tisto, kar si želite. K sreči niste veliko zamudili in imate še čas, da popravite zamujeno. V koncu tedna se boste razdajali, kar vam bo čisto všeč.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Končno vam bo uspelo umiriti vaše misli in s tem boste dobili veliko svetlejši pogled v prihodnost. Ob koncu tedna boste prijetno presenečeni. Res, da se ljubezen lahko dobro skriva, a slej ko prej bodo čustva eksplodirala.

TA JE DOBRA

Jaz imam, ti pa nimaš
Janezek se hvali sošolki: »Mi imamo pa nov avto, vi pa ne.« Ta, doma s kmetov, mu noče ostati dolžna: »Mi imamo pa nov traktor, vi pa ne,« reče deklica, prepričana, da je ne more premagati.
Tako se nekaj časa gresta, kdo kaj ima in česa nima, nakar se Janezek domisli: »Jaz imam pa lulčka, ti pa ne.«
Dekle s kmetov se zamisli, nakar mu zabrusi: »Ko bom velika, jih bom imela, kolikor jih bom hotela, ti pa ne.«

Vse je v redu, samo nekaj ne »štima«
Pride Gorenjec k matičarju in vpraša, ali lahko spremeni ženino ime.
»Lahko. Ampak zakaj ni prišla kar žena?« vpraša matičar.
»Upokojila se je pred petimi leti, sedaj pa je še hudo zbolela in zato ni mogla priti.«
»Zakaj pa bi ji potem spremenili ime?«
»Kupil bi rabljen nagrobni spomenik in vse na njem ''štima'', samo ime ne.«

Ni se spomnil
Sedemdesetletnik je šel v posteljo z mladim dekletom. Pol ure po seksu se oglasi: »No, ali bova seksala ali ne!?«
»Saj sva ravnokar!« se začudi dekle.
»No, vidiš, kako nas v starosti zapušča spomin.«

Bo drugič prišel
Bolnik pride k zdravniku. Ta ga preiskuje do onemoglosti, na koncu pa reče: »Ne morem in ne morem odkriti, kaj vam je, ampak mislim, da je kriva pijača.«
Pacient odgovori: »Nič hudega, bom pa prišel, ko boste trezni.«

Blondinka
Zakaj si blondinka zazida obalo? Da je ne odnese na morje.

LAŽJI SUDOKU

9			6		1			
		6				5		
3	1		4	7	8		6	9
1	9			3			8	7
6	2			1			5	3
5	6		1	4	7		9	2
		9				4		
		1	2		9			

Rešitev:

9	4	2	6	5	1	7	3	8
7	8	6	9	2	3	5	4	1
3	1	5	4	7	8	2	6	9
1	9	4	5	3	2	6	8	7
8	5	3	7	9	6	1	2	4
6	7	8	1	4	9	5	3	2
5	6	9	8	1	4	7	3	2
2	7	9	3	8	5	4	1	6
4	3	1	2	6	9	8	7	5

TEŽJI SUDOKU

2		9			4	8		
								5
	1		3	7				4
	7		1					2
9								6
5					2		8	
3				6	8		4	
6								
		8	9			3		

Rešitev:

2	3	9	6	5	4	8	7	1
7	4	6	8	2	1	9	3	5
8	1	5	3	7	9	6	2	4
4	7	3	1	8	6	5	9	2
9	8	2	5	3	7	4	1	6
5	6	1	4	9	2	7	8	3
3	5	7	2	6	8	1	4	9
6	9	4	7	1	3	2	5	8
1	2	8	9	4	5	3	6	7

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravila P. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

DOGODKI V DECEMBRU:

Koncert
v okviru Stražiškega kulturnega tedna

Flavtistični, godalni, harmonikarski orkester
ter mladinski pevski zbor in 2. razred baleta
torek, 5. 12. 2017, ob 19.30, Šmartinski dom Stražišče

Božični koncert
Solisti in komorne skupine
četrtek, 7. 12. 2017, ob 19.00, Dvorana GŠ Kranj (Trubarjev trg 3)

"BOŽIČNI POTEP"
Flavtistični, godalni, harmonikarski,
kitarski in pihalni orkester ter mladinski pevski zbor
četrtek, 14. 12. 2017, ob 18.00, Slovenska filharmonija v Ljubljani
Vstopnice po 5,- € bodo na voljo od 4. 12. 2017 dalje
na Zavodu za turizem in kulturo Kranj, Glavni trg 2.
Ob 17.15 vabljeni na Kongresni trg v Ljubljani, kjer vas bodo
v božično vzdušje popeljali TUBA BOŽIČKI GŠ Kranj.

Slovenski TUBA BOŽIČ
sreda, 20. 12. 2017, ob 19.00, Glavni trg v Kranju

Božični gala koncert "BOŽIČ NA TRETJO"
Veliki simfonični orkester treh glasbenih šol:
GŠ Postojna, GŠ Ljubljana Vič - Rudnik in GŠ Kranj
četrtek, 21. 12. 2017, ob 19.00, Dvorana Grandis, Kongresni center Brdo
Brezplačne vstopnice si lahko zagotovite od 4. 12. 2017 dalje v tajništvu GŠ Kranj
in uro pred koncertom na info pultu KC Brdo.

VEČ INFORMACIJ NA WWW.GSKRANJ.NET

GORENJSKI GLAS	POJEDINA	JUDOVSKI DEMON POHLEPA	EKIPNI TEK S PREDAJO PALICE	HOKEJSKI PLOŠČEK	EVA LONGYKA	ZADNJICA	INO, INOCENC	NAŠ REŽISER ČEŠ. RODU (FRANTIŠEK)	GORENJSKI GLAS	ŽIVAHNO V GLASBI	PESNIŠKA OBLIKA	OTOČJE PRI NOVI GVINEJI / MATERIJA											
NAŠ HUMORIST (TONI)			25			19			PREROKOVALEC								1	OKOVJE, OKOV / RUSKI KNEZ					
OSTANEK IZ PRETEKLOSTI									MESTO V SRBIJI / REČNA RIBA			17							PRETEP / EGIPČANSKI BOG MESECA				
BIVŠA JUG. ROCK SKUPINA					PRIJAZEN ODNOS / STRAN KNJIGE								GLASBENIK SMOLAR		9		PONEVERBA / DERIVAT AMONIAKA						OPIS, OČRT
TONE FORNEZZI (VZDEVEK)				CONA, PREDEL / REKA V FRANCIJI				OBČINA V POKRAJINI TRENTO / MI, VI, ?			6		LIK IZ ROMANA VZHODNO OD RAJA	GRENAK NAPITEK / ARTHUR						JAZ (LAT.) / DOMAČE SUKNO		24	
MALIK					2	LOPATKA									POSNEMOVALEC / TOMI MEGLIČ		13						
NAJVEČJA ČLOVEŠKA ŽLEZA	30					FENIČANSKA BOGINJA LJUBEZNI					MALAJSKA POLOPICA			27					LUKA V JUŽNI ITALIJI				
AJAS				29		PIJAČA IZ GROZDJA					AMERIŠKI REŽISER (ROBERT)							SESTAVIL: F. KALAN	ANTIČNO IME REKE GUADIANE V ŠPANIJI		7		

GORENJSKI GLAS	PEGATKA	VOGALNIK	ZVITEK	TURKOV SOSED	TRAVA DRUGE KOŠNJE	SLAVKO OSTERC	TRDNOST	Z IKONAMI OKRAŠENA STENA V CERKVI	LOČEK	UMETNOST	
NAŠ PEVEC (B. G.)	14										
NAŠ DRAMATIK (I. T.)								26			
KOBILICA, KI SE SELI V TROPIH		10				ANGLEŠKA IGRALKA (DIANA) / PODSTREŠJE (NAR.)				4	
PISATELJICA PEROCI				BIVŠI FR. SMUČAR (MICHEL) / NESTROKOVNJAK		23			VEČJE GODALO	PASJA PASMA	
RADON			JADRANSKI OTOK / VZDEVEK GLASBENIKA BLAŽIČA								
KITAJSKA (STAR.)					TRPNIK / AMERIŠKA IGRALKA (TRACY)						
ČISTO PREMOŽENJE				8			TELOVADNA PRVINA / KOLESARSKA PLASTENKA				
GORENJSKI GLAS	VISOK KAMNIT SPOMENIK	JAPONSKO OTOČJE / PREGLEDNIK				SVITEK / BIVŠI AVST. SMUČAR (GUNTER)	22				
RIMSKI BOG SMRTI				VOJAŠKI ODPOSLANEC / TRAM					3		
GLAVNO MESTO SRBIJE	5							GIGANT, KOLOS	SLIKARSKA SMER SAMOUKOV	AFRIŠKI NAJEMNI VOJAK	
ERIKA VOUK			REKA POD MEŽAKLO / LEPOTNA RASTLINA			18					
OBRAZ			11		ENEJ (LAT.) / IZDELOVALEC OROŽJA			12			
UMETNOSTNI ZGODOVINAR CANKAR							FIGURA / VZDEVEK RADKA POLIČA				
PODVODNA NAVIGACIJSKA NAPRAVA						UREJENA MORSKA PLAŽA / NASILNEŽ				28	
TEKOČINA V OŽILJU		16		REŽISER VAVRA / GRŠKA ČRKA							
ASMODEJ CINIJA IMER RURIK VIERA	NASELJE POD JELOVICO	PEVKA SVETE / VRSTA PECIVA			21				PESNITEV MARJANA KOZINE	GRŠKI BOG NEBES	
KROŠNJAR / VZDEVEK ONASSISA							DEL TENIŠKE IGRE				
		20	EPOHA / OZIMNO ŽITO				PREDUJEM	LOUIS ESCOBAR / PESNIK KOVIČ		15	
				1	OKOVJE, OKOV / RUSKI KNEZ						
						PRETEP / EGIPČANSKI BOG MESECA					
GLASBENIK SMOLAR		9		PONEVERBA / DERIVAT AMONIAKA						OPIS, OČRT	
LIK IZ ROMANA VZHODNO OD RAJA	GRENAK NAPITEK / ARTHUR						JAZ (LAT.) / DOMAČE SUKNO		24		
		POSNEMOVALEC / TOMI MEGLIČ		13							
	27					LUKA V JUŽNI ITALIJI					
					SESTAVIL: F. KALAN	ANTIČNO IME REKE GUADIANE V ŠPANIJI		7			

Nagrade: 3-krat USB ključek in zvezek GŠ Kranj

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 13. decembra 2017, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

GLASBENA ŠOLA KRANJ, POŠTNA ULICA 3, KRANJ

DRUŽABNA KRONIKA

KRSTILI MAMUTOV FLANCAT

Na nedavnem Večeru ob krušni peči na Kokrici so krstili mamutov flancat. Na Brdu so gostili dobrodelni nogometni obračun med slovenskimi in avstrijskimi tenisači, med katerimi je bil tudi peti najboljši igralec na svetu Dominic Thiem. Dobrodelni pa so bili tudi na koncertu Klic dobrote.

Ana Šubic

V dvorani kulturnega doma na Kokrici je bilo minulo soboto spet živahno, saj je tamkajšnje turistično društvo priredilo že 18. Večer ob krušni peči. Na druženju so tudi letos prikazali stara kmečka opravila in ročna dela: robkanje koruze, pletenje, kvačkanje, klekljanje ... Mira Grošelj je znova cvrla odlične kvašene flancate, na letošnji prireditvi pa je to pecivo krstila za mamutov flancat. Mamut je namreč simbol Kokrice, saj so pred dobrimi 60 leti na Čukovem bajerju našli njegovo okostje. Obiskovalcem so postregli tudi s čajem in mamutovcem – žgano pijačo z zelišči. Z glasbo jih je razveseljevala skupina Suha špaga, za smeh pa so znova poskrbele Francka Rozman, Majda Krničar in Anica Rehberger. Tokrat so odigrale skeč o čarobnem studencu na planini, ki naj bi pomagal tudi hujšati ... V sklopu prireditve so podelili še priznanja za najbolj urejene hiše.

V nogometnem centru na Brdu pa so v soboto gostili posebno prijateljsko tekmo, saj so se v nogometu pomerili slovenski in avstrijski teniški igralci in trenerji. Kot kapetan in ustanovitelj avstrijskega nogometnega kluba 1. TFC je zaigral tudi peti najboljši igralec na svetovni teniški lestvici ATP Dominic Thiem, ki je na Brdu pritegnil veliko pozornosti. V slovenskem teniškem nogometnem klubu Fantazisti so poleg kapetana Grega Žemlje zaigrali še številni drugi Gorenjci: Matjaž Pogačnik, Žiga Janškovec, Gal Brzin, Iztok Kukec, Žiga Ravnik in Tomaž Burian Strel. Zmagali so Avstrijci s 3:1, gol za Fantaziste je z enajstih metrov zadel Žemlja. Srečanje, ki je kljub slabemu vremenu privabilo blizu tristo gledalcev, je imelo tudi dobrodelno noto, saj so za mladega perspektivnega tenisača Blaža Vidoviča s Ptuja zbrali 600 evrov.

Dobrodelni pa so bili tudi na že 27. dobrodelnem koncertu Klic dobrote, ki je dvorano Golovec v Celju pa tudi pred televizijske in radijske sprejemnike ponovno privabil ogromno ljudi, ki jih ni vseeno za družine v stiski. Ob spremljavi Orkestra slovenske vojske so nastopili Omar Naber, Modrijani, Trio Vivere, Katrinas, Eva Hren, Majda Petan, Elena Dobravec, Oto Pestner, Gašper Rifelj, Nuša Derenda, Klemen Torkar in David Jagodic ... Z darovi na koncertu in neposrednimi nakazili so za družine v stiski do včeraj zbrali več kot 191 tisoč evrov. Sredstva bodo zbirali še do konca leta na telefonski številki 01 300 59 60 in na www.karitas.si.

Foto: Primož Pičulin

Večer ob krušni peči je popestrila tudi Suha špaga.

Mira Grošelj z mamutovim flancatom / Foto: Primož Pičulin

Dominic Thiem, peti najboljši tenisač na svetu, je pritegnil veliko pozornosti. / Foto: Primož Pičulin

Kapetan Fantazistov Grega Žemlja (na sredini) z Blažem Rolo in Aljažem Bedenetom / Foto: Primož Pičulin

Med povezovalci dobrodelnega koncerta Klic dobrote sta bila tudi Ida Baš in Janez Dolinar. / Foto: Tatjana Splichal

Za družine v stiski so nastopili številni glasbeniki, tudi tenorist Klemen Torkar iz Zgornjih Gorij. / Foto: Tatjana Splichal

VRTIMO GLOBUS

Princ Harry zaprosil igralko

Britanska kraljeva družina je oznanila zaroko princa **Harryja (33)** in igralke **Meghan Markle (36).** Ob tej priložnosti sta posnela prve uradne fotografije, na kateri je viden tudi diamantni prstan, oblikovan posebej zanjo. Par, ki je skupaj več kot leto dni, se bo poročil maja prihodnje leto na Windsorskem gradu. Meghan je že sporočila, da se poslavlja od igralske kariere. Po poroki se bo namreč v celoti posvetila dobrodelnim projektom.

Zvezdnica se je fizično lotila moža

Zvezdnica serije Glee **Naya Rivera (30)** je bila aretirana zaradi nasilja nad možem, igralcem **Ryanom Dorseyjem (34).** Kot poročajo tuji mediji, ga je udarila v obraz, kar naj bi dokazovali tudi video posnetki. Incident se je zgodil vpričo njunega dveletnega sina Joseyja. Igralka je bila proti vplačilu varščine že izpuščena na prostost. "Prosim, da spoštujete našo zasebnost. To ni resničnostni šov, temveč naše življenje," je izjavil Dorsey.

The Rock je živel v revščini

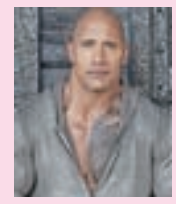

Težki časi iz otroštva so razlog, da igralec **Dwayne Johnson (45) - The Rock** danes še bolj ceni vse, kar ima. "Včasih si nismo mogli privoščiti zahvalne večerje in smo molili, da bi nas kdo povabil k sebi. Prebrodili smo te čase in danes smo velika, ljubeča, malce nora, hvaležna družina," je na Instagramu zapisal Dwayne. Pri petindvajsetih si je ustvaril ime v borilnih veščinah, kasneje pa postal igralec.

Miley Cyrus (še) ni noseča

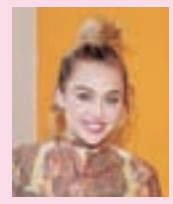

Pevka **Miley Cyrus** je zanikala govorice o nosečnosti. "Nesramnost. Nisem noseča. Pojedla sem preveč tofu-purana," je sporočila Miley. Govorice so se pojavile ob objavi fotografije, na kateri pozira v nenavadni pozi in se drži za zaobljen trebušček. Pevka je bila navdušena nad mavrično ogrlico in šopkom njenega zaročenca Liama Hemswortha.

Ines Kolarič je štirinajstletnica iz Kranjske Gore. Nedavno je sodelovala v izboru najbolj simpatične najstnice, ki ga prireja revija TOP! Za najstnike, ter se med več kot 120 dekleti prebila med dvanajst finalistk. Zase pravi, da je komunikativna, prijazna, zabavna, njen sanjski poklic je frizerka ali vizažistka. / Foto: arhiv organizatorja

NAGRADNA KRIŽANKA

GRAJSKI PREDDVOR

Sobota, 2. 12. in 9. 12., od 9. do 12. ure pred župnijsko cerkvijo
ADVENTNI SEJEM

Petek, 15. 12., ob 20. uri v kulturnem domu
Lucija Ćirović v monokomediji S TREBUHOM ZA KRUHOM

Sobota, 16. 12., ob 19.30 v župnijski cerkvi
Koncert a cappella gospel zbora BEE GEESUS

Nedelja, 17. 12., ob 16. uri v kulturnem domu
Muzikal za otroke MOJČIN LEPI SVET

Nedelja, 24. 12., ob 17.15 pred župnijsko cerkvijo
Božična igra NEBEŠKA MELODIJA

Ponedeljek, 25. 12., ob 16. uri
ob jezeru Črnava – Hotel Bor – Grad Hrib
POTOP BOŽIČNEGA DREVESCA

Torek, 26. 12., ob 14. uri ob jezeru Črnava
TEK BOŽIČKOV
Število udeležencev je omejeno, za prijavo pokličite 041 691 190 ali obiščite www.divji-zajci.si.

Sreda, 27. 12., od 10. do 11. ure v TIC Preddvor
Delavnica za otroke NOVOLETNI OKRASKI

Četrtek, 28. 12., od 10. do 11. ure v TIC Preddvor
Delavnica za otroke LJUBKI ANGELČKI

Zavod za turizem Preddvor | www.preddvor-tourism.si
Vsi dogodki so brezplačni.

Gorenjski Glas | šenkdesign | Pija

SPONZOR
MKL systems DVIŽNA VRATA
OPC Šenčur
www.mkl-systems.si

ZAVOD ZA TURIZEM PREDDVOR, DVORSKI TRG 3, PREDDVOR

SESTAVIL: F. KALAN

NAŠ PISATELJ (C. K.) — 15
NAŠA PESNICA (PAVLA)
NAŠ KEMIK (BALTAZAR)
OSKAR ČEPAN
ČISTOČA
BAJE-SLOVEC
KISLINA (LAT.)
PAPIRNATA KAPA

PREPROSTA JED IZ VEČ ŽIVIL — 10
GLAVNI URAD ALI SEDEŽ ČESA
NOVATOR
SODOBNIK KELTOV
PLAČA (STAR.)

NAŠ PEVEC (MARIJAN)
PRVI RIMSKI ZALOŽNIK
PREDUJEM

MATERIJA — 1
BUDISTIČNO SVETIŠČE
SOLATA ENDIVIJA

NORDIJSKA MORSKA BOGINJA
TEKMEC
ITAL. REŽISER (SERGIO)
GRADIVO IZ PESKA, CEMENTA IN VODE
EVROPSKA OTOČNA DRŽAVA

ALBERTO TOMBA — 11
LUPA
ZAČETNIK NA NOVEM PODROČJU
PAS PRI KIMONU
IDA KRAVANJA

AMERIŠKA IGRALKA (JENNIFER)
DRŽAVA V AFRIKI
IVJE

KRALJ GERMANSKIH SVEBOV
TILEN SKUBIC
AMERIŠKA KUNA

GORENJSKI GLAS — 6
NOVINARKA JAMNIK
JUDOV SIN
BESEDNA PREMETANKA
MALAJSKA BLAZNOST
KRONIKA, LETOPIS

IGRALKA FONDA — 4
SPOMLADI SEJANO ŽITO
SL. BIOLOG (RAFAEL)

PEVKA FRECE
DRŽAVA V AFRIKI
PROTEUS (STAR.)
SPOJINA ALKOHOLA S KISLINO
PŠENICA IN RŽ SKUPAJ, SORŽICA

JED IZ NADETEGA ZELJA IN MLETEGA MESA — 3
SIDRO
DODATEK K POGODBI

MARIO GALUNIČ
NAOČNIKI
PONUDNIK DELA NA AKORD
SLAVOJ ŽIŽEK
SILOVIT ORKAN

SOSEDJE IRANCEV
PASJA KOČA

KASTANJETE — 14
PISEC IDILIČNIH DEL
UREJENOST
REKA V ITALIJI

RIMSKI BOG LJUBEZNI
BRENKALO
NAŠ VIOLINIST (MILE)

GORENJSKI GLAS — 8
SIGNALNA NAPRAVA V KRIŽIŠČU
ŠVEDSKI PARLAMENT
MODEL VOZILA HYUNDAI
PEVEC BRUN
UMETNOST

DEL JEZDNE VPREGE
SULTANOV RAZGLAS
AMERIŠKI LEGVAN

PISATELJICA PEROCI
ŽENSKI ČEVELJ
FR. SLIKAR (PAUL)

NAŠ PEVEC (STANE) — 5
12
ANTIČNO RAČUNALO, ABAKUS
LOJZE SLAK
KOKOŠ, KURA

ALPINIST MAHKOTA — 9
AFRIŠKA ŽIRAFA
FILOZOFSKA BIT
ARTHUR

FRAN TRATNIK — 13
ZELIKA
BRITANSKA KOLONIJA V ŠPANIJI
RAZVOJNI STADIJ ŽUŽELK
ZMAGO ŠTIH

PRIREDITELJ

AMERIŠKI IGRALEC (CLAUDE)
BLAGO IZMETNE KVALITETE

ARIOVIST BAČAR MANCINI RAINS RIKSDAG
OPORNIK PRI PONTONSKEM MOSTU
BOGDAN NORČIČ
HOMERJEV EP

NAČIN PRIPRAVE KROMPIRJA — 7

PISATELJ HANSSON
PENEČE SE VINO

SKAND. MOŠKO IME

GALERIJA V LONDONU

HRV. SKLADATELJ (KRSTO)

DEL STOPALA — 2

1. nagrada: dve vstopnici za ogled komedije v Kulturnem hramu Cerklje. Podarja Zavod Smejmo se
2. nagrada: dve pici, ki ju podarja Picerija Gorski privez, Preddvor
3. nagrada: praktični nagradi , ki ju podarja Zavod za turizem Preddvor

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 13. decembra 2017, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7	
8	9	10	11	12	13	14	15

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 2. 12.
21.10 SLOVENIJA, AVSTRALIJA IN JUTRI VES SVET
20.20 24 UR DO SMRTI
13.00, 15.05, 18.15 ČUDO
17.10 OČKA PROTI FOTRU 2
19.00 UMOR NA ORIENT EKSPRESU
13.45, 16.00 KOKO IN VELIKA SKRIVNOST, sinhro.
16.20, 21.10 UMOR NA ORIENT EKSPRESU
14.30, 17.00 KOKO IN VELIKA SKRIVNOST, sinhro.
13.30, 16.00 KOKO IN VELIKA SKRIVNOST, 3D, sinhro.
13.30 MALI BIGFOOT, sinhro.
18.40, 22.25 POREDNE MAME 2: BOŽIČ

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 2. 12.
17.40 SLOVENIJA, AVSTRALIJA IN JUTRI VES SVET
18.30, 20.30 24 UR DO SMRTI
14.20, 16.30 MEDVEDEK PADDINGTON 2, sinhro.
14.00, 15.25, 18.50 ČUDO
19.30, 22.00 LIGA PRAVIČNIH
20.50 LIGA PRAVIČNIH, 3D
20.00, 22.10 OČKA PROTI FOTRU 2

LINHARTOVA DVORANA , RADOVLJICA

Petek, 1. 12.
20.00 MLADI KARL MARX

Sobota, 2. 12.
17.30 KOKO IN VELIKA SKRIVNOST, 3D, sinhro. (predfilm: Ledeno kraljestvo: Olafova prigoda)
20.00 SLOVENIJA, AVSTRALIJA IN JUTRI VES SVET

Nedelja, 3. 12.
17.00 KOKO IN VELIKA SKRIVNOST, sinhro. (predfilm: Ledeno kraljestvo: Olafova prigoda)
19.00 MLADI KARL MARX

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Sobota, 2. decembra
10.00 Ljudska/Petra Stare: TAKE LJUDSKE (v dvorani PGK, matineja)
19.30 Ferdinand von Schirach: TEROR (v dvorani PGK, javna generalka)

Nedelja, 3. decembra
19.30 Ferdinand von Schirach: TEROR (v dvorani PGK, premiera)

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA

Sobota, 2. decembra
20.00 SNEGULJČICA IN 7 GREHOV (umetniška konstelacija)

Nedelja, 3. decembra
19.00 JASNA STVAR

Strah vas bo do kosti

Če si želite »doze« adrenalina in strahu, morate v Hišo strahov v Kranju. Tam vam bo sledil psihiater Dr. Groznik in vam zastavljal razne naloge. Če jih ne rešite, ste »obsojeni« na tavanje po sobanah.

Maša Likosar

Kranj – Hiša strahov se nahaja v sto let stari hiši na Cesti talcev v Kranju. Eden izmed solastnikov in vodja projekta Janez Prosen pravi, da so se iz Ljubljane premestili v Kranj zaradi mnogo boljše lokacije in prostorov, ki so že sami po sebi srhljivi. Hišo, v kateri straši šele približno en mesec, obiskujejo ljudje iz vse Slovenije, prihajajo pa tudi tujci.

In kako v Hiši strahov poteka najbolj strašljiva izkušnja? Najprej obiskovalci dvajset minut gledajo virtualne grozljivke s 3D-očali. Vsak kratki filmček je bolj strašljiv. Zadnji izmed njih jim predstavi Dr. Groznika – psihiatra, ki je duševno neuravnovešen in blazen in ki zdravi svoje paciente na obskurne načine. Ko obiskovalci snamejo virtualna očala, se začne akcija. Nastopijo živi igralci, študentje AGRFT-ja, ki jih lovijo in strašijo po vsej hiši. Igralci se jih dotikajo, zato je izkušnja še bolj realna. Grozljivi zvoki, kriki, jok, zvok kladiva, srpa, verig. Po hiši vlada tema, le medli odsevi sveč jim kažejo pot. Zvočni efekti in dimna zavesa napravijo kuliso skrajno srhljivo. Dr. Groznik obiskovalcem postavlja naloge, želi jih zvabiti v svojo kletko. V hiši morajo najti njegove žrtve in jih rešiti.

Blaž in Tina Erčulj ter Nina Nečimer iz okolice Kranja so dobro prestali Hišo strahov. Povedali so, da jim je bilo v hiši fantastično, a jih je bilo strah. / Foto: Maša Likosar

Janez Prosen pravi, da bodo hišo razširili, organizirali pa bodo tudi tematske večere ob posebnih priložnostih, kot za noč čarovnic, miklavževanje in valentinovo.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630
TOPOLŠICA: 4. 12.; **BOŽIČNI RADENCI:** 26. - 28. 12.; **SILVESTROVANJE TERME TUHELJ:** 30. 12.–2. 1. 2018. **www.rozmanbus.si.**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Pogovor o Martinu Kojcu in Janezu Premku

Cerklje – Danes, v petek, 1. decembra, bo ob 19. uri v Borštnikovi hiši v Cerkljah tekel pogovor o dveh modrecih – Martinu Kojcu in Janezu Premku, njuni duhovni zapuščini in povezanosti s številom sedem. V nedeljo, 3. decembra, pa si lahko od 10. do 18. ure v okviru projekta Ta veseli dan kulture brezplačno ogledate vsebine Borštnikove rojstne hiše.

Predstavitev knjige Pod gorami

Preddvor – Jutri, v soboto, 2. decembra, bo ob 19. uri v glasbeni učilnici Osnovne šole Matije Valjavca Preddvor predstavitev knjige Pod gorami – Folklorne in spominske pripovedi iz krajev pod Dobrčo, Kriško goro, Storžičem in Krvavcem.

Pokukajmo v špajzo

Adergas – Danes, v petek, 1. decembra, bo ob 19. uri v dvorani v Adergasu družabna prireditev Pokukajmo v špajzo. Z dobrotami bodo sodelovale gospodinje iz vasi pod Krvavcem, v kratkem kulturnem programu pa bodo nastopili člani Kulturno-umetniškega društva Pod lipo Adergas.

Vinarji, Miklavževa tržnica in Odprta kuhna

Škofja Loka – Turistično društvo Škofja Loka vabi na 20. Srečanje z vinarji, ki bo v starem mestnem jedru Škofje Loke jutri, v soboto, 2. decembra, dopoldne. Vzporedno bosta potekali Miklavževa tržnica in Odprta kuhna. Nastopili bodo folkloristi, pevci ter narodno-zabavni ansambel Trio Šubic.

Srečelov

Škofja Loka – Župnijska karitas Škofja Loka organizira jutri, v soboto, 2. decembra, in v nedeljo, 3. decembra, srečelov. Potekal bo po svetih mašah v župnijski in kapucinski cerkvi.

Sprejem novih malteških vitezov

Adergas – Dobrodelna malteška organizacija Malteški red Slovenije bo imela v sklopu svojih duhovnih vaj jutri, v soboto, 2. decembra, ob 18. uri v župnijski cerkvi Marijinega oznanjenja v Adergasu sprejem novih »vitezov« v svoje vrste. Slovesnost s sveto mašo bo vodil upokojeni ljubljanski nadškof dr. Anton Stres.

Miklavževanja

Jesenice – Mladinski center Jesenice in Gledališče Toneta Čufarja Jesenice vabita na Veselo miklavževanje, ki bo v torek, 5. decembra, ob 17. uri v dvorani Kina Železar. Nastopil bo tudi čarodej Toni. Vstopnine ne bo.

Adergas – Kulturno-umetniško društvo Pod lipo Adergas in župnija Velesovo vabita v nedeljo, 3. decembra, ob 15. uri v dvorano v Adergasu na Miklavževanje z obdaritvijo otrok in na otroško igro Dobri sveti Miklavž.

Škofja Loka – Prosvetno društvo Sotočje organizira Miklavževanje za vse otoke na Mestnem trgu pri Marijinem znamenju v torek, 5. decembra, ob 16.50. Miklavž bo nagovoril otroke in starše, nato bo skupaj z otroki odšel na Loški oder, kjer bo igrica Zakleti grad. Po njej bo Miklavž obdaril čisto vse otroke. Vstopnine ne bo.

IZLETI

Teranova krožna pot Dutovlje in do Križa

Šenčur – Turistično društvo Šenčur organizira v soboto, 9. decembra, pohod po Teranovi krožni poti Dutovlje in do Križa. Skupne zmerne lahke hoje z ogledi bo dve do tri ure (sedem kilometrov) po Teranovi krožni poti in dodatno uro (štiri kilometre) do Križa. Zaključek pohoda bo v Pipanovi kleti ob pršutu in teranu. Informacije in prijave zbira do četrtka, 7. decembra, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Zimski pohod k bolnišnici Košuta

Preddvor – Občinski odbor borcev za vrednote NOB Preddvor vabi v nedeljo, 3. decembra, občane in občanke na zimski pohod k bolnšnici Košuta. Zbirališče bo ob 9. uri na parkirišču nad Vaškarjem v Bašlju.

V neznano

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi v četrtek, 14. decembra, na planinski izlet v neznano. Odhod bo ob 8. uri izpred Globusa. Hoje bo za okrog dve uri in pol, pot je primerna tudi za pohodnike. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 11. decembra.

V Gradec

Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur vabi v četrtek, 14. decembra, na izlet v avstrijski Gradec. Informacije in prijave v pisarni društva, pri poverjenikih in po tel. 04 25 11 022 in 064 117 135 do 11. decembra oz. do zasedbe mest v avtobusu.

V neznano

Preddvor – Pohodniška skupina Društva upokojencev Preddvor vabi člane 5. decembra na izlet v neznano. Zbor bo ob 8. uri na grajskem dvorišču v Preddvoru.

PREDAVANJA

Predstavitev dveh romanj

Žiri – Danes, v petek, 1. decembra, ob 18.45 bosta v župnišču v Žireh predstavljeni romanji: Nuša Svoljšak je pripravila predstavitev letošnjega peš romanja iz Žirov na Svete Višarje, Janez Urh pa pasijonskega romanja iz Škofje Loke v Krško.

Odločitev je padla – grem v Severno Korejo

Jesenice – Mladinski center Jesenice in Klub jeseniških študentov vabita na potopisno predavanje Izidorja Furlana o Severni Koreji. Predavanje bo v petek, 1. decembra, ob 19. uri v prostorih Mladinskega centra Jesenice.

Delovanje za ravnovesje

Jesenice – V okviru mladinske pobude Nedeljski kalejdoskop, ki bo v nedeljo, 3. decembra, ob 18. uri v Mladinskem centru Jesenice na Kejžarjevi 2, so mladi v goste povabili Andrejo Koprivec, učiteljico joge, meditacije in ajurvedsko svetovalko za prehrano in življenjski slog.

O Filipinih in rajskih plažah

Adergas – Jutri, v soboto, 2. decembra, vabi Kulturno-umetniško društvo Pod lipo Adergas na potopisno predavanje Saše Frelih in Aleša Kalana o Filipinih z naslovom Rajske plaže in prijazni ljudje. Predavanje bo ob 19.30 v dvorani v Adergasu. Vstop bo prost.

Kjub vsemu, živeti je lepo

Škofja Loka – V Miheličevi galeriji v Kašči se bo v ponedeljek, 4. decembra, ob 18. uri začelo brezplačno predavanje z naslovom Kljub vsemu, živeti je lepo!, ki ga bo pripravil dr. Karel Gržan in zbrane z optimizmom popeljal v praznični čas.

OBVESTILA

Kako si pomagamo z vajami iVitalis

Kranj – Humana, združenje svojcev pri skrbi za mentalno zdravje, vabi v torek, 5. decembra, ob 16. uri na brezplačno predavanje z naslovom Kako si pomagamo z iVitalis vajami. Predavanje bo v prostorih Humane na Oldhamski 14, vodila pa ga bo vaditeljica vadbe iVitalis Alenka Dijak.

Obvestila Medobčinskega društva invalidov

Jesenice – Medobčinsko društvo invalidov obvešča člane, da že sprejemajo prijave za silvestrovanje, ki bo v soboto, 23. decembra, z začetkom ob 17. uri v spodnjih prostorih Restavracije Kazina na Jesenicah. Prijave sprejemajo do 20. decembra na sedežu društva v času uradnih ur. Obenem vabijo na prijateljsko tekmovanje športnikov invalidov gorenjske regije, ki bo potekalo v Športni dvorani Podmežakla: 11. decembra ob 9. uri namizni tenis, 18. decembra ob 9. uri kegljanje in 12. decembra ob 9. uri balinanje v Bazi.

Izdelava adventnih venčkov in razstava

Škofja Loka – Prosvetno društvo Sotočje Škofja Loka vabi na delavnico adventnih venčkov, ki bo jutri, v soboto, 2. decembra, od 9. do 13. ure v veži starega župnišča na Mestnem trgu v Škofji Loki. Hkrati z delavnico bo tudi razstava izdelkov kiparske delavnice za otroke, ki je bila 24. avgusta letos.

RAZSTAVE

Pulj pred prvo svetovno vojno

Kranj – V Mestni knjižnici Kranj bo jutri, v soboto, 2. decembra, ob 11. uri odprtje razstave Pulj pred prvo svetovno vojno avtorjev Nadie Bužleta iz Mestne knjižnice Pulj na Hrvaškem in Srečka Mačka iz Osrednje knjižnice Celje.

PREDSTAVE

Bil je škrjanec

Visoko – KUD Visoko vabi na ogled abonmajske predstave za abonma in izven Bil je škrjanec. Predstavo v izvedbi KUD Dolomiti Dobrova si lahko jutri, v soboto, 2. decembra, ob 19.30 ogledate v Domu krajanov Visoko.

MojeDelo.com

STYRIA DIGITAL MARKETPLACES, d.o.o., Verovškova ulica 55, 1000 Ljubljana, Slovenija, T: 01 51 35 700
VEČ INFORMACIJ IN ZAPOSLITVENIH OGLASOV (1200+)
NA: www.mojedelo.com, info@mojedelo.com

Operater CNC-krivilnega stroja m/ž (Ljubljana)
Delo s strojem za krivljenje pločevine: priprava in montaža potrebnih orodij in priprav, osnovno programiranje, nadzor stanja in vzdrževanje, skrb za čisto in urejeno delovno mesto. Gorenc, d. o. o., Gerbičeva ulica 100, 1000 Ljubljana. Prijave zbiramo do 20. 12. 2017. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Prodajalec na tehničnih oddelkih v TC Merkur Kranj Primskovo (Kranj Primskovo)
Naloge delavca na delovnem mestu: prodajanje, svetovanje in informiranje kupcev, polnjenje in urejanje polic, reševanje reklamacij. Merkur trgovina, d. d., Cesta na okroglo 7, 4202 Naklo. Prijave zbiramo do 17. 12. 2017. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Razvojni in aplikacijski inženir m/ž (Kranj)
K sodelovanju vabimo kandidata za delovno mesto razvojni in aplikacijski inženir. Glavne zadolžitve: razvoj novih izdelkov in izboljšave obstoječih izdelkov, izdelava tehnološke dokumentacije in uvedba izdelkov v redno proizvodnjo, komunikacija s kupci in dobavitelji pri pripravi specifikacije izdelkov, vodenje projektov … ContiTech Slovenija, d. o. o., Škofjeloška cesta 6, 4000 Kranj. Prijave zbiramo do 18. 12. 2017. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Pomoč v proizvodnji m/ž (Škofja Loka)
Od kandidatov pričakujemo zaključeno poklicno šolo, zaželenih je nekaj let delovnih izkušenj v proizvodnji. Zaželena sta izpit za viličarja in osnovna sposobnost dela z računalnikom. Pričakujemo fleksibilnost in zanesljivost pri opravljanju dela. Mlinotest, d. d., Tovarniška cesta 14, 5270 Ajdovščina. Prijave zbiramo do 10. 12. 2017. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Posluževalec/upravljalec CNC-strojev m/ž (Škofja Loka)
Pričakujemo: zaželene izkušnje na primerljivem delovnem mestu (CNC-stružnice), samostojno uporabo merilnih pripomočkov, znanje branja tehnične dokumentacije, samostojnost pri delu in sposobnost timskega dela, resnost, zanesljivost in natančnost. Weber, d. o. o., Stara Loka 36, 4220 Škofja Loka. Prijave zbiramo do 27. 12. 2017. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Vodja marketinga za SIJ SUZ in SIJ Elektrode m/ž (Jesenice)
Pričakujemo: VII. stopnjo tehnične ali ekonomske smeri, vsaj 3 leta na enem izmed naslednjih področij: marketing v mednarodnem industrijskem ali proizvodnem okolju, prodaja v mednarodnem industrijskem ali proizvodnem okolju, izvajanje tržnih raziskav za naročnike iz mednarodnega industrijskega ali proizvodnega okolja, vodstvene sposobnosti, poznavanje tehničnega marketinga znotraj proizvodnje ... SIJ, d. d., Gerbičeva 98, 1000 Ljubljana. Prijave zbiramo do 8. 12. 2017. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Pek m/ž (Škofja Loka)
V obratu Peks Škofja Loka iščemo kandidate za delovno mesto pek. Mlinotest, d. d., Tovarniška cesta 14, 5270 Ajdovščina. Prijave zbiramo do 5. 12. 2017. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Delilec blagajnik m/ž (Kranj)
Delo obsega: deljenje hrane v restavraciji in delo pri blagajni, priprava sestavin za kuhanje (termična in mehanska obdelava), opravljanje kuharskih del po navodilih, pomoč pri distribuciji hrane, pomivanje in čiščenje. Slorest, d. o. o., Verovškova ulica 55a, 1000 Ljubljana. Prijave zbiramo do 26. 12. 2017. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Skladiščni manipulant m/ž (Naklo)
Pričakujemo: dokončano IV. stopnjo izobrazbe trgovske, gradbene ali druge tehnične smeri, najmanj 6 mesecev delovnih izkušenj, poznavanje gradbenega materiala, črne metalurgije, naravnanost na stranke, komunikativnost. občutek za urejenost. Merkur trgovina, d. d., Cesta na okroglo 7, 4202 Naklo. Prijave zbiramo do 22. 12. 2017. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Prodajalec blagovne znamke Champion m/ž (Kranjska Gora)
Vaše delo bo obsegalo: prodaja blaga, prevzem in izdaja blaga, optimizacija zalog, izdaja računov, urejanje izložbe, zaključek blagajne. Trgovski center Tivoli – Moto Shop, d. o. o. , Leskoškova 12, 1000 Ljubljana. Prijave zbiramo do 26. 12. 2017. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Vzdrževalec strojev in naprav m/ž (Kranj)
Opis dela: mehanska popravila strojev in naprav, preventivno vzdrževanje strojev in naprav, nastavitev strojev in naprav, sodelovanje pri montaži nove investicijske opreme, izdelava strojne opreme. Gorenjski tisk storitve, d. o. o., Ulica Mirka Vadnova 6, 4000 Kranj. Prijave zbiramo do 26. 12. 2017. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Samostojni inženir za podporo strankam m/ž (Kranj)
Želimo, da imate naslednje veščine in kompetence: aktivno znanje angleškega jezika (pisno in ustno), znanje nemškega jezika je prednost, zaključena visokošolska izobrazba (raven VI/2) naravoslovne smeri, delovne izkušnje na primerljivem delovnem mestu, poznavanje podatkovnih baz (Microsoft SQL, Oracle, DB2) ... Iskraemeco, d. d., Savska Loka 4, 4000 Kranj. Prijave zbiramo do 10. 12. 2017. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODAM

GARSONJERO na naslovu Kropa 3d, Kropa, velikosti 22,30 m². Rok za oddajo zavezujočih ponudb je 21. 12. 2017. Izhodiščna cena je 10.000,00 EUR. Stečajna upraviteljica Anita Kodba, s.p., Oplotniška 1a, Slov. Konjice, tel.: 040/190-977 17003972

domplan
Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, **F:** 04/20 68 701
M: 030 641 621, **I:** www.domplan.si
E: domplan@domplan.si
V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami.
Obiščite nas na naši spletni strani:
www.domplan.si

K3 KERN d.o.o. NEPREMIČNINE
Oldhamska cesta 12, 4000 Kranj
Tel.: 04/202 13 53, Fax: 04/202 17 85
GSM 051/320 700,
E-pošta: info@k3-kern.si

KUPIM

NOVEJŠE manjše stanovanje v Kranju - Qlandia ali večjo garsonjero, tel.: 070/222-402 17003962

NAJAMEM

MIREN upokojenec, ljubitelj narave, nekadilec – iščem sobo s souporabo sanitarij, kopalnice in kuhinje – v Kranju in bližnji okolici, tel.: 031/225-081 17003997

fesst
FESST, d. o. o., nepremičninska družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta: info@fesst.si
Internet: www.fesst.si

HIŠE

KUPIM

MANJŠO hišo – Radovljica, Bled, Žirovnica z okolico. Plačam takoj, tel.: 031/489-477 17004000

POSESTI

PRODAM

PRI Ptuju: gradbena parcela, 2.600 m², ob glavni cesti, vsa infrastruktura, 10.000 EUR, tel.: 031/308-540 17004017

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

HONDA Civic 1400, letnik 1998, vozen, 222.000 km, reg. do maja, odlično ohranjen, tel.: 031/308-540 17004018

VW Golf +, 1.2 TSI, 55.000 km, let. 2011 in BMW 320 D, 148.000 km, let. 2008, tel.: 040/684-092 17004016

MOTORNA KOLESA

PRODAM

APN 4, letnik 1994, potreben majhne nastavitve, brez papirjev, prodam resnemu kupcu, tel.: 041/961-165 17003995

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

ZIMSKE gume s platišči za R Scenic in podarim televizijo, tel.: 031/692-315 17004021

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo v okvari, od let. 2000 dalje. Ugrica Blaž, s.p., Drulovka 38, Kranj, tel.: 041/349-857 17003173

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozna, poceni avtovleka po celi Sloveniji, Grega Meze, s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675 17003984

STROJI IN ORODJA

PRODAM

DELOVNI voz za kamnoseke, kiparje … nosilnost 3 tone, cena 390 EUR, tel.: 070/701-962 17003993

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

2 HLODA hruške ter hrastovo kad, tel.: 040/378-176 17004024

LAMINAT, dimljen hrast, nov, 8 mm, trdota 32, 30 % ceneje in podarim strešno opeko, 300 kom., tel.: 031/491-234 17004025

KUPIM

ODKUPUJEMO kostanjeve drogove (za elektrogospodarstvo), dolžine 9–11 m (tudi neobeljene), 041/86-55-96, 031/33-99-28, SES, d.o.o., Opekarska ul. 22, Maribor 17003999

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 17004002

SUHA borovčeva drva, tel.: 031/826-621 17003557

SUHA mešana drva, 10 m², za kurjavo, ugodno, tel.: 031/740-148 17003990

SUHE trske za podkurit, primerne za kamin ali centralno peč, tel.: 041/986-986 17004013

KUPIM

BUKOVE goli za drva. Plačilo takoj, tel.: 040/201-295 17004010

STANOVANJSKA OPREMA

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

MALO rabljen šivalni stroj Pfaff 438, tel.: 041/647-573 17003970

HOBI

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kovance in drobnarije, tel.: 051/258-936 17004006

STARINE

PRODAM

STARINSKO uro na uteži, obnovljena, ispravna, stara pribl. 50 let, zaradi prostora, tel.: 031/308-540 17004019

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

UGODNO prodam dobro ohranjeno moško bundo št. 54, svetle barve, tel.: 051/686-084 17004011

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

AGROIZBIRA Prosen Čirče: velika prodajna akcija akumulatorjev Topla, Krpan, Duracell. Agroizbira Kranj, d.o.o., Smledniška cesta 17, 4000 Kranj, tel.: 04/23-24-802 17003775

GORSKI traktor Buchner polytrac 40, let. 1990, 2.100 ur, malo rabljen in lepo ohranjen, cena 10.000 EUR, tel.: 041/508-281 17004026

GOZDARSKI traktor goseničar in zgibalnik Hitter, tel.: 031/561-707 17003994

KUPIM

POLJSKI sortirnik krompirja, tel.: 031/586-103 17003996

RABLJENA rezila za nož za silažo OMC, tel.: 041/214-500 17003988

TRAKTOR in trosilec gnoja Tehnostroj, tel.: 031/851-485 17003982

PRIDELKI

PRODAM

300 KG krompirja in 150 kg pese za krmo, ugodno, tel.: 031/241-218 17004028

KRMNI krompir, tel.: 04/23-16-333 17003991

KRMNI krompir, tel.: 031/513-678 17004027

KROMPIR za krmo, okolica Medvod, tel.: 031/238-468 17004008

KROMPIR za krmo, ročno soltiran, tel.: 031/224-023 17004030

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 BIKCA simentalca, stara 7 in 10 dni, tel.: 040/616-848 17004022

2 TELICI ČB, breji 9 mesecev, in telička ČB, starega 3 tedne, tel.: 04/25-51-705, 031/616-647 17004014

3 TELICE breje 8 mesecev, ena križanka ČB/LS in 2 ČB pasme, cena po dogovoru, tel.: 031/673-763, po 14. uri 17003980

8 MESECEV brejo telico ČB/LS in 4 mesece staro teličko ČB, tel.: 031/544-131 17004033

BIKCA RJ pasme, siv, star 14 dni, tel.: 031/250-114 17003987

BIKCA simentalca, starega 14 dni, tel.: 041/528-565 17003998

BIKCA simentalca, starega pol leta, in teličko simentalko, staro 4 mesece, tel.: 041/231-305 17004020

BIKCA ČB, starega 1 mesec, in teličko simentalko, staro 3 mesece, Olševek 40, tel.: 031/255-194 17004034

BIKCA simentalca, starega 5 mesecev, tel.: 041/637-447 17004035

BIKCE simentalce, stare 6 mesecev, pašne, tel.: 04/58-80-048 17004032

ČB bikca, starega teden dni, tel.: 031/387-440 17004023

ČB telice, breje 8 mesecev, tel.: 041/942-015 17004036

KRAVO za zakol, lahko tudi polovico, tel.: 04/51-46-939, 031/894-376 17003985

MESO prašiča in telička, domača krma, tel.: 068/138-796 17004015

PRAŠIČA, domača krma, težkega okoli 150 kg, možen zakol na domu, tel.: 041/577-533 17004009

PRAŠIČA, domača krma, teže približno 150 kg, tel.: 041/778-852 17004031

TELICO ČB, brejo 6 mesecev, tel.: 041/831-238 17003989

TELICO LIM, staro 2 leti za zakol ali nadaljnjo rejo, tel.: 041/378-802 17004029

VEČ bikcev simentalcev, starih od 7 do 8 mesecev, eko reja, tel.: 031/570-791 17004012

KUPIM

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačano v nekaj dneh – nove višje cene, eko plus. Pobiramo samo do 20. 12. 2017. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 17004038

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

ZAPOSLIM voznika kategorije C za prevoze po Sloveniji. Danilo Lipar, s.p., Lahovče 77, Cerklje, tel.: 041/618-417 17004037

IŠČEMO mizarja in varilca za proizvodnjo, kot okrepitev za našo ekipo, redna zaposlitev, delo v Avstriji in Nemčiji. Veselimo se vašega klica +436764601702, g. Grilc, Diaplan Stahl + Holz GmbH, Bahnhof str. 9, Klagenfurt / Celovec, Avstrija 17003878

IŠČEMO - mizar-monter, pomočnik-monter ter polagalca parketa in linoleja, kot okrepitev za našo ekipo, redna zaposlitev, delo v Avstriji in Nemčiji. Veselimo se vašega klica +436764601702, g. Grilc, Diaplan Stahl + Holz GmbH, Bahnhof str. 9, Klagenfurt / Celovec, Avstrija 17003877

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 17004003

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d. o. o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 17003656

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela – z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, tel.: 041/222-741 17004005

EKOCLEAN, d.o.o., Podljubelj 259, Tržič nudi čiščenje in razrez cistern ter filtracijo olja! Pleskanje stanovanj in stopnišč, tel.: 041/989-987 17004004

POLAGANJE vseh vrst keramike, kompletna adaptacija kopalnic, Pečarstvo Železnik, Stanislav Železnik, s.p., Vinharje 14, Poljane nad Šk. Loko, tel.: 031/505-468 17003357

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 17003876

TESNJENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, 031/720-141 17004001

ZASEBNI STIKI

ŽENITNE raznovrstne, zanimive ponudbe, z vse države, različnih starosti. Mnogo je samskih fantov, gospodov … Hitra spoznavanja, 031/836-378, www.zau.si 17004007

RAZNO

PRODAM

50-LITRSKI sod za vino Logar, skoraj nov, in kombiniran otroški voziček, tel.: 051/670-138 17003992

BOŽIČNE hišice za jasli, izdelane z naravnimi materiali, tel.: 041/202-089 17003986

PETKOVA PRIREDITEV
Izvaja: Nežka Kukec
PIKA NOGAVIČKA SHOW
Petek, 1. december 2017, ob 17.30 uri
OKC Krice krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izvaja: Lutkovno gledališče Nebo
TAKE LJUDSKE
Sobota, 2. december 2017, ob 10. uri
Prešernovo gledališče Kranj
www.pgk.si Gorenjski Glas

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena 17.11.2017 v Gorenjskem glasu je bilo podjetje **Avtohiša Vrtač** d.o.o. iz Stražišča pri Kranju. Nagrajenci: 1. nagrada: vikend uporaba avtomobila VW POLO – **Ožbej Vidmar**, Kranj, 2. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW POLO – **Vid Gartnar**, Žirovnica, 3. nagrada: poklanja Gorenjski glas – **Antonija Šmid**, Selca. Nagrajencem čestitamo!

LOTO

Rezultati 96. kroga – 29. novembra 2017
2, 4, 20, 26, 28, 35, 39 in 10

Loto PLUS: **17, 20, 27, 30, 31, 34, 38 in 33**
Lotko: **1 8 5 0 3 7**

Sklad 97. kroga za Sedmico: **250.000 EUR**
Sklad 97. kroga za PLUS: **400.000 EUR**
Sklad 97. kroga za Lotka: **540.000 EUR**

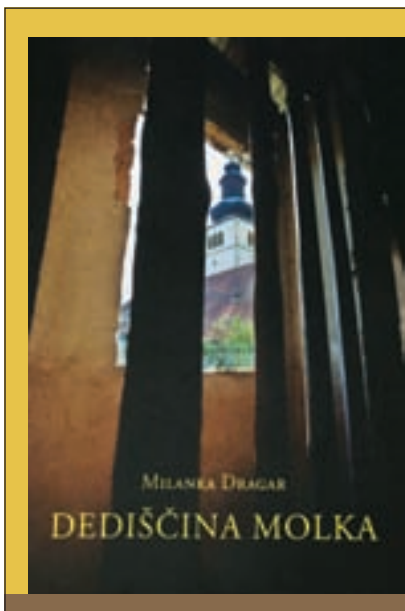

Pisateljica, pesnica in prevajalka Milanka Dragar je nedavno izdala knjigo Dediščina molka. V njej na osnovi pričevanj in dokumentarnih virov piše o množičnih pobojih Slovencev in Hrvatov v Crngrobu in hrvaških otrok v Matjaževi jami pri Pevnem maja 1945. Tem ljudem ni bilo nasilno odvzeto le življenje, ukraden jim je bil tudi grob, pravi avtorica, ki je pred leti raziskovala tudi zločine v Srebrenici.

161 strani, 190 x 255 mm, mehka vezava
32,85 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

Med več kot 70 izjemnimi tortami in torticami boste našli npr.: torto iz pirine moke z orehi, malinami in smetano, torto z grškim jogurtom in pomarančo, torto za otroški rojstni dan, torto brez glutena, poročno torto, torto brez jajc, tortice na palčki (cake pop), pa tudi presne torte ...

168 strani, 170 x 240 mm, spiralna vezava
8 EUR + poštnina

Priročnik lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če ga naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

OSMRTNICA

V 88. letu nas je zapustil dragi mož, ati in ata

Jurij Celjer

po domače Svetelov Jur iz Šenčurja

Od njega se bomo poslovili v soboto, 2. decembra 2017, ob 15. uri na pokopališču v Šenčurju. Žara bo v poslovilni vežici na tamkajšnjem pokopališču na dan pogreba od 9. ure dalje.

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

V 77. letu je za vedno zaspal naš dragi stric

Alojzij Porenta

p. d. Grohčev Lojze

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja in darovane sveče. Hvala zdravniku Tomažu Terčonu ter medicinskima sestrama Nadi in Mekti za njihovo pomoč. Hvala tudi zdravstvenemu osebju Bolnišnice Golnik. Hvala pogrebni službi Komunala Kranj, pevcem in trobentaču. Hvala gospodu župniku Cirilu Plešcu za lepo opravljen pogrebni obred in darovano sveto mašo. Hvala vsem, ki ste se od njega poslovili in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči nečaki in nečakinje
Srednje Bitnje, november 2017

Glej, zemlja si je vzela, kar je njeno.
A kar ni njeno, nam ne more vzeti.
In to, kar je neskončno dragoceno,
je večno in nikdar ne more umreti.
(S. Makarovič)

ZAHVALA

V 91. letu življenja nas je zapustila naša draga mami, stara mama, tašča in teta

Marija Hudobivnik

roj. Šavs iz Hotemaž

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izražena sožalja, besede tolažbe, darovano cvetje, sveče in svete maše. Hvaležni smo za skrb in toplino vsem, ki ste jo negovale in ji lepšale trenutke. Zahvala pogrebni službi Navček, g. župniku za pogrebni obred, pevcem, trobentaču in nosačem. Vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, iskrena hvala.

Žalujoči vsi njeni
Hotemaže, december 2017

Ni večje bolečine
kot v dneh žalosti
nositi v srcu
srečnih dni spomine.
(Dante)

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi

Janez Korošec

iz Kranja

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena pisna in ustna sožalja, tolažilne besede, za podarjeno cvetje in sveče. Posebna zahvala pa gre LD Udinboršt za opravljen lovski obred ob slovesu, rogistoma za zaigrani žalostinki in govora. Zahvala gre tudi pogrebni službi Kranj in pevcem za ganljivo petje. Še enkrat hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovo zadnjo pot, ter vsem tistim, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali in stali ob strani, pa vas nismo posebej imenovali.

V imenu vseh žalujočih žena Vika

Zapel je zvon
tebi v slovo ...
Poln bolečin
ostaja spomin,
ostaja praznina,
molk in tišina ...

ZAHVALA

V 94. letu nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama, prababica in teta

Ana Jošt

rojena Trampuž, iz Naklega

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Hvala nakelskemu župniku g. Janezu Zupancu, pevcem Kvarteta Zupan ml. in pogrebni službi Navček za lepo opravljen pogrebni obred. Zahvala tudi vsem, ki ste se v tako lepem številu poslovili od nje in jo pospremili na njeni zadnji poti.
Prisrčna hvala tudi osebju Bolnišnice Golnik – oddelku 300 za vso skrb in nego ob njenih zadnjih tednih življenja.
Vsem še enkrat najlepša hvala.

Žalujoči: mož Ciril, sinovi Miran, Andrej in Dane z družinami ter sin Darjan

---

ZAHVALA

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

Valentin Blažir

1931–2017

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za besede tolažbe, izrečena sožalja in podarjene sveče. Posebna hvala Viki, Saši in Poloni. Hvala g. Likarju za lepo opravljen obred, pogrebni službi Komunale, pevcem in trobentaču. Posebna zahvala osebju DSO Naklo za vso nego in skrb v njegovih zadnjih mesecih.
Hvala vsem in vsakemu posebej.

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

... Bilo je, kot da zemljo poljubilo
skrivaj na tihem bi nebo,
da v lesketanju rož o njem
edino drhteč bi sanjalo lahko.

In moja duša krila je razpela
za pot v daljave brez bregov,
skoz pokrajine tihe je letela,
kot da letela bi domov ...
(prevod B. Senegačnik)

V 93. letu se je od nas poslovila naša ljuba mama, stara mama, prababica, sestra, botrica, teta, tašča, soseda in prijateljica

Ljuba Gajser

rojena Strgar, iz Kranja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjene sveče, darove za svete maše, denarne darove in cvetje. Hvala pevcem vokalne skupine Spomin za lepo zapete pesmi, govorniku g. Janezu Dolinarju za lep govor, praporščakom, pogrebni službi javnega podjetja Komunala Kranj in gospodu upokojenemu župniku Vinku za lepo opravljen pogrebni obred. Posebno zahvalo izrekamo negovalkam Pomoči na domu DU Kranj – še posebno gospe Mileni, osebju Doma upokojencev v Preddvoru in osebju oddelka 300 Klinike Golnik, še posebno vodji oddelka asist. Nisseri Bajrović, dr. med. Še enkrat hvala vsem, ki ste jo imeli radi in ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

Svojo pot je v 93. letu sklenila naša draga

Alojzija Grobovšek

roj. Ogrič iz Kranja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom za izrečena sožalja, tople stiske rok ter besede tolažbe. Hvala vam za podarjeno cvetje in sveče. Hvala tudi Združenju borcev za vrednote NOB Britof - Predoslje za poslovilne besede.
Iskrena hvala medicinskemu osebju Bolnišnice Jesenice, ki ste ji lajšali zadnje dni.
Hvala vsem, ki ste mamo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči vsi njeni

ZAHVALA

Nikoli ne umre tisti, ki živi v našem srcu.

Tako kot si umirjeno živel, si v 76. letu starosti odšel od nas, dragi mož, oče in ata

Franc Gašperlin st.

iz Bašlja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem, znancem, duhovnikom, pevcem, govornikom in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala za besede tolažbe, pomoč, molitve, sveče, cvetje, darove za cerkev in svete maše. Iskrena hvala vsem in vsakemu posebej. Pogrešali ga bomo.

Žena Štefka, sin Franci z družino in hčerka Irena z družino
Bašelj, november 2017

Anketa

Sneg – nadloga ali veselje?

Aleš Senožetnik

Letos smo prve snežinke dočakali dokaj zgodaj. Snega in z njim povezanih prostočasnih aktivnosti se mnogi razveselijo, po drugi strani pa zapadli sneg marsikomu lahko povzroča preglavice. Kako veseli pa so ga naši anketiranci?

Foto:Tina Dokl

Franc Eržen, Kropa:

»Sneg je zame bolj nadloga, kot pa da bi mi bil v kakšno posebno veselje. V dolini so zaradi tega večkrat nevšečnosti na cestah, poleg tega pa ne smučam, tako da mi je vseeno, če snega ni.«

Anica Kopar, Kranj:

»Rada imam zimo, tako da mi sneg ni v nobeno nadlogo. Mislim, da pozimi nekaj snega mora pasti. Čeprav sama ne smučam, pa se ga vseeno razveselim.«

Jože Omahen, Kranj:

»Sneg nam prinese nekaj več dela, saj ga je treba očistiti s pločnikov in dovozov. Sicer sam nisem poseben ljubitelj zime in snega. Ne smučam, tako da mi je vseeno, če ne bi padel.«

Bojan Čenčič, Kranj:

»Prvi sneg je vedno najlepši. Res ga je treba kidati, a to je dobro za rekreacijo. Sicer pa sem smučar, tako da ga imam še najraje v gorah in se že veselim začetka smučarske sezone.«

Zdenka Štirn, Cerklje:

»Sneg me je razveselil, še zlasti ker sem smučarka. Sicer to zimo še nisem bila na smučeh, a glede na to, da sem doma pod Krvavcem, se bo to gotovo zgodilo že kmalu.«

Otroci so veseli, vozniki manj

Zaradi prvega obilnejšega sneženja v tej sezoni se je na Gorenjskem takoj povečalo število prometnih nesreč. Cestarji so imeli največ dela včeraj zjutraj.

Simon Šubic

Kranj – Zadnje pošiljke snega, ki je prvič v tej sezoni nekoliko izdatneje pobelil vso Gorenjsko, so se poleg otrok najbolj razveselili upravljavci smučišč, saj bodo nekatera v naslednjih dneh še bolj oživela. V RTC Kranjska Gora, kjer so sezono sicer odprli že pred tednom dni, a je doslej obratovala le ena vlečnica, tako napovedujejo, da bodo danes na smučišču obratovale najmanj štiri žičniške naprave, ob ugodnih snežnih pogojih pa bodo postopoma zagnali še ostale naprave. Dodatne pošiljke snega so se seveda razveselili tudi na drugih smučiščih, kjer ravno v teh dneh tudi končujejo predprodajo vozovnic.

Manj veseli oziroma manj vajeni so snežnih razmer na cestah vozniki, saj se je promet v zadnjih dveh dneh upočasnil, pot v službo se je predvsem včeraj marsikomu podaljšala. Da nekateri potrebujejo več časa, da se znova privadijo vožnje v snežnih razmerah, pove že podatek, da so gorenjski policisti samo v sredo obravnavali trinajst prometnih nesreč, ki so se večinoma pripetile zaradi neprilagojene hitrosti vožnje in premajhne varnostne razdalje. Z obravnavo prometnih nesreč so policisti nadaljevali tudi včeraj zjutraj, ena od njih se je nekaj po 7. uri zgodila na avtocesti pri Radovljici. »V takih okoliščinah je vožnja bolj zahtevna, slabši je oprijem vozila s podlago, daljša je zavorna pot, težje je nadzirati vozilo v kritičnih situacijah ... Ob pojavu nizkih temperatur se ponekod lahko pojavi tudi poledica,« opozarja Bojan Kos s Policijske uprave Kranj. »Brez ustrezno opremljenega in pripravljenega vozila na zimo naj se udeleženci ne odpravijo na cesto, kar predlagamo tudi tistim, ki niso prepričani o svojih sposobnostih za vožnjo v takšnih razmerah,« je še dodal.

Vid Jagodic, vodja sektorja za varstvo in vzdrževanje cest pri Gorenjski gradbeni družbi, ki izvaja zimsko službo na vseh državnih cestah na Gorenjskem in v nekaterih občinah, je razložil, da je največ snega padlo na Ljubelju in Jezerskem, v nižinah pa na območju Radovljice (med 10 in 15 centimetri). V sredo dopoldne so ceste najprej začeli posipati, popoldne pa tudi plužiti. »Včeraj proti jutru se je sneženje okrepilo, zato smo na ceste poslali vse razpoložljive ekipe. Skupaj z zunanjimi kooperanti je bilo tako na terenu okoli sto vozil. Večjih nevšečnosti po mojih informacijah nismo imeli, bilo je sicer nekaj zdrsov, ki pa naših vozil niso ovirali,« je razložil.

Foto: Tina Dokl

Cestarji v zadnjih dveh dneh pri izvajanju zimske službe niso imeli večjih nevšečnosti.

vremenska napoved

Danes bo pretežno oblačno, ponekod bo občasno še lahko naletaval sneg. Jutri bo sprva pretežno oblačno, čez dan pa se bo delno zjasnilo. V nedeljo bo delno jasno, ponekod bo zjutraj in dopoldne megla. Jutro bo mrzlo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK	SOBOTA	NEDELJA
-4/-1 °C	-3/0 °C	-10/-2 °C

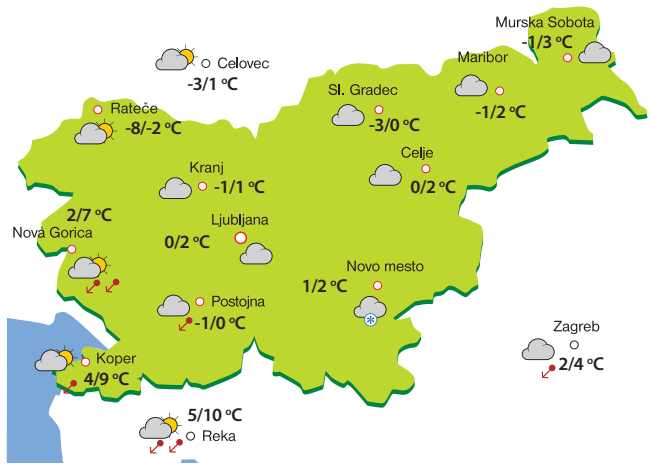

Mala Sabreen je stara že eno leto

Deklica Sabreen, ki se je konec oktobra lani rodila v jeseniški bolnišnici, je z mamico spet obiskala Jesenice.

Mala Sabreen v naročju Sandre Jerebic iz Splošne bolnišnice Jesenice

Urša Peternel

Jesenice – Pred dobrim letom dni je mlada Somalka Firdews v jeseniški bolnišnici rodila deklico Sabreen, potem ko so jo, visoko nosečo in s popadki, našli domačini v Ratečah in ji priskrbeli pomoč. V ponedeljek popoldne sta obe obiskali ginekološko-porodniški oddelek Splošne bolnišnice Jesenice, kjer ju je pričakalo osebje s predstojnico oddelka Evo Macun na čelu. »Veseli in zadovoljni smo, da se deklica dobro razvija in da sta obe z mamico zdravi,« je povedala Sandra Jerebic iz bolnišnične službe za odnose z javnostmi. V bolnišnici s sočutjem spremljajo, kaj se z deklico dogaja; ta z mamico še vedno biva v azilnem domu, njun status pa še ni rešen. Pomoč jima še naprej nudi Človekoljubno društvo Up z Jesenic, kjer so prostovoljci v Hiši sreče v ponedeljek pripravili tudi praznovanje prvega rojstnega dneva male Sabreen. Faila Pašić Bišić iz društva je povedala, da je v azilnem domu za Sabreen in Firdews zelo lepo poskrbljeno. »Naša celoletna skrb se nadaljuje, vse dokler ne bo izdana odločba ministrstva za notranje zadeve, ki se odloča med dvema možnostma: prva je ta, da se jima odobri mednarodna zaščita in se po humanitarnem pravu združi vsa družina – v Somaliji bivata še Sabreenin oče in dve sestri. Druga možnost pa je, da pa se ju preda italijanskim oblastem, saj je bila visoko nosečа mama tam prvič legitimirana,« je dejala Pašić Bišićeva. Kot je dodala, pa so možnosti, da bi lahko ostali pri nas, zelo majhne.

Klinika Golnik zaprta za obiske

Golnik – Zaradi povečanega števila norovirusnih okužb na področju Klinike Golnik je klinika do 8. decembra zaprta za obiske. Vljudno prosijo, da obvestilo v celoti upoštevate, le s tem boste preprečili prenos teh okužb iz širšega okolja na svojca in druge bolnike, ki se zdravijo v Kliniki Golnik.